ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

ម៉ូឌុលទី ២ ស្វ័យប្រសិទ្ធភាព

កម្មវិធីសិក្សា Gap Inc. P.A.C.E.
សម្រាប់សិស្សពេញវ័យ (អាយុ១៤ ដល់ ១៧ឆ្នាំ)

P.A.C.E.
Gap Inc.

គាំទ្រដោយក្រុមហ៊ុន Gap Inc.
រៀបចំដោយ អង្គការសកម្មភាពសម្រាប់ការអប់រំនៅកម្ពុជា (ខេប)

កម្មវិធីសិក្សា Gap Inc. P.A.C.E.

ការដាក់ទុនលើជំនាញថ្មីដើម្បីអនាគត

Personal Advancement and Career Enhancement

កម្មវិធីសម្រាប់ក្មេងស្រីពេញវ័យ

(អាយុ១៤ ដល់ ១៧ឆ្នាំ)

ស្បៀវភៅណែនាំសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

មាតិកា

សេចក្តីណែនាំស្តីពីការប្រើប្រាស់សៀវភៅ i

ម៉ូឌុលទី២ ៖ ស្វ័យប្រសិទ្ធភាព 1

ជំពូកទី១ ៖ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព 2

មេរៀនទី១ ៖ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយពាក្យសម្តី 4

មេរៀនទី២ ៖ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយប្រើកាយវិការ 18

មេរៀនទី៣ ៖ យេនឌ័រ និងការប្រាស្រ័យទាក់ទង 27

ជំពូកទី២ ៖ ទំនាក់ទំនងល្អ 38

មេរៀនទី៤ ៖ តើនរណាជាអ្នកមានអំណាច ? 39

ជំពូកទី៣ ៖ ការយល់ដឹងពីអំពើហិង្សា 46

មេរៀនទី៥ ៖ តើអំពើហិង្សាជាអ្វី ? 48

មេរៀនទី៦ ៖ តើវាពិតដែរឬទេ ? 59

មេរៀនទី៧ ៖ ការផ្លាស់ប្តូរដែលយើងចង់ឃើញ 69

ឧបសម្ព័ន្ធទី១ ៖ សន្លឹកកិច្ចការសិស្ស 74

ឧបសម្ព័ន្ធទី២ ៖ ទម្រង់វាយតម្លៃសិស្សមុន និងក្រោយពេលបង្រៀន 87

សេចក្ដីណែនាំស្ដីពីការប្រើប្រាស់សៀវភៅ

១. សេចក្ដីផ្ដើម

សៀវភៅម៉ូឌុលទី២សម្រាប់ក្មេងស្រីពេញវ័យ(អាយុពី១៤-១៧ឆ្នាំ)មានគោលបំណងជួយសិស្សក្នុងការសិក្សាពីរបៀបដែលយេនឌ័រអាចកំណត់ពីការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងរបៀបដែលគេបង្កើតបំណិនទំនាក់ទំនងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងកាន់តែរឹងមាំ។ សិស្សក៏សិក្សាផងដែរពីអំណាច និងទំនាក់ទំនង និងការយល់ដឹងពីអំពើហិង្សា។ ម៉ូឌុលនេះមាន៣ជំពូកគឺ ៖ ១) ការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព ២) ទំនាក់ទំនងល្អ និង ៣) ការយល់ដឹងពីអំពើហិង្សា ដោយជំពូកនីមួយៗមានមេរៀនដាច់ៗដោយឡែកពីគ្នាចំនួន៧មេរៀន។ ជំពូកនីមួយៗមានកំណត់ពីលទ្ធផលសិក្សាដែលរំពឹងទុកសម្រាប់សិស្សរៀងៗខ្លួន។

ជំពូកស្ដីពីការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពជួយក្មេងស្រីឱ្យកសាងបំណិនប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពជាមូលដ្ឋាន។ ជំពូកស្ដីពីការទំនាក់ទំនងល្អជួយសិស្សឱ្យយល់ពីរបៀបដែលយេនឌ័រ និងអំណាចមានឥទ្ធិពលលើការប្រាស្រ័យទាក់ទងរវាងបុគ្គលនានា។ ចំពោះជំពូកស្ដីពីការយល់ដឹងពីអំពើហិង្សាជួយក្មេងស្រីឱ្យយល់ដឹងកាន់តែទូលំទូលាយថែមទៀតពីអំពើហិង្សា និងទម្រង់ខុសៗគ្នានៃអំពើហិង្សា កំណត់ពីអំពើហិង្សានៅជុំវិញខ្លួនរបស់គេ និងឱ្យពួកគេមានលទ្ធភាពប្រមើលមើលការផ្លាស់ប្ដូរដែលអាចមាននៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធមូលដ្ឋានរបស់សង្គមបច្ចុប្បន្ន។

២. វត្ថុបំណងរបស់ម៉ូឌុល

នៅចុងបញ្ចប់នៃម៉ូឌុលនេះសិស្ស ៖

- មានលទ្ធភាពប្រាស្រ័យទាក់ទងពីបំណងប្រាថ្នាផ្សេងៗឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព។
- មានលទ្ធភាពបង្ហាញពីភាពម៉ឺងម៉ាត់ និងធ្វើការសម្រេចចិត្ត និងជ្រើសរើសជម្រើសរបស់ខ្លួនដោយឯករាជ្យ។
- យល់ពីផលជះរបស់អំណាចនៅក្នុងទំនាក់ទំនងរបស់ខ្លួន។
- យល់ពីអ្វីដែលរួមចំណែកដល់ទំនាក់ទំនងល្អមួយ។

- អាចកំណត់ពីទម្រង់ខុសៗគ្នានៃអំពើហិង្សា និងដែលបង្កឱ្យមានអំពើហិង្សា។

៣. សេចក្ដីពន្យល់ពីការប្រើប្រាស់ម៉ូឌុល

សៀវភៅនេះគឺជាសៀវភៅសម្រាប់គ្រូដែលបានរៀបចំរួចជាស្រេចនូវផែនការ ឬលំនាំនៃការបង្រៀនសម្រាប់ជំនួយដល់គ្រូក្នុងការបង្រៀនសិស្ស។ វាចែកចេញជា៦ផ្នែកធំៗតាមលំដាប់លំដោយពោលគឺ ១) ផ្នែក ២) ម៉ូឌុល ៣) ជំពូក ៤) មេរៀន ៥) ឧបសម្ព័ន្ធទី១ សន្លឹកកិច្ចការសិស្ស និង ៦) ឧបសម្ព័ន្ធទី២ ទម្រង់វាយតម្លៃសិស្សមុន និងក្រោយពេលបង្រៀន។ នៅក្នុងម៉ូឌុលមាន បែកចែកជាជំពូកធំៗចំនួន៣ ហើយនៅក្នុងជំពូកនីមួយៗមានចំនួនមេរៀនជាក់លាក់ទៅតាមភាពចាំបាច់របស់ជំពូក។

ផ្នែកនៃម៉ូឌុល ផ្ដល់នូវការណែនាំទូទៅទាក់ទងនឹងខ្លឹមសារទាំងមូលនៃប្រធានបទ ជំពូក និងមេរៀន។ ដូច្នេះនៅក្នុងផ្នែកនេះ បានដាក់បញ្ចូលនូវៈ ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃម៉ូឌុល រយៈពេលឬចំនួនម៉ោងបង្រៀនសរុប ចំនួនលំនាំបង្រៀន និងវត្ថុបំណងរបស់ម៉ូឌុលដើម្បីឱ្យគ្រូបង្រៀនយល់ដឹងបានទូលំទូលាយពីខ្លឹមសារទូទៅរបស់ប្រធានបទទាំងមូល។

ផ្នែកនៃជំពូក ផ្ដល់នូវការណែនាំជាក់លាក់សម្រាប់ប្រធានបទរួមរបស់មេរៀនទាំងមូលនៅក្នុងជំពូកនីមួយៗ។ ដូចគ្នានឹងផ្នែកម៉ូឌុលដែរ បានដាក់បញ្ចូលនូវៈ ទិដ្ឋភាពទូទៅ រយៈពេលឬចំនួនម៉ោងបង្រៀនសរុប ចំនួនលំនាំបង្រៀន និងវត្ថុបំណងដាច់ដោយឡែកសម្រាប់ជំពូកនីមួយៗដើម្បីឱ្យគ្រូបង្រៀនយល់ដឹងពីខ្លឹមសារទូទៅរបស់ជំពូកនីមួយៗ។

ផ្នែកនៃមេរៀន ផ្ដល់នូវព័ត៌មានលម្អិតសម្រាប់ការងាររៀបចំជាមុនរបស់គ្រូបង្រៀន។ នៅក្នុងមេរៀននីមួយៗមានកំណត់ និងរៀបចំទៅតាមលំដាប់លំដោយនូវៈ វត្ថុបំណង រយៈពេល សារសំខាន់ៗ សម្ភារៈដែលត្រូវការ សេចក្ដីណែនាំ និងចំណុចសម្រាប់ការពិភាក្សា។ នៅខាងដើមនៃសកម្មភាពនីមួយៗក៏បានបញ្ចូលនូវ«គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន»ដើម្បីជាជំនួយដល់គ្រូបង្រៀនផងដែរ។

ផ្នែកឧបសម្ព័ន្ធទី១ សន្លឹកកិច្ចការសិស្សមានបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ពីកិច្ចការសម្រាប់សិស្សដែលត្រូវបំពេញនៅក្នុងថ្នាក់ និងកិច្ចការផ្ទះផងដែរ។

ផ្នែកឧបសម្ព័ន្ធទី២ ទម្រង់វាយតម្លៃសិស្សមុន និងក្រោយពេលបង្រៀនគឺជាទម្រង់ស្ទង់ដារដែលសិស្សត្រូវបំពេញមុនពេលរៀន និងក្រោយពេលបញ្ចប់ម៉ូឌុល ដើម្បីឱ្យគ្រូងាយស្រួលក្នុងការពិនិត្យមើលលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សក្រោយពេលបញ្ចប់ម៉ូឌុលនេះ។

- **ការត្រៀមលក្ខណៈមុនពេលបង្រៀនសិស្ស**

មានព័ត៌មានទាក់ទងនឹងរបៀបចាប់ផ្ដើមបង្រៀនសិស្ស ឬផ្នែកដែលទាក់ទងនឹងសកម្មភាពនៃការបង្រៀន និងរៀន។ វាក៏ផ្ដល់នូវការណែនាំពីការរៀបចំសម្ភារៈ និងឯកសារដែលគ្រូបង្រៀនត្រូវការសម្រាប់ការបង្រៀន និងរៀន។

- **សម្ភារឧបទ្ទេស**

ផ្នែកនេះផ្ដល់នូវសេចក្ដីសង្ខេបពីសម្ភារឧបទ្ទេស ដែលភាគច្រើនជាសម្ភារៈមូលដ្ឋានដូចជា ក្ដារខៀន ដីស ឬហ្វឺត ស្កុត កន្ត្រៃ ប៊ិក សៀវភៅ ក្រដាសទំហំផ្សេងៗគ្នា ក្រដាសព័ត៌មាន ឬឯកសារផ្សេងៗជាដើម។ សម្ភារៈ ឯកសារផ្សេងៗទៀតនៅក្នុងសៀវភៅនេះក៏ត្រូវផ្ដល់ឱ្យសិស្សសម្រាប់អនុវត្តដៃតាមរយៈសន្លឹកកិច្ចការសម្រាប់សិស្សដែលមានភ្ជាប់នៅក្នុងសៀវភៅនេះ។

- **វត្ថុបំណង**

ផ្ដល់នូវឃ្លា ឬប្រយោគជាក់លាក់មួយចំនួនពីអ្វីដែលត្រូវសម្រេចឱ្យបាន។ សម្រាប់ចំណុចនេះ វត្ថុបំណងចែកចេញជា៣ផ្នែកធំៗដូចរៀបរាប់ខាងលើ ពោលគឺ ៖ ១) វត្ថុបំណងទូទៅដែលមានកំណត់នៅក្នុងផ្នែកនៃម៉ូឌុល ២) វត្ថុបំណងដែលមានលក្ខណៈជាក់លាក់ដែលមានកំណត់នៅក្នុងផ្នែកនៃជំពូក និង ៣) វត្ថុបំណងជាក់លាក់សម្រាប់មេរៀននីមួយៗ។

- **ជំហាន និងលំនាំនៃការបង្រៀន និងរៀន**

នេះជាផ្នែកមេរៀនពិតប្រាកដ។ នៅក្នុងផ្នែកនេះមានផ្ដល់ព័ត៌មានទាក់ទងនឹងរយៈពេលបង្រៀន និងរៀន វត្ថុបំណង សារសំខាន់ៗ សម្ភារៈដែលត្រូវការ សេចក្ដីណែនាំនិងគន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន ដែលជាផ្នែកដ៏សំខាន់សម្រាប់គ្រូបង្រៀនក្នុងការធ្វើសកម្មភាពក្នុងពេលបង្រៀន និងរៀន។ នៅក្នុងផ្នែកនៃ«សេចក្ដីណែនាំ»មានបញ្ជាក់នូវសកម្មភាពដែលគ្រូបង្រៀនត្រូវធ្វើសំណួរបំផុសគំនិត ឧទាហរណ៍ និងព័ត៌មានផ្សេងៗទៀត។ ដូចដែលបានបញ្ជាក់ពីខាងលើ «គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន»ដែលមាននៅក្នុងមេរៀននីមួយៗ ក៏ផ្ដល់នូវការណែនាំបន្ថែមសម្រាប់ដំណើរការបង្រៀន និងរៀន និងខ្លឹមសារផ្សេងៗដែលគ្រូបង្រៀនអាចណែនាំ និងពន្យល់សិស្សបន្ថែមទៀតទៅលើខ្លឹមសារមេរៀន។

- **ការប្រើប្រាស់និមិត្តសញ្ញា**

និមិត្តសញ្ញាមួយចំនួនត្រូវបានគេដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងសៀវភៅនេះដើម្បីឱ្យគ្រូបង្រៀនមានការចាប់អារម្មណ៍ និងងាយស្រួលយល់ និងប្រើប្រាស់។ និមិត្តសញ្ញាទាំងនោះរួមមាន ៖

- **វត្ថុបំណងម៉ូឌុល ឬជំពូក** ៖ ចំណេះដឹងក្រោយរបស់សិស្សដែលទទួលបាននៅក្នុងម៉ូឌុលទាំងមូល និងជំពូកនីមួយៗ។
  ☺ ចំណេះដឹងលម្អិតនីមួយៗដែលសិស្សទទួលបាន។
- **ចំនួនលំនាំបង្រៀន** ៖ ចំនួនលំនាំបង្រៀនសរុបសម្រាប់ជំពូកនីមួយៗ។
- **រយៈពេល** ៖ ចំនួនម៉ោងសម្រាប់មេរៀននីមួយៗ។
- **វត្ថុបំណងមេរៀន** ៖ លទ្ធផលសិក្សាដែលសិស្សសម្រេចបានក្រោយពីបញ្ចប់មេរៀននីមួយៗ។
- **សារសំខាន់ៗ** ៖ ខ្លឹមសារសង្ខេបរបស់មេរៀននីមួយៗដែលគ្រូបង្រៀនត្រូវបញ្ជាក់ប្រាប់សិស្ស។
  ខ្លឹមសារសង្ខេបនីមួយៗ។
- **សម្ភារៈដែលត្រូវការ** ៖ មានសរសេរនៅក្នុងមេរៀននីមួយៗដែលតម្រូវឱ្យគ្រូបង្រៀនរៀបចំទុកជាមុន។
- **សេចក្ដីណែនាំ** ៖ ចំណុចនានាដែលគ្រូបង្រៀនត្រូវអនុវត្តជាទូទៅក្នុងពេលបង្រៀន និងរៀន។
  ☞ ចំណុចនីមួយៗដែលគ្រូបង្រៀនត្រូវធ្វើ។
- **ចំណុចសម្រាប់ការពិភាក្សា** ៖ បញ្ជាក់ពីចំណុចសម្រាប់ការពិភាក្សាក្រុមតូច ឬក្រុមធំ។
  សំណួរបំផុសគំនិត ឬពិភាក្សាក្នុងពេលបង្រៀន និងរៀន
  ចម្លើយសម្រាប់សំណួរនីមួយៗ ឬការពន្យល់ទូទៅ។
- **គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន** ៖ ចំណុចបន្ថែមដែលគ្រូបង្រៀនត្រូវរៀបចំ អនុវត្ត ឬពន្យល់បន្ថែមក្នុងពេលបង្រៀន និងរៀន។
  ចំណុចនីមួយៗដែលគ្រូបង្រៀនត្រូវរៀបចំ អនុវត្ត ឬពន្យល់បន្ថែម។
- **កិច្ចការផ្ទះ** ៖ កិច្ចការដែលគ្រូបង្រៀនដាក់ឱ្យសិស្សបំពេញនៅផ្ទះ។
- **កិច្ចការក្នុងថ្នាក់** ៖ កិច្ចការដែលគ្រូបង្រៀនដាក់ឱ្យសិស្សបំពេញនៅក្នុងថ្នាក់។

៤. សន្លឹកកិច្ចការសិស្ស

នៅខាងក្រោយនៃសៀវភៅនេះមានដាក់បញ្ចូលនូវសន្លឹកកិច្ចការសិស្ស*(ឧបសម្ព័ន្ធទី១)*។ មេរៀនមួយចំនួនក្នុងចំណោមមេរៀនទាំងនេះមានឯកសារ និងលំហាត់សម្រាប់សិស្ស។ តាមការដាក់ស្តែងគ្រូអាចថតចម្លងលំហាត់ ឬអាចរៀបចំសន្លឹកកិច្ចការសិស្សនីមួយៗសម្រាប់ចែកជូនដល់សិស្ស។ តាមការអនុវត្តជាក់ស្តែង និងលក្ខណៈពិសេសរបស់ម៉ូឌុល សន្លឹកកិច្ចការសិស្សគប្បីដាក់បញ្ចូលគ្នាទាំង៤ម៉ូឌុលដើម្បីឱ្យសិស្សអាចមើលឡើងវិញបាននៅពេលដែលត្រូវការ ព្រោះថាម៉ូឌុលទាំង៤ពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រតិបត្តិល្អច្រើនក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃ។

៥. ខ្លឹមសារសង្ខេបរបស់ម៉ូឌុល

ខាងក្រោមនេះគឺជាសេចក្តីសង្ខេបរបស់មេរៀនទាំង៧ដែលមាននៅក្នុងម៉ូឌុលនេះ ៖

ចំណងជើងមេរៀន	រយៈពេល	សេចក្តីសង្ខេប
ជំពូកទី១ ៖ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព		
១. ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយពាក្យសម្តី	៤៥នាទី	- សិស្សសិក្សាពីសារៈសំខាន់នៃការប្រើប្រាស់ប្រយោគច្បាស់លាស់ និងខ្លីៗ និងការស្តាប់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដែលជាចំណុចសំខាន់នៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយពាក្យសម្តីប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។
២. ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយប្រើកាយវិការ	៤៥នាទី	- សិស្សយល់កាន់តែទូលំទូលាយពីការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការថាជាផ្នែកដ៏សំខាន់មួយនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងដើម្បីសិក្សាថាតើភាសាកាយវិការអាចបំពេញបន្ថែមទៅលើសមត្ថភាពរបស់នរណាម្នាក់ក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងល្អកម្រិតណា។
៣. យេនឌ័រ និងការប្រាស្រ័យទាក់ទង	៤៥នាទី	- សិស្សយល់ពីរបៀបដែលការកំណត់ពីយេនឌ័រ និងអំណាចមានឥទ្ធិពលលើបំណិននៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង។
ជំពូកទី២ ៖ ទំនាក់ទំនងល្អ		
៤. តើនរណាជាអ្នកមានអំ ណាច?	៤៥នាទី	- សិស្សយល់ដឹងពីរបៀបដែលអំណាចដំណើរការនៅក្នុងទំនាក់ទំនងនានា និងដើម្បីមានលទ្ធភាពកំណត់ពីអ្វីដែលរួមចំណែកដល់ទំនាក់ទំនងល្អ និងមិនល្អ។

ជំពូកទី៣ ៖ ការយល់ដឹងពីអំពើហិង្សា		
៥. តើអំពើហិង្សាជាអ្វី?	៤៥នាទី	- សិស្សកំណត់ និងយល់ពីទម្រង់ខុសៗគ្នានៃអំពើហិង្សាដែលគេជួបប្រទះ និងកត្តាទូទៅដែលស្ថិតនៅពីក្រោយអំពើហិង្សា។
៦. តើវាពិតដែរឬទេ?	៤៥នាទី	○ សិស្សរៀនពីរបៀបដែលអំពើហិង្សាលើស្ត្រីកើតឡើងនៅគ្រប់វណ្ណៈ ត្រកូល សាសនា និងវប្បធម៌។ ○ សិស្សអាចកំណត់ពីជំនឿមិនត្រឹមត្រូវជុំវិញអំពើហិង្សាទៅលើស្ត្រី។
៧. ការផ្លាស់ប្តូរដែលយើងចង់ឃើញ	៤៥នាទី	- សិស្សមានលទ្ធភាពមើលឃើញពីយេនឌ័រ យុត្តិធម៌សង្គម និងសមភាពសង្គម។

៦. ការវាយតម្លៃសិស្ស

នៅខាងចុងនៃសៀវភៅនេះមានដាក់បញ្ចូលនូវទម្រង់នៃការវាយតម្លៃសិស្ស*(ឧបសម្ព័ន្ធទី២)* ដែលទម្រង់នេះត្រូវបានរៀបចំឡើងសម្រាប់វាស់វែងចំណេះដឹងរបស់សិស្ស។ ការវាយតម្លៃនេះត្រូវធ្វើជាពីរដំណាក់កាល ពោលគឺ ការវាយតម្លៃមុនពេលបង្រៀន *(Pre-test)* និងក្រោយពេលបង្រៀន *(Post-test)* ដើម្បីពិនិត្យមើលលើការរីកចម្រើនផ្នែកចំណេះដឹងរបស់សិស្ស។

៧. ឯកសារយោង

នៅក្នុងមេរៀននីមួយៗមានបញ្ចូលនូវឯកសារយោង ឬបន្ថែមសម្រាប់ការអានរបស់សិស្ស និងការពន្យល់បន្ថែមរបស់គ្រូ។ ឯកសារទាំងនេះមានចំនួន២ប្រភេទគឺ «ឧបសម្ព័ន្ធ និងក្របខណ្ឌចំណេះដឹង»។ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដែលគ្រូបង្រៀនត្រូវអានចំណុចទាំងនេះជាមុន ព្រោះវាផ្តល់នូវការពន្យល់ទូទៅនូវចំណេះដឹងមួយចំនួន។

ម៉ូឌុលទី២ ៖ ស្វ័យប្រសិទ្ធភាព

ទិដ្ឋភាពទូទៅ

ម៉ូឌុលទី២របស់កម្មវិធីសិក្សា Gap Inc. P.A.C.E. សម្រាប់ក្មេងស្រីពេញវ័យផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការជួយពួកគេក្នុងការសិក្សាពីរបៀបដែលយេនឌ័រអាចកំណត់ពីការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងរបៀបដែលគេអាចបង្កើតបំណិនទំនាក់ទំនងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងកាន់តែរឹងមាំ។ សិស្សនឹងសិក្សាពីជំពូកស្តីពីអំណាច និងទំនាក់ទំនង ព្រមជាមួយនឹងការយល់ដឹងពីអំពើហិង្សា។ មេរៀននានានឹងជួយពួកគេឱ្យយល់ដឹងកាន់តែទូលំទូលាយ និងសិក្សាពីអន្តរកម្មនៃអំណាចក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រចាំថ្ងៃរបស់ខ្លួន របៀបសម្គាល់អំពើហិង្សា និងកត្តាដែលបង្កឱ្យមានអំពើហិង្សាទាំងនោះក្នុងបរិបទរបស់ពួកគេ ព្រមទាំងរបៀបលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងឱ្យកាន់តែទូលំទូលាយពីប្រធានបទនេះនៅក្នុងលក្ខណៈមួយដែលធ្វើឱ្យពួកគេកាន់តែមានភាពជឿជាក់ និងជំនឿចិត្តលើខ្លួនឯងក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហានេះ។

រយៈពេលរួមម៉ូឌុល ៖ ៥ ម៉ោង ១៥នាទី

ចំនួនលំនាំបង្រៀនសរុប ៖ ៧មេរៀន

វត្ថុបំណង៖
១. ដើម្បីមានលទ្ធភាពប្រាស្រ័យទាក់ទងពីបំណងប្រាថ្នាផ្សេងៗឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព។
២. ដើម្បីមានលទ្ធភាពបង្ហាញពីភាពម៉ឺងម៉ាត់ និងធ្វើការសម្រេចចិត្ត និងជ្រើសរើសជម្រើសរបស់ខ្លួនដោយឯករាជ្យ។
៣. ដើម្បីយល់ពីផលជះរបស់អំណាចនៅក្នុងទំនាក់ទំនងរបស់ខ្លួន។
៤. ដើម្បីយល់ពីអ្វីដែលរួមចំណែកដល់ទំនាក់ទំនងល្អមួយ។
៥. ដើម្បីសិក្សា និងអាចកំណត់ពីទម្រង់ខុសៗគ្នានៃអំពើហិង្សា និងដែលបង្កឱ្យមានអំពើហិង្សា។

ជំពូកទី ១ ៖ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព

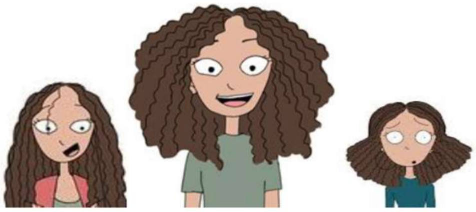

ទិដ្ឋភាពទូទៅ

នៅពេលយើងពិចារណាលើពាក្យថា «ការប្រាស្រ័យទាក់ទង» ជារឿយៗ យើងគិតថា ពាក្យនេះគឺជាសកម្មភាពនៃការនិយាយដើម្បីនាំសារមួយទៅកាន់មនុស្សម្នាក់ ឬច្រើននាក់។ ប៉ុន្តែ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងគឺមានលក្ខណៈស៊ីជម្រៅជាងនេះទៅទៀត។ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងគឺជាការផ្លាស់ប្តូរគ្នានូវទស្សនៈ គំនិត ឬអារម្មណ៍ ហើយគេអាចបង្ហាញតាមរបៀបជាច្រើន (ពោលគឺ ជាពាក្យសម្តីតាមរយៈភាសា ឬជាសញ្ញាតាមរយៈភាសាកាយវិការ ឬជាអត្ថបទ)។

ការប្រាស្រ័យទាក់ទងបង្កើតឱ្យមានមូលដ្ឋានសម្រាប់រាល់អន្តរកម្មរបស់យើង ហើយវាជាបំណិនដ៏សំខាន់បំផុតមួយដែលកំណត់ពីរបៀបដែលយើងបង្ហាញពីខ្លួនរបស់យើង ទស្សនៈ អារម្មណ៍ តម្រូវការ និងបំណងប្រាថ្នារបស់យើងទៅកាន់ពិភពលោកខាងក្រៅ។ វាក៏បង្កើតមូលដ្ឋានសម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហា និងការចរចាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដែរ។ របៀបដែលយើងជ្រើសរើស ឬរបៀបដែលគេបង្រៀនយើងក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាញឹកញាប់ ត្រូវបានកំណត់ដោយសង្គមូបនីយកម្មរបស់យើង បទដ្ឋានទូទៅផ្នែកយេនឌ័រ ព្រមទាំងបរិបទផ្នែកវប្បធម៌ និងសង្គមនីមួយៗរបស់យើង។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ នៅពេលដែលយេនឌ័រកំណត់ពីការប្រាស្រ័យទាក់ទង យើងអាចអភិវឌ្ឍបំណិនឱ្យកាន់តែរឹងមាំដើម្បីឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពថែមទៀតនៅក្នុងមធ្យោបាយ ដែលយើងប្រាស្រ័យទាក់ទង។

ជំពូកទី១ស្តីពី «ការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព» នៅក្នុងម៉ូឌុលទី២ ៖ ស្វ័យប្រសិទ្ធភាពនេះនឹងផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការជួយក្មេងស្រីវ័យជំទង់ឱ្យកសាងបំណិនប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពជាមូលដ្ឋានដែលរួមមានទាំងការសិក្សារៀនសូត្រពី ៖

- មូលហេតុដែលការប្រាស្រ័យទាក់ទងមានសារៈសំខាន់នៅក្នុងជីវិតរបស់យើង។
- របៀបដែលការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាញឹកញាប់រងឥទ្ធិពលពីកត្តាសង្គម។
- របៀបដែលអំណាច និងយេនឌ័រដើរតួនាទីមួយក្នុងរបៀបដែលយើងប្រាស្រ័យទាក់ទង។

🕘 **រយៈពេលរួមជំពូក ៖ ២ ម៉ោង ២៥ នាទី**

🗍 **ចំនួនលំនាំបង្រៀនសរុប ៖ ៣មេរៀន**

🏆 **វត្ថុបំណង៖**
១. ដើម្បីទទួលបានការយល់ដឹងមួយពីការរួមចំណែក និងធាតុផ្សំនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។
២. ដើម្បីអាចយល់ដឹងពីសារៈសំខាន់នៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃរបស់ពួកគេ។
៣. ដើម្បីរៀនពីរបៀបដែលការបង្កើតយេនឌ័រ និងអំណាច ពេលខ្លះអាចមានឥទ្ធិពល និងរាំងស្ទះជំនាញប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ព្រមទាំងរបៀបដែលមនុស្សម្នាក់អាចជម្នះឧបសគ្គទាំងនោះបាន។
៤. ដើម្បីអាចបង្ហាញឱ្យបានច្បាស់ពីតម្រូវការ និងបំណងប្រាថ្នារបស់ពួកគេចំពោះគ្រួសារ និងសហគមន៍របស់គេក្នុងលក្ខណៈមួយច្បាស់លាស់ ប្រកបដោយភាពជឿជាក់ និងដោយសង្ខេប។

មេរៀនទី១ ៖ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយពាក្យសម្ដី

➲ **វត្ថុបំណង ៖** ដើម្បីសិក្សាពីសារៈសំខាន់នៃការប្រើប្រាស់ប្រយោគច្បាស់លាស់ និងខ្លីៗ និងការស្ដាប់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដែលជាចំណុចសំខាន់នៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយពាក្យសម្ដីប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

🕘 **រយៈពេលមេរៀន ៖** ៤៥ នាទី

✉ **សារសំខាន់ៗ ៖**

១. ការប្រាស្រ័យទាក់ទងល្អមានភាពចាំបាច់ និងសារៈសំខាន់សម្រាប់អត្តសញ្ញាណលទ្ធភាពស្វែងរកការងារធ្វើ និងភាពជោគជ័យរបស់ប្អូនៗនៅក្នុងជីវិត។ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងគឺជាឧបករណ៍សំខាន់មួយសម្រាប់ការចរចា និងការដោះស្រាយបញ្ហា។

២. ការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពទទួលបានជោគជ័យ នៅពេលដែលអ្នកទទួលទទួលបាន និងយល់ពីសារដែលអ្នកផ្ញើបានផ្ញើទៅឱ្យ។

៣. ការប្រាស្រ័យទាក់ទងមិនត្រឹមតែជាការនិយាយប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែវាក៏ជាការស្ដាប់ដែរ។ វាជាការផ្លាស់ប្ដូរគំនិតគ្នា។

៤. ការបង្ហាញច្បាស់ៗ និងខ្លីៗមានន័យគ្រប់គ្រាន់នៅពេលប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយពាក្យសម្ដីគឺជាបំណិនជីវិតដ៏សំខាន់មួយដែលគេចាំបាច់ត្រូវតែហាត់រៀន។

១. ការរៀបចំ

📖 **សម្ភារៈដែលត្រូវការ ៖**

☞ សម្រាប់គ្រូបង្រៀន ៖ ក្រដាស A4 ៣សន្លឹក ម៉ាស៊ីនថតចម្លង ក្ដារខៀន ហ្វឺត ឬដីស ហ្វឺតលុបមិនជ្រះពណ៌ខ្មៅ១ដើម និងកន្ត្រៃ។

☞ សម្រាប់សិស្ស ៖ ក្រដាស A4 ១សន្លឹក និងសម្ភារៈសរសេរ *(សម្រាប់សិស្សមួយគូៗ)*។

ការរៀបចំទុកជាមុន ៖

☞ អានទិដ្ឋភាពទូទៅនៅក្នុងម៉ូឌុល២ ៖ ស្វ័យប្រសិទ្ធភាព ជំពូកទី១ ៖ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និង ឯកសារអំណានទី១ នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន។

☞ អាន និងយល់លំនាំបង្រៀនឱ្យបានច្បាស់។

- ☞ សរសេរសារនៅលើក្រដាសតូចមួយ (សូមមើល ឯកសារអំណានទី២ នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន)។
- ☞ បង្កើតបណ្ណរូបភាព (សូមមើលឯកសារអំណានទី៣នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន)។
- ☞ គូរដ្យាក្រាមស្តីពី «អ្នកបញ្ជូន និងអ្នកទទួលសារទទួលបានព័ត៌មានត្រលប់» នៅលើក្តារខៀន (សូមមើល ឯកសារអំណានទី៤ នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន)។
- ☞ ប្រមូលសម្ភារៈដែលត្រូវការទាំងអស់ផ្សេងៗទៀត។
- ☞ សរសេរចំណងជើងមេរៀនដាក់នៅលើក្តារខៀន។

គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

លោកគ្រូ អ្នកគ្រូត្រូវ ៖

- រំឭកសិស្សឱ្យចុះវត្តមាន នៅពេលពួកគេចូលមកក្នុងថ្នាក់រៀន។
- ឱ្យសិស្សប្រមូលសន្លឹកកិច្ចការរបស់ពួកគេ និងសម្ភារៈសរសេរមុនពេលចូលរៀន។
- មើលបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងសម្រាប់ថ្នាក់រៀនឡើងវិញមុនពេលចាប់ផ្តើមបង្រៀន។

២. ដំណើរការបង្រៀន

សេចក្តីណែនាំ

- ☞ ស្វាគមន៍សិស្ស បន្ទាប់មកណែនាំប្រាប់ពួកគេឱ្យស្គាល់ ម៉ូឌុលទី២នៃកម្មវិធីសិក្សា Gap Inc. P.A.C.E. ដែលស្ថិតក្រោមផ្នែក «ការផ្តល់ភាពអង់អាច»។ ផ្តល់ឱ្យពួកគេនូវទិដ្ឋភាពសង្ខេបមួយពីអ្វីដែលម៉ូឌុលនេះនឹងគ្របដណ្តប់។ ណែនាំជំពូកទី១ក្នុងម៉ូឌុលទី២ ៖ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព (សូមមើលឯកសារអំណានទី១នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន)។
- ☞ អាន និងចង្អុលចំណងជើងមេរៀនដែលសរសេរនៅលើក្តារខៀន។ ឱ្យសិស្សទាយថា តើមេរៀនថ្ងៃនេះនិយាយពីអ្វី។ ឱ្យសិស្សស្ម័គ្រចិត្ត ២-៣នាក់ចែករំលែកពីគំនិតរបស់ពួកគេជាមួយក្រុម។
- ☞ ប្រាប់សិស្សថា នៅថ្ងៃនេះពួកគេត្រូវផ្តោតលើរបៀបធ្វើការផ្លោះទៅរកការកែលម្អបំណិនប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីឱ្យពួកគេអាចបង្ហាញទស្សនៈរបស់ខ្លួនដោយមិនស្ទាក់ស្ទើរ និងធ្វើឱ្យអ្នកដទៃអាចស្តាប់ និងយល់ពីខ្លួនបានច្បាស់លាស់។

សកម្មភាព ៖ ទូរសព្ទខូច

☞ ប្រមូលសិស្សឱ្យបានច្រើនតាមដែលអាចធ្វើទៅបានឱ្យអង្គុយនៅជួរខាងមុខ មុនពេលចាប់ផ្ដើមសកម្មភាព។

☞ ចែករំលែកការណែនាំដូចខាងក្រោម ៖

- ខ្ញុំនឹងផ្ដល់ឱ្យសិស្សដែលអង្គុយនៅលើបង់ ឬជួរមុខគេនូវក្រដាសតូចមួយដែលមានសសេរសារមួយនៅក្នុងនោះ ។
- សិស្សដែលអង្គុយមុខគេត្រូវតែអានសារនោះស្ងាត់ៗ បន្ទាប់មកឱ្យក្រដាសនោះមកខ្ញុំវិញ។
- បន្ទាប់មកសិស្សនោះត្រូវខ្សឹបសារនោះដាក់ត្រចៀកសិស្សដែលអង្គុយបន្ទាប់ខ្លួន(សិស្សទី២)នៅលើបង់។
- សិស្សទី២ត្រូវស្ដាប់សារនោះ បន្ទាប់មកខ្សឹបដាក់ត្រចៀកសិស្សទី៣។
- តាមរយៈការធ្វើរបៀបនេះ សារត្រូវបញ្ជូនតាមជួរទៅកាន់សិស្សដែលអង្គុយចុងក្រោយបំផុតនៅលើបង់។
- សិស្សចុងក្រោយត្រូវស្ដាប់សារនោះ បន្ទាប់មកនិយាយពីសារនោះឮៗ។

⊶ គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

លោកគ្រូ អ្នកគ្រូត្រូវ ៖

- កំណត់បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងមួយចំនួនសម្រាប់សកម្មភាពនេះមុនពេលចាប់ផ្ដើម។ បទបញ្ជាទាំងនោះរួមមានដូចខាងក្រោម ៖
  - គេចាំបាច់ត្រូវតែខ្សឹបសារនោះតិចៗ។ មិនត្រូវឱ្យនរណាម្នាក់ស្ដាប់ឮសារនោះទេ។
  - ប្អូនមានឱកាសតែម្ដងប៉ុណ្ណោះក្នុងការខ្សឹបប្រាប់សារនោះទៅឱ្យសិស្សដែលនៅបន្ទាប់ពីប្អូននៅលើបង់។ គេមិនអាចខ្សិបសារនោះឡើងវិញបានទេ។
  - សិស្សដែលទទួលសារមិនអាចនិយាយ ឬសួរសំណួរណាមួយបានទេ។ គេអាចត្រឹមតែស្ដាប់សារប៉ុណ្ណោះ។

☞ នៅពេលសិស្សចុងក្រោយនៅលើបង់និយាយពីសារនោះឮៗហើយ ចូរឱ្យក្រដាសសារនោះទៅឱ្យសិស្សទី១បន្ទាប់មកឱ្យគេអានសារឮៗនូវខ្លឹមសារដើមរបស់សារនោះឱ្យក្រុមទាំងមូលស្ដាប់។

☞ សួរសិស្សនូវសំណួរដូចខាងក្រោម ៖

◈ តើខ្លឹមសារដើមរបស់សារមានការផ្លាស់ប្ដូរដែរឬទេ នៅពេលដែលគេបញ្ជូនវាបន្តគ្នា?

☞ រង់ចាំឱ្យសិស្សឆ្លើយ បន្ទាប់មកប្រាប់ពួកគេដូចខាងក្រោម ៖

- អ្វីដែលយើងប្រាស្រ័យទាក់ទងគឺមិនមែនសុទ្ធតែអ្នកផ្សេងទៀតយល់ទាំងអស់ជានិច្ចទេ។

- មានចន្លោះប្រហោងមួយរវាងអ្វីដែលយើងនិយាយ និងអ្វីដែលគេស្តាប់ឮដែលនាំឱ្យមានការប្រាស្រ័យទាក់ទងខុស និងយល់ខុស។
- ការប្រាស្រ័យទាក់ទងមិនត្រឹមតែការនិយាយតែមួយមុខប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែរួមបញ្ចូលទាំងការស្តាប់ផងដែរ។
- ការប្រាស្រ័យទាក់ទងអាចទាក់ទងនឹងពេលវេលាផងដែរ។ នៅពេលយើងពុំមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងពីអ្វីមួយ យើងត្រូវមានភាពច្បាស់លាស់ពីសារសំខាន់ៗដែលយើងចង់បញ្ជូន(ប្រាប់)។
- ការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងទិដ្ឋភាពមួយចំនួន។ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងអាចជាពាក្យសម្តី ឬកាយវិការ ហើយអាចទទួលរងឥទ្ធិពលពីកត្តាផ្សេងៗជាច្រើន ដូចជាបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់យើង ពីយេនឌ័រ អំណាច និងបិតាធិបតេយ្យ ពីវប្បធម៌របស់យើង និងពីទំនាក់ទំនងបុគ្គលរបស់យើង។ល។

☞ សួរសំណួរដូចខាងក្រោម ៖

  ◈ ហេតុអ្វីបានជាការប្រាស្រ័យទាក់ទងមានសារៈសំខាន់?

☞ ទទួលយកចម្លើយ បន្ទាប់មកចែករំលែកនូវចំណុចដូចខាងក្រោម ៖

- កិច្ចការជាច្រើនដែលយើងចង់ធ្វើនៅក្នុងជីវិតរបស់យើងអាស្រ័យលើថាតើយើងមានលទ្ធភាពប្រាស្រ័យទាក់ទងពីកិច្ចការនោះជាមួយគ្រួសារ មិត្តភក្តិ សហគមន៍ គ្រូបង្រៀន និងនិយោជករបស់យើងបានដែរឬទេ។ ការមានជំនាញប្រាស្រ័យទាក់ទងល្អមានសារៈសំខាន់ក្នុងការចែករំលែកពីទស្សនៈវិស័យ និងគំនិតរបស់មនុស្សម្នាក់។
- ទំនាក់ទំនងល្អមានសារៈសំខាន់សម្រាប់អត្តសញ្ញាណ លទ្ធភាពធ្វើការងារ និងភាពជោគជ័យរបស់យើងនៅក្នុងជីវិត។
- វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការយល់ពីផលប្រយោជន៍នៃការប្រើការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងរបៀបដែលការប្រាស្រ័យទាក់ទងខុសគ្នាចំពោះ ដំណាក់កាលផ្ទាល់ខ្លួន វិជ្ជាជីវៈ និងភាពខុសៗគ្នារបស់យើងនៅក្នុងជីវិត។
- ការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពក៏ទាក់ទងដែរទៅនឹងសមត្ថភាពដោះស្រាយបញ្ហា ចរចា និងធ្វើការសម្រេចចិត្តផងដែរ។
- ប្រាប់សិស្សថា វគ្គសិក្សាចំនួន៣បន្ទាប់ទៀត ផ្តោតលើការបង្រៀនពួកគេពីប្រភេទខុសៗគ្នានៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង របៀបកែលម្អ និងធ្វើឱ្យការប្រាស្រ័យទាក់ទងរបស់ពួកគេកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព ព្រមទាំងរបៀបប្រើប្រាស់ការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាឧបករណ៍ដ៏មានប្រសិទ្ធភាពមួយក្នុងការចរចាពីរបាំង និងឧបសគ្គផ្អែកលើយេនឌ័រនៅក្នុងជីវិតរបស់ពួកគេ។

🗝 **គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន**

លោកគ្រូ អ្នកគ្រូត្រូវ ៖

- ចូលរួមស្តាប់យ៉ាងសកម្មនៅពេលអនុវត្តជំពូក និងសកម្មភាពទាំងនេះ។
- សកម្មភាព «ទូរសព្ទខូច» កំណត់បរិបទសម្រាប់គ្រូបង្រៀន ក្នុងការចាប់ផ្តើមបង្រៀន បំណិនប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដល់សិស្ស ។

- ចាប់ផ្តើមសកម្មភាព«ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយបែរខ្នងដាក់គ្នា» ដោយឱ្យសិស្សចាប់ដៃគូគ្នា។
- ហៅសិស្សម្នាក់មកពីគូនីមួយៗបន្ទាប់មកឱ្យពួកគេរើសយកសន្លឹកក្រដាសតូចដែលមានរូបភាពវត្ថុនៅក្នុងក្រដាសនោះ។ សិស្សដែលមានសន្លឹកក្រដាសរូបភាព មិនត្រូវប្រាប់ឈ្មោះរូបភាពនៅក្នុងក្រដាសនោះដល់ដៃគូរបស់ខ្លួន ឬនរណាម្នាក់ផ្សេងទៀតឡើយ។
- សិស្សទី២មកពីគូនីមួយៗ ប្រមូលក្រដាស A4 មួយសន្លឹក និងដៃខ្មៅមួយដើម។
- ឱ្យដៃគូរបស់ក្រុមនីមួយៗអង្គុយទល់ខ្នងគ្នា។
- សម្រាប់សិស្សដែលមានក្រដាសរូបភាពត្រូវ ៖
  - ពណ៌នាពីរូបភាព នៅក្នុងក្រដាសនោះប្រាប់ដល់ដៃគូរបស់ខ្លួនមួយជំហានម្តងៗ។
  - ប្អូនមិនអាចអានសេចក្តីណែនាំ ឬប្រយោគនោះឡើងវិញលើសពីម្តងឡើយ។
  - ប្អូនមិនអាចដាក់ឈ្មោះវត្ថុនៅក្នុងក្រដាសរបស់ប្អូន ឬប្រាប់ដៃគូរបស់ប្អូនថាវាជាអ្វីទេ។
- សម្រាប់សិស្សដែលមានក្រដាស A4 ៖
  - ស្តាប់សេចក្តីណែនាំដែលដៃគូរបស់ប្អូនផ្តល់ឱ្យនិងគូរនូវអ្វីដែលដៃគូបានពណ៌នា។
  - ប្អូនមិនអាចនិយាយ ឬសួរសំណួរណាមួយដើម្បីបញ្ជាក់ឡើយ។
  - ប្អូនអាចត្រឹមតែស្តាប់ប៉ុណ្ណោះ បន្ទាប់មកគូរអ្វីដែលប្អូនយល់ពីការណែនាំនោះ។
- ប្រាប់សិស្សថា ពួកគេមានពេល៥នាទីដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាពនេះ។
- នៅពេលចប់ ឱ្យដៃគូនីមួយៗប្រៀបធៀបរូបភាពវត្ថុនៅក្នុងក្រដាសជាមួយរូបដែលបានគូរ។

🗝 **គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន**

លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ ៖

- ប្រសិនបើក្នុងថ្នាក់មានសិស្សច្រើន កម្រិតសំឡេងអាចនឹងកើនឡើង ហើយនឹងរំខានដល់សិស្សទូទៅ។ សូមធានាថា លោកគ្រូ អ្នកគ្រូរំឭកសិស្សជានិច្ចឱ្យនិយាយតិចៗល្មមដៃគូរបស់ខ្លួនស្តាប់បានហើយ ។

៣. ការពង្រឹងចំណេះដឹង

🗣 ចំណុចសម្រាប់ការពិភាក្សា

☞ សួរសិស្ស នូវសំណួរដូចខាងក្រោម ៖

- ◈ តើរូបភាពដែលគេបានគូរនោះដូចគ្នាទៅនឹងរូបភាពនៅក្នុងក្រដាសដែរឬទេ?
- ◈ តើដៃគូរបស់ប្អូនប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយប្អូនយ៉ាងដូចម្ដេចពីអ្វីដែលចាំបាច់សម្រាប់ការគូររូបនោះ?
- ◈ តើប្អូនស្ដាប់ការណែនាំរបស់ដៃគូប្អូនដោយប្រុងប្រយ័ត្នដែរឬទេពេលប្អូនកំពុងគូររូបនោះ?
- ◈ ប្រសិនបើប្អូនធ្វើសកម្មភាពនេះម្ដងទៀត តើប្អូននឹងកែលម្អយ៉ាងដូចម្ដេចចំពោះការប្រាស្រ័យទាក់ទងរបស់ប្អូនដើម្បីសម្រេចបានលទ្ធផលល្អប្រសើរជាងនេះ?

☞ ទទួលយកចម្លើយ បន្ទាប់មកចែករំលែកនូវចំណុចដូចខាងក្រោម ៖

- ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយពាក្យសម្ដី ៖ សម្រាប់អ្នកទាំងឡាយណាដែលអាចនិយាយបាន ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយពាក្យសម្ដីមានការចាំបាច់ក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃដោយចាប់ផ្ដើមពីការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រចាំថ្ងៃជាមួយសមាជិកគ្រួសារ គ្រូបង្រៀន មិត្តភ័ក្តិ និងដៃគូ។ ដោយមានការបង្កើតការប្រាស្រ័យទាក់ទងនេះ វាមានសារៈសំខាន់ដែលយើងយល់ពីសារៈសំខាន់នៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។
- វាមានសារៈសំខាន់ដែលត្រូវចងចាំថា ការប្រាស្រ័យទាក់ទងមិនមែនមានតែម្ខាងទេ ប៉ុន្តែវាជាដំណើរការដែលមានទាំងសងខាង។ នៅពេលប្អូននិយាយទៅកាន់នរណាម្នាក់ ពួកគេមិនអាចសុទ្ធតែយល់ពីការនិយាយដូចអ្វីដែលប្អូនចង់និយាយជានិច្ចនោះទេ ហើយហេតុដូច្នេះហើយប្អូនចាំបាច់ត្រូវប្រាកដថា មនុស្សដែលប្អូនកំពុងប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយបានយល់ពីសារតាមលក្ខណៈដែលប្អូនមានបំណងឱ្យគេយល់នោះ។
- ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយពាក្យសម្ដីប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ជារឿយៗ មានន័យថា ជាការទទួលបានព័ត៌មានត្រលប់មួយរវាងអ្នកផ្ញើ និងអ្នកទទួល។

> **🗝 គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន**
>
> លោកគ្រូ អ្នកគ្រូត្រូវ ៖
>
> - ប្រើដ្យាក្រាមនៅលើក្ដារខៀនដើម្បីជួយសិស្សឱ្យយល់កាន់តែទូលំទូលាយថែមទៀត។

☞ ចង្អុលទៅកាន់ដ្យាក្រាមនៅលើក្ដារខៀន បន្ទាប់មកពន្យល់ពីដំណើរការនៃការផ្ដល់និងទទួលព័ត៌មានត្រលប់របស់អ្នកបញ្ជូន និងអ្នកទទួល។

☞ ចែករំលែកចំណុចដូចខាងក្រោម ៖

- នៅក្នុងការផ្ដល់ព័ត៌មានត្រលប់ អ្នកបញ្ជូនបានបញ្ជូនសារមួយទៅកាន់អ្នកទទួល បន្ទាប់មកអ្នកទទួលបានប្រាស្រ័យទាក់ទងមកអ្នកបញ្ជូន ឬផ្ដល់ព័ត៌មានត្រលប់។
- នៅក្នុងការផ្ដល់ព័ត៌មានត្រលប់នេះ វាអាចមានឧបសគ្គ ឬការរាំងស្ទះចំពោះការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដែលគេក៏អាចហៅវាថាជា «សំឡេងរំខាន» (សូមមើលឯកសារអំណានទី១ នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន ដើម្បីពន្យល់ថាតើមានកត្តាអ្វីខ្លះដែលអាចដើរតួនាទី ជាសំឡេងរំខាននោះ)។

☞ សួរសិស្ស នូវសំណួរដូចខាងក្រោម ៖

- តើយើងកែលម្អការប្រាស្រ័យទាក់ទងជា ពាក្យសម្ដីរបស់យើងដោយរបៀបណា ដែលធ្វើឱ្យទាំងអ្នកបញ្ជូននិងអ្នកទទួលអាចយល់រឿងដូចគ្នា? តើយើងអាចធានាថាការណ៍នេះកើតឡើងយ៉ាងដូចម្ដេច?

☞ ទទួលយកចម្លើយ បន្ទាប់មកចែករំលែកដូចខាងក្រោម ៖

- ដើម្បីអាចឱ្យយល់កាន់តែច្បាស់ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយពាក្យសម្ដីចាំបាច់ត្រូវមានភាពច្បាស់លាស់និងខ្លីៗ។
- ដើម្បីអនុវត្តបំណិនប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយពាក្យសម្ដីឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពចំណុចខាងក្រោមនេះមានសារៈសំខាន់ណាស់ ៖

ពិចារណាពីទីកន្លែងដែលត្រូវនិយាយ អ្វីដែលប្អូនត្រូវនិយាយ និងនិយាយទៅកាន់នរណា (ពេលវេលាទីកន្លែង និងស្ថានភាព ឬបរិបទ)។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើប្អូនចង់ចុះឈ្មោះចូលរៀនថ្នាក់រាំរបាំបន្ទាប់ពីចេញពីសាលា ហើយប្អូនមានអារម្មណ៍ខ្លាចក្នុងការសុំអនុញ្ញាត វាគេជាភាពឆ្លាតវៃក្នុងការនិយាយជាមួយឪពុកម្ដាយរបស់ប្អូននៅពេលពួកគាត់មានពេលទំនេរ ព្រមទាំងនៅក្នុងទីកន្លែងឯកជន ឬដែលមានផាសុកភាពដូចជាផ្ទះរបស់ប្អូនជាដើម។ ប្រសិនបើប្អូនគិតថា ឪពុកម្ដាយរបស់ប្អូនអាចមិនយល់ព្រម វាគឺជាការប្រសើរបំផុតប្រសិនបើប្អូនពន្យល់ពីមូលហេតុដែលប្អូនចង់ចូលរៀនរាំរបាំនោះដែលផ្ទុយទៅនឹងការទទូចសុំការអនុញ្ញាតពីពួកគាត់។ ឪពុកម្ដាយអាចយល់ពីទស្សនៈរបស់ប្អូនប្រសិនបើប្អូនពន្យល់ពួកគាត់ដោយត្រជាក់ចិត្តមានហេតុផលត្រឹមត្រូវ និងនៅទីកន្លែងមានផាសុកភាព។

១. ដឹងពីពេលវេលាត្រូវនិយាយ ដោយចងចាំពីទីកន្លែង និងបរិបទនៃ «ពេលវេលា ទីកន្លែង និងស្ថានភាព ឬបរិបទ» ដែលជាយុទ្ធសាស្ត្រសំខាន់ក្នុងការចរចាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពគួរជាទីពេញចិត្ត ជាពិសេសនៅក្នុងស្ថានភាពនានានៅពេលដែលប្អូនកំពុងប្រឈមជាមួយរចនាសម្ព័ន្ធ តាមឋានានុក្រម។

២. ការមានភាពច្បាស់លាស់ និងខ្លីៗចំពោះការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយពាក្យសម្ដីរបស់ប្អូនគឺជាបំណិនជីវិតដ៏សំខាន់មួយដែលគេចាំបាច់ត្រូវអនុវត្ត។

៣. ទិដ្ឋភាពសំខាន់បំផុតក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយពាក្យសម្ដី គឺជាការបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់លាស់និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ សម្រាប់ការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព មនុស្សចាំបាច់ត្រូវអនុវត្តជំហានសំខាន់ៗមួយចំនួន (សូមមើលឯកសារអំណានទី១នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន)។

☞ ប្រសិនបើមានពេល សូមសរុបសេចក្ដីនៃមេរៀននេះ។

សំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

ឯកសារអំណានទី១ ៖ ឯកសារអំណានសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

បរិបទចំណេះដឹង ៖ ការរាំងស្ទះចំពោះការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ៖ ឧបសគ្គ

នៅក្នុងការផ្តល់ព័ត៌មានត្រលប់ អ្នកបញ្ជូនបញ្ជូនសារទៅកាន់អ្នកទទួល ហើយបន្ទាប់មកអ្នកទទួលប្រាស្រ័យទាក់ទងមកអ្នកបញ្ជូន ឬផ្តល់ព័ត៌មានត្រលប់មកវិញ។ នៅក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងនេះអាចមានការរំខាន ឬការរាំងស្ទះចំពោះការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដែលគេអាចហៅថាជា «ឧបសគ្គ» បានដែរ។ កត្តាណាមួយក្នុងចំណោមកត្តាខាងក្រោមនេះអាចជាឧបសគ្គមួយសម្រាប់ការប្រាស្រ័យទាក់ទង ៖

- **គម្លាតអាយុ** ៖ ជារឿយៗ មនុស្សដែលមានវ័យ(ជំនាន់)ខុសគ្នាមានទស្សនៈខុសគ្នា ហើយចំពោះករណីនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងដែលមិនមានប្រសិទ្ធភាពអាចធ្វើឱ្យពួកគេមិនអាចមើលឃើញពីទស្សនៈវិស័យរបស់គ្នាទៅវិញទៅមក។
- **ភាពខុសគ្នាផ្នែកវប្បធម៌** ៖ ប្រពៃណីវប្បធម៌នៅគ្រប់តំបន់ និងប្រទេសខុសៗគ្នាបង្ហាញពីរបៀបដែលយើងប្រាស្រ័យទាក់ទង និងធ្វើអន្តរកម្មទៅវិញទៅមក។ ឧទាហរណ៍ វិធីជាច្រើនដែលមនុស្សមានវប្បធម៌ខុសៗគ្នានៅទូទាំងសកលលោកស្វាគមន៍គ្នា។ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ជាទូទៅប្រជាជនស្វាគមន៍គ្នាដោយការសំពះគ្នាទៅវិញទៅមក ហើយនិយាយថា «ជំរាបសួរ»។ នៅលោកខាងលិច ជាធម្មតាពួកគេចាប់ដៃគ្នារលាក់ ឬនិយាយថា «សួស្តី» ចំណែកនៅក្នុងប្រទេសជប៉ុនវិញ ពួកគេឱនដាក់គ្នានៅពេលស្វាគមន៍គ្នា និងគោរពគ្នា។ ដូច្នេះ វាសបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថា វប្បធម៌មានឥទ្ធិពលលើការប្រាស្រ័យទាក់ទង ។
- **យេនឌ័រ** ៖ ជារឿយៗ របៀបដែលយើងប្រាស្រ័យទាក់ទងរងឥទ្ធិពលពីលក្ខខណ្ឌយេនឌ័រ និងសង្គមរបស់យើង ឧទាហរណ៍ របៀបដែលគេរំពឹងទុកថាស្ត្រី ឬក្មេងស្រីនិយាយ និងស្តាប់គឺខុសគ្នាយ៉ាងខ្លាំងពីរបៀបដែលសង្គមរំពឹងទុកពីការប្រាស្រ័យទាក់ទងរបស់បុរស ឬក្មេងប្រុស។
- **អំណាច ឬឋានានុក្រម** ៖ លទ្ធភាពក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងពីគំនិតរបស់យើងទទួលរងឥទ្ធិពលនៅពេលដែលមានអំណាចដែលមានលក្ខណៈជាមរតក ឬជាឋានានុក្រម (ឧទាហរណ៍ របៀបដែលយើងប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយមិត្តភក្តិយើងគឺមានលក្ខណៈខុសគ្នាពីរបៀបដែលយើងប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយឪពុកម្តាយ ឬនាយកសាលារបស់យើង)។

បរិបទចំណេះដឹង ៖ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាពាក្យសម្តី ៖ ការបញ្ចេញមតិប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព

- **មានគំនិតច្បាស់លាស់ ៖** គិតឱ្យបានច្បាស់លាស់ពីអ្វីដែលប្អូនត្រូវនិយាយមុនពេលដែលប្អូននិយាយវា។ ជានិច្ចកាល ប្អូនត្រូវនិយាយពីគំនិតមួយរបស់ប្អូនឱ្យបានចប់សិនមុនពេលប្អូននិយាយគំនិតមួយទៀត។
- **ការនិយាយរៀបរាប់ និងសំឡេងច្បាស់លាស់ ៖** និយាយដោយប្រើពាក្យសាមញ្ញៗ។ ជ្រើសរើសពាក្យរបស់ប្អូនដោយប្រុងប្រយ័ត្ន និងនិយាយឡើងវិញពីព័ត៌មានសំខាន់ៗ។
- **សំឡេងសមល្មម និងអាចស្តាប់បាន ៖** សំឡេងនិយាយរបស់ប្អូនត្រូវឱ្យឮល្មម ដើម្បីឱ្យគេអាចស្តាប់ប្អូនបាន។ សម្រួលសំឡេងដែលប្អូននិយាយដើម្បីឱ្យអ្នកនៅជុំវិញប្អូន និងប្អូនស្តាប់បាន។
- **ការលើកដាក់សំឡេង និងការបញ្ជាក់ឱ្យបានសមស្រប ៖** នៅពេលនិយាយ ការលើកដាក់សំឡេងរបស់ប្អូនគឺជារឿងសំខាន់។ ប្អូនត្រូវតែដឹងថា ពាក្យណាខ្លះដែលប្អូនចង់សង្កត់ធ្ងន់។
- **រក្សាភាពស្ងប់ស្ងាត់ និងការគោរព ៖** ត្រូវតាំងចិត្តឱ្យស្ងប់ និងដោយគោរព នៅពេលប្អូននិយាយ។ ការណ៍នេះបង្កើតទំនាក់ទំនង និងបង្ហាញការគោរពចំពោះមនុស្សដែលប្អូនកំពុងប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយ។
- **ការស្តាប់ដោយសកម្ម ៖** ការស្តាប់គឺជាបំណិនដ៏សំខាន់មួយនៅពេលប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយអ្នកដទៃ ដោយសារប្អូនអាចសិក្សាពីអ្វីដែលអ្នកដទៃទៀតចង់បាន និងចង់និយាយ។ ដើម្បីយល់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ពីសារដែលគេចង់បញ្ជូនមកឱ្យ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដែលប្អូនសួរសំណួរដើម្បីបញ្ជាក់ពីអត្ថន័យរបស់វាឱ្យបានច្បាស់។ វាក៏មានសារៈសំខាន់ដែរក្នុងការបញ្ជាក់ថា អ្នកផ្សេងទៀតក៏យល់ពីសាររបស់ប្អូនដែរ។ ប្អូនអាចបញ្ជាក់រឿងនេះបានតាមរយៈការសួរសំណួរផ្សេងៗ។
- **របៀបប្រាស្រ័យទាក់ទង ៖** របៀបប្រាស្រ័យទាក់ទងរបស់ប្អូនគួរពន្យល់ពីអ្វីដែលចង់និយាយទៅកាន់អ្នកដទៃទៀត ពោលគឺទាំងការនិយាយទៅកាន់មនុស្សដែលមានឋានៈខ្ពស់ជាង និងទាបជាងប្អូន។

ឯកសារអំណានទី២ ៖ គំរូសារសម្រាប់រឿង «ទូរសព្ទខូច»

នីតា បណ្ដែតទូកពណ៌ប្រាក់នៅក្នុងកន្លែងដក់ទឹកភ្លៀងរាក់មួយនៅក្រោមដើមឈើមួយដើម។

រ៉ានី បានឈប់ រលាស់សក់នាង និងបោសដៃ និងជើងនាងដើម្បីឱ្យស្ងួតទឹកនៅពេលនាងរត់កាត់ភ្លៀងខ្លាំងទៅផ្ទះ។

ស៊ីណា និងបងស្រីនាងលក់ខ្យងសមុទ្រនៅមាត់សមុទ្រនៅពេលមេឃស្រឡះនៅរដូវក្ដៅ។

សេចក្ដីណែនាំ ៖

- ប្រើក្រដាសតូចៗ និងហ្វឺតដើម្បីសរសេរប្រយោគខាងលើសម្រាប់សកម្មភាពនេះ។
- ជ្រើសរើសប្រយោគណាមួយក្នុងចំណោមប្រយោគដែលគេផ្ដល់ឱ្យខាងលើ និងសរសេរនៅក្នុងក្រដាសតូច។
- ត្រូវសរសេរប្រយោគនោះឱ្យបានច្បាស់ និងងាយអាន។
- បត់និងយកក្រដាសតូចនេះតាមខ្លួនសម្រាប់សកម្មភាពនេះ។

គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន ៖ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូអាចពិចារណាក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រយោគផ្ទាល់ខ្លួនជំនួសឱ្យប្រយោគដែលគេផ្ដល់ឱ្យខាងលើ។ ប្រសិនបើលោកគ្រូ អ្នកគ្រូពិចារណាប្រើប្រាស់ប្រយោគផ្ទាល់ខ្លួន ចូរធានាថាប្រយោគរបស់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូមានពាក្យជាអប្បបរមាពី ១០ ទៅ ១៥ពាក្យ។

ឯកសារអំណានទី៣ ៖ បណ្ណរូបភាព ៖ សន្លឹកទី១

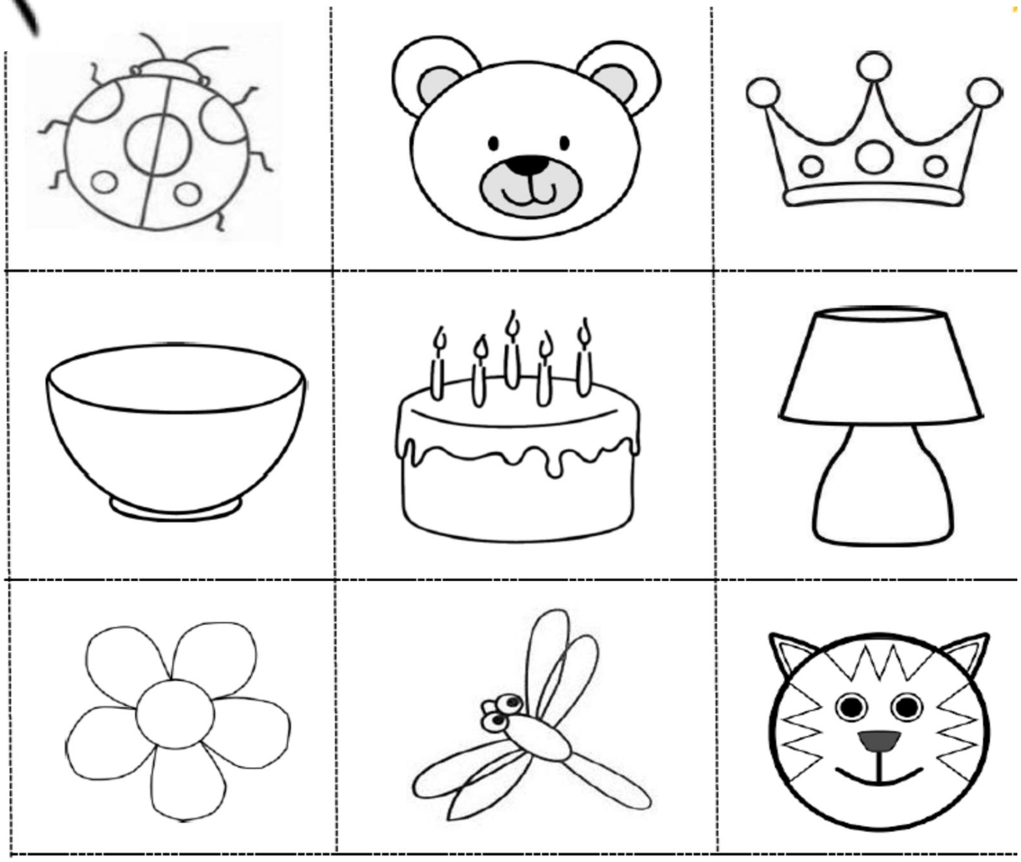

គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន ៖

- ឯកសារអំណានទី៣ ផ្តល់ឱ្យលោកគ្រូ អ្នកគ្រូនូវរូបភាពរបស់វត្ថុផ្សេងៗសម្រាប់សកម្មភាពនេះ «ការប្រាស្រ័យទាក់ទងខ្នងទល់ខ្នង» ។ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូមានបណ្ណរូបភាពទាំងអស់ចំនួន១៨សន្លឹក។ ត្រូវផ្តល់បណ្ណរូបភាពមួយសន្លឹងឱ្យសិស្ស២នាក់។
- ថតចម្លងបណ្ណរូបភាពទាំង២ទៅតាមចំនួនសិស្សជាក់ស្តែងនៅក្នុងថ្នាក់របស់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ។

សេចក្តីណែនាំ ៖

- ថតចម្លងបណ្ណរូបភាព និងកាត់រូបភាពនីមួយៗទៅតាមបន្ទាត់ដុតៗ។ បត់ក្រដាសរូបភាពនីមួយៗត្រឹមពាក់កណ្តាល។
- រៀបចំបណ្ណរូបភាពនេះឱ្យបានរួចរាល់សម្រាប់ប្រើនៅពេលអនុវត្តសកម្មភាពនេះ។

បណ្ណរូបភាព ៖ សន្លឹកទី២

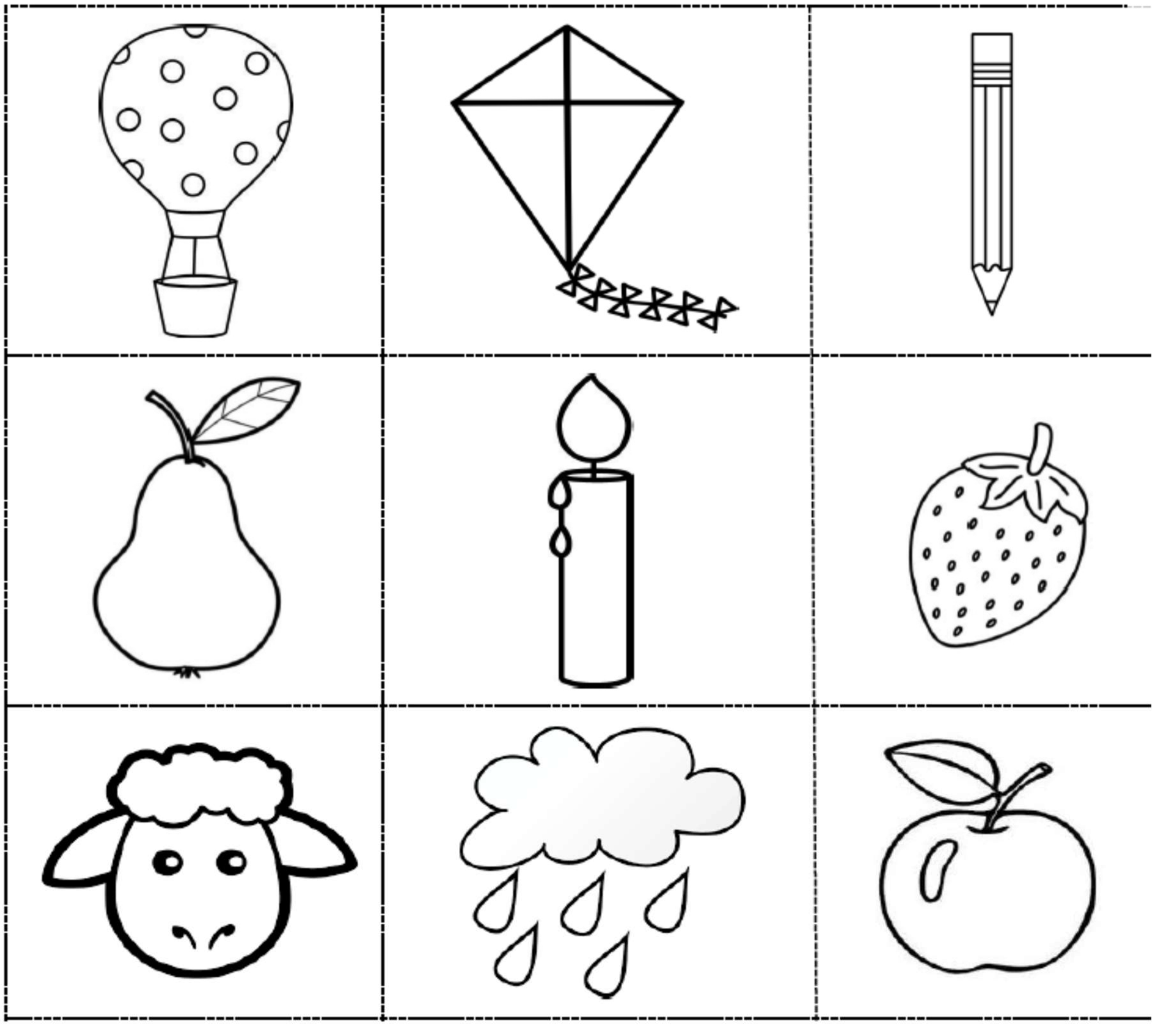

សេចក្ដីណែនាំ ៖

- ថតចម្លងបណ្ណរូបភាព។
- អនុវត្តតាមការណែនាំដូចមាននៅក្នុងឯកសារអំណានទី៣។

ឯកសារអំណានទី៤ ៖ ដ្យាក្រាមស្តីពីព័ត៌មានត្រលប់រវាងអ្នកផ្ញើ និងអ្នកទទួល

សេចក្តីណែនាំ ៖

– ថតចម្លងបណ្ណ(ដ្យាក្រាម)នេះមួយច្បាប់។
– ប្រើដ្យាក្រាមនេះជាឯកសារយោង នៅពេលគូរដ្យាក្រាមនេះនៅលើក្តារខៀន និងនៅពេលបំពេញឃ្លានៅពេលអនុវត្តសកម្មភាព។
– ជាជម្រើស លោកគ្រូ អ្នកគ្រូអាចប្រើប្រាស់សៀវភៅណែនាំសម្រាប់គ្រូបង្រៀនបានដោយយោងទៅលើទំព័រនេះ។

មេរៀនទី២ ៖ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយប្រើកាយវិការ

➲ **វត្ថុបំណងមេរៀន** ៖ ដើម្បីយល់ឱ្យកាន់តែទូលំទូលាយពីការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការ ថាជាផ្នែកដ៏សំខាន់មួយនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងដើម្បីសិក្សាថា តើភាសាកាយវិការអាចបំពេញបន្ថែមទៅលើសមត្ថភាពរបស់នរណាម្នាក់ក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងល្អកម្រិតណា។

🕒 **រយៈពេលមេរៀន** ៖ ៤៥ នាទី

✉ **សារសំខាន់ៗ** ៖

១. ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយប្រើកាយវិការគឺជាផ្នែកមួយដែលមិនអាចខ្វះបានចំពោះការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងមានលើសពីការប្រើប្រាស់ពាក្យសម្ដីទៅទៀត។ វាមានផ្នែកសំខាន់ៗផ្សេងៗទៀតដូចជាភាសាកាយវិការ ការលើកដាក់សំឡេង កាយវិការ អាកប្បកិរិយា និងជម្រើសនៃការប្រើពាក្យ។ សូរសំឡេងរបស់យើងរួមមាន រលកសំឡេងខ្ពស់ទាប ការលើកដាក់សំឡេង និងកម្រិតសំឡេងក៏ជាទម្រង់នៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាកាយវិការដែរ។ ការប្រើភាសាសញ្ញា និងការប៉ះដើម្បីបង្ហាញ និងមានអារម្មណ៍ក៏ជាលក្ខណៈសំខាន់នៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងដែរ។

២. ការប្រាស្រ័យទាក់ទងរវាងបុគ្គលនានាមានទាំងការបង្ហាញអត្ថន័យច្បាស់លាស់របស់ពាក្យនានា ព័ត៌មាន ឬសារដែលគេបញ្ជូន និងសារមិនច្បាស់លាស់ដែលគេបង្ហាញតាមរយៈអាកប្បកិរិយាមិនមែនពាក្យសម្ដី។

១. ការរៀបចំ

📖 **សម្ភារៈដែលត្រូវការ** ៖

☞ សម្រាប់គ្រូបង្រៀន ៖ ក្រដាសព័ត៌មាន២សន្លឹក ហ្វឺតពណ៌ខ្មៅមួយដើម ស្កុត កន្ត្រៃ បន្ទាត់ ផ្ទាំងរូបភាពដែលមានពពណ៌ខុសៗគ្នា ច្រាស់លាបថ្នាំដែលមានកម្រាសក្រាស់មួយដើម ខ្មៅដៃមួយដើម។

☞ សម្រាប់សិស្ស ៖ មិនមាន។

ការរៀបចំទុកជាមុន ៖

- អាន និងយល់លំនាំបង្រៀនឱ្យបានច្បាស់។
- ឯកសារអំណានទី៥ នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន។
- បង្កើតបណ្ណពាក្យទាក់ទងនឹងអារម្មណ៍ និងសកម្មភាព(យោងទៅលើឯកសារអំណានទី៦នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន)។
- រៀបចំដ្យាក្រាមរាងមូល «ផ្នែកចំនួន៣នៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង(យោងទៅលើឯកសារអំណានទី៧នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន)»។
- បិទដ្យាក្រាមនៅលើជញ្ជាំងក្នុងបន្ទប់រៀន។
- ប្រមូលសម្ភារៈដែលចាំបាច់ទាំងអស់ផ្សេងៗទៀត។
- សរសេរចំណងជើងមេរៀនដាក់នៅលើក្ដារខៀន។

គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

លោកគ្រូ អ្នកគ្រូត្រូវ ៖

- រំឭកសិស្ស ឱ្យចុះវត្តមាន នៅពេលពួកចូលមកក្នុងថ្នាក់រៀន។
- ឱ្យពួកគេប្រមូលសន្លឹកកិច្ចការរបស់ខ្លួន និងសម្ភារៈសរសេរមុនពេលចូលរៀន។

២. ដំណើរការបង្រៀន

សេចក្ដីណែនាំ

- ស្វាគមន៍សិស្ស បន្ទាប់មកពិនិត្យមើល «អារម្មណ៍» សិស្សនៅក្នុងថ្នាក់ដោយឱ្យសិស្សប្រើដៃរបស់ខ្លួនដើម្បីបង្ហាញពីកម្រិតថាមពលរបស់ពួកគេ។
- អាន និងចង្អុលចំណងជើងនៅលើក្ដារខៀន។ ឱ្យសិស្សទាយថាមេរៀនថ្ងៃនេះនឹងរៀនពីអ្វី។ ឱ្យសិស្សស្ម័គ្រចិត្ត ២-៣នាក់ចែករំលែកពីគំនិតរបស់ពួកគេជាមួយក្រុម។
- ប្រាប់សិស្សថា មេរៀននៅថ្ងៃនេះនឹងផ្ដោតលើការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការ និងអត្ថន័យនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការ។
- សួរសំណួរដូចខាងក្រោម ៖
  - តើយើងធ្វើការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការយ៉ាងដូចម្ដេច?
- ទទួលយកចម្លើយ បន្ទាប់មកចែករំលែកចំណុចដូចខាងក្រោម ៖

– យើងប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការតាមវិធីខុសគ្នាជាច្រើន (ឧទាហរណ៍ ការញញឹម ការសើច ការបក់ដៃ ការប្រើកាយវិការដៃ ការបង្ហាញទឹកមុខ និងរាងកាយ ការសរសេរ ការធ្វើសញ្ញាជាដើម)។
– ការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាច្រើនរបស់យើងគឺធ្វើឡើងតាមរយៈកាយវិការ ដែលគេកំណត់ថា ជាការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយមិនប្រើពាក្យសម្ដី។ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងទាំងនេះរួមមានអាកប្បកិរិយានានាដូចជា ការបង្ហាញទឹកមុខ ការប្រើក្រសែភ្នែកនិងចលនាភ្នែក ការស្ទាបឬប៉ះ ការលើកដាក់សំឡេងក៏ដូចជាសារដែលមានលក្ខណៈច្បាស់លាស់តិចតួចដូចជា សម្លៀកបំពាក់ កាយវិការ និងគម្លាតរវាងមនុស្សពីរឬច្រើននាក់។
– មនុស្សប្រើការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការដើម្បីបង្ហាញពីអារម្មណ៍ខុសៗគ្នាជាច្រើន ទាំងវិជ្ជមាន និងអវិជ្ជមាន (ឧទាហរណ៍ មនុស្សម្នាក់អាចប្រាស្រ័យទាក់ទងពីការយល់ព្រមដោយងក់ក្បាល ឬការមិនយល់ព្រមដោយគ្រវីក្បាល)។

☞ បែងចែកសិស្ស ទៅជាក្រុមតូចៗដោយក្នុងមួយក្រុមៗមានសមាជិក៥នាក់។

☞ ចែកបណ្ណចំនួន២ *(អារម្មណ៍ និង សកម្មភាព)* ឱ្យក្រុមនីមួយៗ។ ប្រាប់សិស្សថា មិនត្រូវប្រាប់ក្រុមផ្សេងទៀតពីពាក្យដែលពួកគេមាននៅក្នុងបណ្ណរបស់ខ្លួនឡើយ។

☞ ប្រាប់សិស្សថា ពួកគេមានពេល ៥នាទីដើម្បីអនុវត្តរបៀបដែលពួកគេនឹងប្រាស្រ័យទាក់ទងចំពោះពាក្យដែលមាននៅក្នុងបណ្ណទាំងពីររបស់ខ្លួនទៅដល់ក្រុមទាំងអស់ដោយប្រើការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការ។

☞ បន្ទាប់មកឱ្យក្រុមនីមួយៗប្ដូរវេនគ្នាឡើងបង្ហាញពាក្យនៅក្នុងបណ្ណរបស់ខ្លួនដោយស្ងៀមស្ងាត់។

☞ ក្រោយពីបង្ហាញពីពាក្យនីមួយៗរួចហើយ ឱ្យក្រុមផ្សេងទៀតទាយពីអារម្មណ៍ ឬសកម្មភាព។

🗝 គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

លោកគ្រូ អ្នកគ្រូត្រូវ ៖

- រំឭកសិស្ស ឱ្យនិយាយតិចៗ នៅពេលអនុវត្ត ដើម្បីកុំឱ្យរំខានអ្នកដទៃ។

☞ ប្រមូលផ្ដុំគ្នាជាក្រុមធំវិញ។

☞ ប្រើដ្យាក្រាមរាងមូល (pie chart) ស្ដីពីការប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីពន្យល់ចំណុចដូចខាងក្រោម៖

– ការប្រាស្រ័យទាក់ទងមិនមែនគ្រាន់តែជាសកម្មភាពរាងកាយនោះទេ។ ដំណើរការនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងក៏មានផលប៉ះពាល់ផ្នែកចិត្តសាស្ត្រដែរ។

– របៀបដែលយើងប្រាស្រ័យទាក់ទង ជួយយើងឱ្យចែករំលែកពីគំនិតផ្ទាល់របស់យើងស្តីពីប្រធានបទណាមួយ។ យើងអាចមានឥទ្ធិពលលើអ្នកផ្សេងទៀតតាមលក្ខណ:ដែលយើងជ្រើសរើសធ្វើការប្រាស្រ័យទាក់ទង។
– ភាសាកាយវិការក៏ជាមធ្យោបាយមួយនៃការបង្ហាញពីអារម្មណ៍និងគំនិតរបស់មនុស្សដែរ។
– ភាសាកាយវិការរួមមានចលនារាងកាយ (ជើង ដៃ ប្រអប់ដៃ ក្បាល និងដងខ្លួន) អាកប្បកិរិយា ការដំឡើងសាច់ដុំ ការប្រើក្រសែភ្នែក ការឡើងពណ៌ស្បែក *(មុខឡើងក្រហម)* ចង្វាក់ដង្ហើម និងការបែកញើស។ ជាងនេះទៅទៀត ការលើកដាក់សំឡេង ល្បឿនក្នុងការនិយាយ និងសូរសំឡេងនិយាយទាំងអស់នេះបញ្ជាក់បន្ថែមពីលើពាក្យដែលគេនឹងនិយាយ។
– ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការមានសារ:សំខាន់ណាស់ ហើយពិតណាស់វាមានចំនួន៩៣% នៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រចាំថ្ងៃទាំងអស់។
– ការស្រាវជ្រាវបង្ហាញថា ៧%នៃសារណាមួយត្រូវបានគេបញ្ជូនតាមរយ:ពាក្យសម្តី ៣៨% តាមរយ:សូរសំឡេងមួយចំនួន *(ការផ្លាស់ប្តូរសំឡេងរបស់យើង)* និង ៥៥%តាមរយ: កាយវិការ *(ការបង្ហាញទឹកមុខ កាយវិការ អាកប្បកិរិយាជាដើម)*។

☞ សួរសំណួរដូចខាងក្រោម៖

◈ តើពាក្យ «ភាសាកាយវិការ» មានន័យដូចម្តេចក្នុងបរិបទនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយមិនប្រើពាក្យសម្តី?

☞ ទទួលយកចម្លើយ បន្ទាប់មកចែករំលែកចំណុចដូចខាងក្រោម ៖

– ជារឿយៗ មនុស្សប្រើភាសាកាយវិការជាទម្រង់មួយនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយមិនប្រើពាក្យសម្តីដើម្បីបង្ហាញពីអារម្មណ៍ ឬបំណងមួយចំនួន។ ឧទាហរណ៍ទូទៅនៃភាសាកាយវិការរួមមាន អាកប្បកិរិយា កាយវិការ ការបង្ហាញទឹកមុខ និងការប្រើក្រសែភ្នែកដែលបង្ហាញឱ្យឃើញនូវសញ្ញាមួយចំនួនថាតើមនុស្សម្នាក់កំពុងមានអារម្មណ៍ពិតប្រាកដរបៀបណា។
– ភាសាកាយវិការល្អអាចបង្ហាញឱ្យឃើញថាតើមនុស្សម្នាក់មានភាពជឿជាក់កម្រិតណា។ ឧទាហរណ៍ មនុស្សដែលមានភាពជឿជាក់នឹងបង្ហាញពីប្រភេទភាសាកាយវិការដូចខាងក្រោម ៖
    - អាកប្បកិរិយា ៖ ឈរត្រង់ខ្លួន។
    - ភ្នែក ៖ ការប្រើក្រសែភ្នែកបានល្អ។
    - កាយវិការដោយប្រើប្រអប់ដៃ និងដៃ ៖ ដោយចេតនា និងមានគោលបំណងជាក់លាក់។
    - សម្តី ៖ យឺតៗ និងច្បាស់ៗ។
    - ការលើកដាក់សំឡេង ៖ ពីពួមធ្យមទៅពួតិចៗ។

៣. ការពង្រឹងចំណេះដឹង

🗣 ចំណុចសម្រាប់ការពិភាក្សា

☞ សួរសំណួរដូចខាងក្រោម ៖

- ◈ ហេតុអ្វីបានជាមនុស្សប្រើការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការជំនួសឱ្យការបង្ហាញពីគំនិតរបស់ខ្លួនជាពាក្យសម្តី?

☞ ទទួលយកចម្លើយ បន្ទាប់មកចែករំលែកដូចខាងក្រោម ៖

- ពេលខ្លះ វាមានភាពងាយស្រួលក្នុងការឆ្លើយតបតាមរយៈការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយប្រើកាយវិការជាងការនិយាយពីអ្វីដែលមនុស្សម្នាក់កំពុងគិត។
- គេអាចប្រើការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការជាឧបករណ៍មួយសម្រាប់ដោះស្រាយ ឬចរចា ជាពិសេសចំពោះរចនាសម្ព័ន្ធដែលពាក់ព័ន្ធខ្លាំងនឹងអំណាច (ឧទាហរណ៍ ចូរយើងក្រឡេកមើលនៅក្នុងថ្នាក់រៀនដែលសិស្សមិនចង់ស្តាប់គ្រូបង្រៀន ហើយឱនក្បាលចុះនៅលើតុរបស់ពួកគេ)។
- គេអាចប្រើប្រាស់ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការនៅពេលដែលវាមានការលំបាកសម្រាប់មនុស្សមានអំណាចតិចតួចក្នុងការបដិសេធដោយប្រើពាក្យសម្តី ឬដោយបើកចំហនៅក្នុងស្ថានភាពជាក់លាក់មួយចំពោះមនុស្សមានអំណាចច្រើន។
- ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការមិនមែនមានន័យថាជាការប្រើកាយវិការទាំងអស់ទេ។ ការរក្សាភាពស្ងៀមស្ងាត់ក៏ជាឧបករណ៍ដ៏មានអំណាចមួយដែរចំពោះការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការ។

☞ សួរសំណួរដូចខាងក្រោម ៖

- ◈ តើសារមិនមែនពាក្យសម្តីផ្តល់សញ្ញាអ្វីខ្លះ?

☞ ទទួលយកចម្លើយ។

☞ ប្រាប់សិស្សពីសញ្ញាអ្វីខ្លះដែលសារមិនមែនពាក្យសម្តីធ្វើឱ្យមនុស្សប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាបាន (សូមមើលឯកសារអំណានទី៥នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន)។

☞ សួរសិស្សថា តើការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាភាសាកាយវិការអាចផ្ទុយទៅនឹងការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយពាក្យសម្តីដែរឬទេ។

☞ ទទួលយកចម្លើយ បន្ទាប់មកប្រាប់ពួកគេថា វាអាចបាន។ ឧទាហរណ៍ មនុស្សម្នាក់អាចមើលទៅដូចជាកើតទុក្ខ ប៉ុន្តែបែរជានិយាយថា គេ «មិនអីទេ»។

☞ ប្រសិនបើមានពេល សរុបមេរៀននេះដោយភ្ជាប់ការរៀនសូត្រពីមេរៀនមុន។

សំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

ឯកសារអំណានទី៨ ៖ ឯកសារអំណានសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

បរិបទចំណេះដឹង ៖ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការ

ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការរួមមានចំណុចដូចខាងក្រោម ៖

- ការបង្ហាញទឹកមុខ។
- ការលើកដាក់សំឡេង និងសូរសំឡេង។
- ឥរិយាបថដែលបង្ហាញតាមរយៈភាសាកាយវិការ។
- គម្លាត និងចន្លោះរវាងអ្នកប្រាស្រ័យទាក់ទង។

ការប្រើប្រាស់សញ្ញាដោយកាយវិការនៅពេលប្រាស្រ័យទាក់ទងផ្តល់ព័ត៌មានបន្ថែម និងបន្ថែមអត្ថន័យទៅលើការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយពាក្យសម្តីដែលគេកំពុងតែនិយាយ ឬពិភាក្សាគ្នា។

សារជាកាយវិការអនុញ្ញាតឱ្យគេ ៖

- សង្កត់ន័យពីពាក្យសម្តីដែលគេបាននិយាយ (ឧទាហរណ៍ មនុស្សអាចងក់ក្បាលច្រើនដងដើម្បីបញ្ជាក់ថា «យល់ព្រម» ចំពោះការឯកភាពជាមួយនឹងអ្នកដែលកំពុងប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយពាក្យសម្តី)។
- ផ្តល់ព័ត៌មានត្រលប់ទៅកាន់មនុស្សផ្សេងទៀត។
- វាធ្វើឱ្យមានភាពងាយស្រួលចំពោះលំហូរនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង (ឧទាហរណ៍ តាមរយៈការប្រើប្រាស់កាយវិការដើម្បីឱ្យមនុស្សផ្សេងទៀតដឹងថាពួកគេបាននិយាយចប់ហើយ ឬបន្ទាប់មកចង់និយាយអ្វីមួយ)។

ប្រភេទនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការ

គេហៅប្រភេទនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាទៅវិញទៅមកដោយមិនប្រើពាក្យសម្តីនៅក្នុងពេលកំពុងនិយាយថា ជាការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការ។ មានប្រភេទនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការខុសៗគ្នាជាច្រើនដែលមានដូចខាងក្រោម៖

- **ចលនារាងកាយ ៖** ដូចជាកាយវិការដៃ ការងក់ក្បាល ឬការគ្រវីក្បាល។ល។
- **អាកប្បកិរិយា ៖** របៀបដែលអ្នកឈរ ឬអង្គុយ (ឧទាហរណ៍ ឱបដៃ ការឱន។ល។)។

- **ការប្រើក្រសែភ្នែក** ៖ ឧទាហរណ៍ ចំនួននៃការប្រើក្រសែភ្នែកជាទូទៅកំណត់ពីកម្រិតនៃការជឿទុកចិត្ត។ល។
- **ភាសាបង្កប់** (para-language) ៖ ផ្នែកផ្សេងទៀតនៃសំឡេងក្រៅពីពាក្យសម្ដី (ឧទាហរណ៍ សំឡេងឡើងខ្ពស់ ការលើកដាក់សំឡេង ល្បឿននៃការនិយាយ)។
- **ការខិតចូលជិតគ្នា** ៖ កំណត់កម្រិតនៃភាពស្និទ្ធស្នាល ឬគំរាមកំហែងដោយអាស្រ័យលើលក្ខណៈនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងដែលមាន។
- **ការបង្ហាញទឹកមុខ** ៖ ចំណុចនេះរួមមាន ៖ ការញញឹម ការជ្រួញចិញ្ចើម ការញាក់សាច់ដុំមុខ ការព្រិចភ្នែក។ល។ និងការផ្លាស់ប្តូរសរីរសាស្ត្រផងដែរ ដូចជាការបែកញើស ឬការព្រិចភ្នែកច្រើននៅពេលភ័យខ្លាំង។

សារៈសំខាន់នៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការ

នៅពេលយើងប្រាស្រ័យទាក់ទង សញ្ញាជាកាយវិការអាចមានសារៈសំខាន់ដូច ឬពេលខ្លះ មានសារៈសំខាន់ជាងអ្វីដែលយើងនិយាយទៅទៀត។ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការអាចមានផលជះដ៏សំខាន់មួយទៅលើអ្នកស្តាប់ និងលទ្ធផលនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង។

មនុស្សអាចមានការគ្រប់គ្រងដោយការដឹងខ្លួនតិចតួចបំផុតជុំវិញសារដែលបង្ហាញដោយកាយវិការរបស់ខ្លួនបើប្រៀបធៀបទៅនឹងអ្វីដែលពួកគេកំពុងនិយាយជាក់ស្តែង។ ចំណុចនេះគឺជាផ្នែកមួយដោយសារការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការបង្កប់នូវអារម្មណ៍ដែលមានលក្ខណៈធម្មជាតិច្រើនជាង ហើយហេតុដូច្នេះហើយទើបវាមានលក្ខណៈជាសភាវគតិច្រើនមែនទែន។ ប្រសិនបើមានភាពមិនស្របគ្នារវាងការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយពាក្យសម្ដី និងកាយវិការ គេទំនងជា ទុកចិត្តទៅលើសារដែលបង្ហាញតាមរយៈកាយវិការច្រើនជាងពាក្យសម្ដីដែលគេប្រើ។

ការពុំមានសារដោយកាយវិការក៏អាចជាសញ្ញាមួយនៃប្រភេទផ្សេងៗដែលបង្ហាញថា អ្នកនិយាយកំពុងគ្រប់គ្រងភាសាកាយវិការរបស់ខ្លួនដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ហើយប្រហែលជាកំពុងព្យាយាមលាក់បាំងអារម្មណ៍ពិតប្រាកដរបស់ខ្លួន។

ឯកសារអំណានទី៦ ៖ បណ្ណពាក្យទាក់ទងនឹងអារម្មណ៍ និងសកម្មភាព

ខឹង	សប្បាយ	អស់កម្លាំង	មកទីនេះ
អន្ទះសា	មិនអីទេ	ឈប់	រក្សាភាពស្ងៀមស្ងាត់
ភ័យខ្លាច	ខកចិត្ត	មើលនោះ	រំភើប
កើតទុក្ខ	ឈប់និយាយ	អៀនខ្មាស	ជឿជាក់

៥០៨ ស.ម

៥០៨ ស.ម

គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន ៖ ចែកបណ្ណចំនួន១៦សន្លឹកទៅឱ្យសិស្សចំនួន៨ក្រុម។ ចែកបណ្ណដូចៗគ្នាប្រសិនបើត្រូវការ។

សេចក្តីណែនាំ ៖

– ប្រើក្រដាសនិងគូរការេចំនួន ១៦ ដែលមានទំហំ៥០៨ ស.ម x ៥០៨ ស.ម។

– សរសេរពាក្យនៅក្នុងការេនីមួយៗដូចបង្ហាញខាងលើ។

– ធានាថា អក្សរសរសេរច្បាស់ល្អ។

– កាត់ការេនីមួយៗចេញ។

– ទុកបណ្ណប្រើនៅពេលអនុវត្តសកម្មភាព។

ឯកសារអំណានទី៧ ៖ ដ្យាក្រាមរាងមូល ៖ សមាសធាតុទាំង៣នៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង

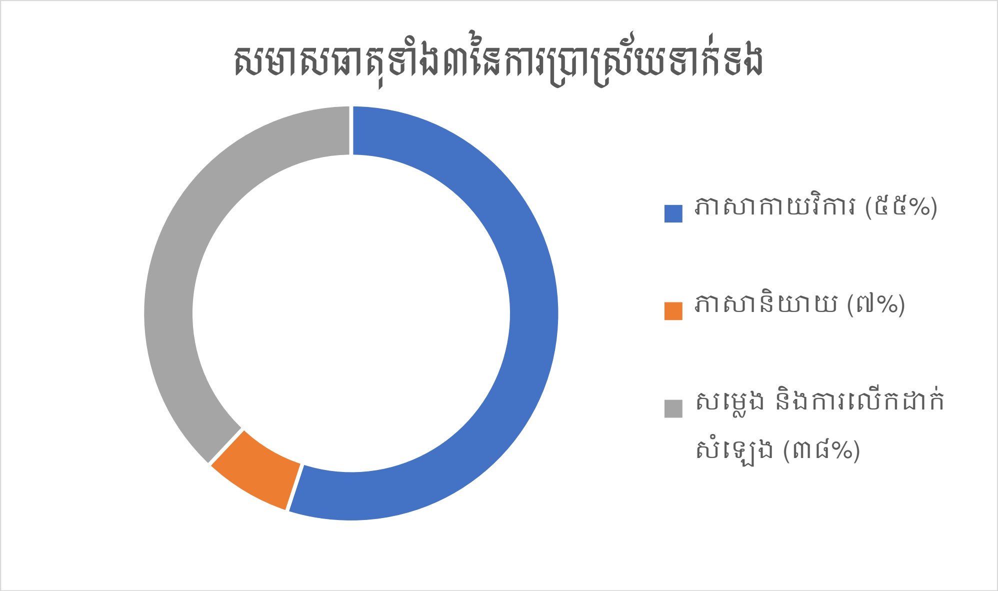

សេចក្តីណែនាំ ៖

- ប្រើក្រដាសដើម្បីគូរដ្យាក្រាមរាងមូលពី «សមាសធាតុទាំង៣នៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង»។
- គូររង្វង់ដែលមានអង្កត់ផ្ចិត ៣០,៤៨ ស.ម ។
- គូររង្វង់តូចដែលមានអង្កត់ផ្ចិតប្រវែង ២០,៣២ ស.មនៅកណ្តាលរង្វង់ទី១។
- គូរបន្ទាត់ភ្ជាប់រង្វង់ទាំងពីរដើម្បីបង្កើតជាផ្នែកផ្សេងៗសម្រាប់បង្ហាញភាគរយនៃវិធីសាស្ត្រប្រាស្រ័យទាក់ទងខុសៗគ្នាដែលមនុស្សប្រើប្រាស់។ សូមមើលរូបខាងលើដើម្បីធ្វើឱ្យបានត្រឹមត្រូវ។
- ផាត់ពណ៌ចំនួន៣ពណ៌ខុសៗគ្នា បន្ទាប់មកបំពេញផ្នែកនីមួយៗដូចបង្ហាញនៅក្នុងរូបខាងលើ។
- បង្កើតការណែនាំសំខាន់មួយដូចបង្ហាញខាងលើ។
- គូររូបចតុកោណកែងផ្តេកចំនួន៣ (ទំហំ ១០,១៦ ស.ម x ៧,៦២ ស.ម) នៅចំហៀងម្ខាងនៃរូប។
- លាបពណ៌ចតុកោណកែងឱ្យដូចគ្នានៅក្នុងដ្យាក្រាមរាងមូល។ សូមមើលរូបខាងលើ។
- សរសេរពាក្យដែលគេផ្តល់ឱ្យលើចតុកោណកែងនីមួយៗដូចមានបង្ហាញ។
- បិទដ្យាក្រាមរបស់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូនៅក្នុងថ្នាក់រៀន។

មេរៀនទី៣ ៖ យេនឌ័រ និងការប្រាស្រ័យទាក់ទង[1]

➲ **វត្ថុបំណងមេរៀន ៖** ដើម្បីយល់ពីរបៀបដែលការកំណត់ពីយេនឌ័រ និងអំណាចមានឥទ្ធិពលលើបំណិន នៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង។

🕒 **រយៈពេលមេរៀន ៖** ៤៥នាទី

✉ **សារសំខាន់ៗ ៖**

១. ផ្នត់គំនិតយេនឌ័រ និងឥទ្ធិពលនៃអំណាចដែលមានស្រាប់ ជារឿយៗមានឥទ្ធិពលលើលក្ខណៈ ដែលស្ត្រី ឬក្មេងស្រីជ្រើសរើស ឬត្រូវគេអនុញ្ញាតឱ្យបង្ហាញពីអារម្មណ៍ខ្លួនឯង។ ដើម្បីជម្នះ ឧបសគ្គទាំងនេះយើងត្រូវមានលទ្ធភាពវិនិច្ឆ័យលើឥទ្ធិពលនៃអំណាចដែលមានស្រាប់ និង ត្រូវមានភាពច្បាស់លាស់ពីសារដែលយើងមានបំណងប្រាស្រ័យទាក់ទងមុនពេលបង្ហាញពី អារម្មណ៍ខ្លួនឯង។

២. ស្ត្រី ឬក្មេងស្រីគួរយល់ថា ឧបសគ្គទាំងនេះត្រូវបានសង្គមលើកឡើងដោយសារតែវិសមភាព យេនឌ័រ ហើយឧបសគ្គទាំងនោះមិនមានអ្វីទាក់ទងនឹងបញ្ហា ឬសមត្ថភាពរបស់ស្ត្រីឡើយ។

៣. វាមានភាពចាំបាច់ដែលត្រូវសិក្សាពីបំណិនប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដើម្បី ផ្លាស់ប្តូរផ្នត់គំនិតផ្ទាល់របស់មនុស្សម្នាក់ចំពោះសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន និងដើម្បីមានលទ្ធភាព ចរចាជាមួយអ្នកដទៃទៀត។

៤. ដើម្បីឱ្យការប្រាស្រ័យទាក់ទងមានប្រសិទ្ធភាព មនុស្សម្នាក់ត្រូវចងចាំក្នុងចិត្តនូវរឿងចំនួន៣ គឺពេលវេលា ទីកន្លែង និងស្ថានភាពដែលមាន ឬបរិបទ បន្ទាប់មកត្រូវធ្វើការប្រាស្រ័យ ទាក់ទងទៅតាមនោះ។

១. ការរៀបចំ

📖 **សម្ភារៈដែលត្រូវការ ៖**

☞ សម្រាប់គ្រូបង្រៀន ៖ ម៉ាស៊ីនថតចម្លង សន្លឹកក្រដាស A4 មួយសន្លឹក ក្តារខៀន និងហ្វឺត ឬដីស។

☞ សម្រាប់សិស្ស ៖ សន្លឹកកិច្ចការក្នុងថ្នាក់ទំព័រទី៧៨ និងកិច្ចការផ្ទះទំព័រទី៧៨-៨០ សម្ភារៈសរសេរ។

---

[1] ដកស្រង់ពីកម្មវិធីសិក្សា PACE- «ការដាក់ទុនលើជំនាញថ្មីដើម្បីអនាគត»នៃ GAP Inc.s

ការរៀបចំទុកជាមុន ៖

☞ អាន និងយល់លំនាំបង្រៀនឱ្យបានច្បាស់។
☞ អានឯកសារអំណានទី៨ នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន។
☞ ថតចម្លងផ្នែក «ការកំណត់របៀបប្រាស្រ័យទាក់ទង ៖ ស្ត្រី និងបុរស» បន្ទាប់មកប្រើវាជាឯកសារយោងដើម្បីគូរតារាងនៅលើក្តារខៀនក្នុងថ្នាក់ (សូមមើលឯកសារអំណានទី៩ នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន)។
☞ ប្រមូលសម្ភារៈដែលត្រូវការទាំងអស់ផ្សេងទៀត។
☞ សរសេរចំណងជើងមេរៀនដាក់នៅលើក្តារខៀន។

> **គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន**
>
> លោកគ្រូ អ្នកគ្រូត្រូវ ៖
>
> - រំឭកសិស្ស ឱ្យចុះវត្តមាននៅពេលពួកគេចូលមកក្នុងថ្នាក់រៀន។
> - ឱ្យពួកគេប្រមូលសន្លឹកកិច្ចការរបស់ខ្លួន និងសម្ភារៈសរសេរមុនពេលចូលរៀន។

២. ដំណើរការបង្រៀន

សេចក្តីណែនាំ

☞ ស្វាគមន៍សិស្ស បន្ទាប់មកពិនិត្យមើល «អារម្មណ៍» សិស្សនៅក្នុងថ្នាក់ដោយឱ្យសិស្សប្រើដៃរបស់ខ្លួនដើម្បីបង្ហាញពីកម្រិតថាមពលរបស់ពួកគេ។
☞ ចាប់ផ្តើមដោយហៅសិស្សស្ម័គ្រចិត្តចំនួន២នាក់។ ឱ្យពួកគេទៅម្ខាង បន្ទាប់មកចែកសេចក្តីណែនាំដូចខាងក្រោមឱ្យពួកគេ ៖

- រៀបចំការសម្តែងតួសម្រាប់រយៈពេល២នាទីដែលប្អូននឹងបង្ហាញដល់សិស្សផ្សេងទៀតនៅក្នុងថ្នាក់។
- ការសម្តែងតួចាំបាច់ត្រូវតែជាការសន្ទនាមួយរវាងបុរសម្នាក់ និងស្ត្រីម្នាក់។
- ប្អូនមានជម្រើសក្នុងការជ្រើសរើសប្រធានបទណាមួយដែលប្អូនចូលចិត្តពីបទពិសោធន៍នៃជីវិតប្រចាំថ្ងៃរបស់ប្អូន។
- ប្អូនមានពេល៥នាទីដើម្បីរៀបចំ។
- ចេញពីក្នុងថ្នាក់ ដើម្បីកុំឱ្យអ្នកផ្សេងទៀតមើលប្អូនអនុវត្ត។

☞ នៅពេលសិស្សស្ម័គ្រចិត្តរៀបចំការសម្តែង សូមឱ្យសិស្ស ២-៣នាក់សង្ខេបអ្វីដែលពួកគេបានសិក្សាពីមេរៀនមុន។

☞ អាន និងចង្អុលចំណងជើងមេរៀនដែលសរសេរនៅលើក្ដារខៀន។ ឱ្យសិស្សទាយពីមេរៀនដែលត្រូវរៀននៅថ្ងៃនេះ។ ឱ្យសិស្ស ស្ម័គ្រចិត្ត ២-៣នាក់ចែករំលែកពីគំនិតរបស់ពួកគេជាមួយក្រុមធំ។

☞ ហៅសិស្សស្ម័គ្រចិត្ត២នាក់ឱ្យចូលមកវិញ។ មុនពេលការសម្ដែងចាប់ផ្ដើម ចូរប្រាប់សិស្សក្នុងថ្នាក់ថា ពួកគេត្រូវធ្វើជាអ្នកសង្កេតការណ៍ និងកំណត់ពីអត្តសញ្ញាណអ្នកសម្ដែងម្នាក់ៗថាតើនរណាដើរតួជាបុរស និងនរណាដើរតួជាស្ត្រីក្នុងការសម្ដែងនោះ។ ឱ្យសិស្សស្ម័គ្រចិត្តធ្វើការសម្ដែងតួ។

☞ ប្រមូលគ្នាចូលក្រុមធំវិញដើម្បីពិភាក្សាដោយសង្ខេប។ សួរសំណួរដូចខាងក្រោម ៖

- តើប្អូនអាចកំណត់បានទេថាតើក្នុងចំណោមសិស្សស្ម័គ្រចិត្តទាំង២នាក់ដែលកំពុងសម្ដែងតួនោះ មួយណាសំដែងតួជាស្ត្រី និងមួយណាសម្ដែងតួជាបុរស?
- តើប្អូនមានកត់សម្គាល់ឃើញភាពខុសគ្នាណាមួយដែរឬទេចំពោះរបៀបប្រាស្រ័យទាក់ទងរបស់បុរស និងរបៀបប្រាស្រ័យទាក់ទងរបស់ស្ត្រីនៅពេលសម្ដែង? ប្រសិនបើមាន តើមានអ្វីខ្លះ?

☞ ទទួលយកចម្លើយ។

> **🗝 គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន**
>
> លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ ៖
>
> - ការសម្ដែងតួកំណត់ពីបរិបទសម្រាប់សិស្ស ដើម្បីភ្ជាប់ទៅនឹងពិភពលោកពិតរបស់ពួកគេ និងរបៀបប្រាស្រ័យទាក់ទងខុសៗគ្នាជាច្រើននៅក្នុងស្ថានភាពផ្សេងៗគ្នា។ សន្លឹកកិច្ចការជួយសិស្សឱ្យយល់កាន់តែទូលំទូលាយពីរបៀបដែលការកំណត់ពីយេនឌ័រ និងអំណាចរឹតត្បិតរបៀបដែលស្ត្រីប្រាស្រ័យទាក់ទង។

កិច្ចការក្នុងថ្នាក់

កិច្ចការក្នុងថ្នាក់ ៖

☞ ឱ្យសិស្សបើកសន្លឹកកិច្ចការរបស់ខ្លួននៅទំព័រទី៧៨។

☞ អានសេចក្ដីណែនាំ។ ឱ្យសិស្សឆ្លុះបញ្ចាំងពីអ្វីដែលពួកគេសម្គាល់ឃើញទាក់ទងនឹងរបៀបប្រាស្រ័យទាក់ទងនីមួយៗសម្រាប់ស្ត្រី និងបុរសក្នុងស្ថានភាពខុសៗគ្នាក្នុងជីវិតប្រចាំរបស់ពួកគេដែលគេផ្ដល់ឱ្យនៅក្នុងកូឡោនទី១ បន្ទាប់មកបំពេញក្នុងកូឡោនទី២ និងទី៣ទៅតាមការយល់ឃើញរបស់ពួកគេ។ ផ្ដល់រយៈពេល ៧-១០នាទីដល់ពួកគេសម្រាប់សកម្មភាពនេះ។

៣. ការពង្រឹងចំណេះដឹង

🗣 ចំណុចសម្រាប់ការពិភាក្សា

☞ ប្រមូលផ្តុំគ្នានៅក្នុងក្រុមធំដើម្បីចែករំលែក និងពិភាក្សាពីចម្លើយនៅក្នុងសន្លឹកកិច្ចការរបស់ពួកគេម្នាក់ៗ។

☞ សួរសំណួរដូចខាងក្រោម ៖

- តាមរយៈការសង្កេតរបស់ប្អូនពីជីវិតប្រចាំថ្ងៃ តើចំណុចខុសគ្នាអ្វីខ្លះដែលប្អូនកត់សម្គាល់ឃើញចំពោះរបៀបដែលស្ត្រី និងបុរសប្រាស្រ័យទាក់ទងក្នុងផ្នែកដូចខាងក្រោម?
  - ការលើកដាក់សំឡេងនៅពេលប្រាស្រ័យទាក់ទង។
  - ភាសាកាយវិការនៅពេលប្រាស្រ័យទាក់ទង។
  - ការសួរសំណួរនៅពេលសន្ទនា *(ប្រភេទសំណួរ ឬចំនួនសំណួរ)*។
  - ឥរិយាបថនៅពេលប្រាស្រ័យទាក់ទង។
  - ប្រធានបទដែលគេចូលចិត្តនៅពេលប្រាស្រ័យទាក់ទង *(តើបញ្ហាអ្វីខ្លះដែលគេនិយាយ)*។

☞ នៅពេលសិស្សឆ្លើយសំណួរនីមួយៗ សូមកត់ត្រាចម្លើយដាក់ទៅក្នុងកូឡោននៅក្នុងតារាងនៅលើក្តារខៀន។

☞ ឱ្យសិស្សបំពេញចំណុចណាមួយដែលពួកគេអាចខ្វះចន្លោះនៅក្នុងសន្លឹកកិច្ចការរបស់ពួកគេ។

🔑 គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

សួរសំណួរដូចខាងក្រោម ៖

- ឱ្យសិស្សមើលសន្លឹកកិច្ចការរបស់ខ្លួន បន្ទាប់មកឆ្លើយសំណួរ។
- តារាងគំរូ (ឯកសារអំណានទី៩) ផ្តល់ឱ្យលោកគ្រូ អ្នកគ្រូនូវសញ្ញាបង្ហាញមួយចំនួនចំពោះប្រភេទចម្លើយរបស់សិស្សដែលរំពឹងទុក។ ប្រសិនបើសិស្សមិនមានចម្លើយនេះទេ ត្រូវសួរពួកគេ។

☞ សួរសំណួរដូចខាងក្រោម ៖

- ហេតុអ្វីប្អូនគិតថា មានភាពខុសគ្នាមួយចំពោះលក្ខណៈនៃការនិយាយរវាងបុរស និងស្ត្រី និងប្រធានបទដែលពួកគេនិយាយ?

☞ ទទួលយកចម្លើយ បន្ទាប់មកចែករំលែកចំណុចដូចខាងក្រោម ៖

– យើងមានទំនាក់ទំនងសង្គមទៅតាមតួនាទី និងការរំពឹងទុកផ្នែកយេនឌ័ររបស់យើង ដែលជាញឹកញាប់មានឥទ្ធិពលលើការប្រាស្រ័យទាក់ទងរបស់យើង។ ចំណុចនេះកើតឡើងទាំង

ចំពោះអ្វីដែលយើងមានអារម្មណ៍ជឿជាក់ (អ្វីដែលអាច ឬមិនអាចនិយាយ) និងរបៀបដែលយើងអាចប្រាស្រ័យទាក់ទង (ពោលគឺ ទាំងពាក្យសម្តី និងកាយវិការ)។

- គេបង្រៀនស្ត្រីឱ្យលាក់បាំងនូវការជឿជាក់និងទំនាក់ទំនងសង្គមរបស់ខ្លួននៅពេលនិយាយអ្វីមួយ។ ចំណុចនេះគឺមានជាក់ស្តែងណាស់ជាពិសេសនៅក្នុងបរិបទនៃប្រទេសកម្ពុជា និងនៅក្នុងសង្គមបិតាធិបតេយ្យដែលមានការយល់ឃើញជាទូទៅថាបុរសត្រូវជានិច្ច។
- ដំណើរការនៃទំនាក់ទំនងសង្គមរំពឹងទុកថា បុរសនឹងមានអាកប្បកិរិយាក្នុងលក្ខណៈមួយចំនួនដែលជារឿយៗបង្ហាញពីរបៀបដែលពួកគេប្រាស្រ័យទាក់ទង។ ឧទាហរណ៍ គេបង្រៀនបុរសឱ្យមានភាពបើកចំហ និងប្រាកដប្រជាក្នុងពេលដែលគេរំពឹងទុកជាទូទៅថាស្ត្រីនឹងរក្សាភាពស្ងៀមស្ងាត់ និងស្តាប់បង្គាប់។
- គេចាត់ទុកការខ្វះជំនាញប្រាស្រ័យទាក់ទងនៅក្នុងចំណោមស្ត្រីគឺជារឿងល្អមួយ។ ប្រសិនបើស្ត្រីនិយាយច្រើន ជាទូទៅគេចាត់ទុកពួកគាត់ថាជាស្ត្រី «មិនល្អ»។ ប្រសិនបើពួកគាត់ខ្មាសអៀន និងស្តាប់ឱវាទនោះគេគិតថាគាត់ជាស្ត្រី «ល្អ»។ល។ ស្ថានភាពនេះក៏មានការពង្រីកចាប់ពីគ្រួសាររហូតដល់កន្លែងធ្វើការ សហគមន៍ និងស្ថាប័នដែរ។
- ទំនាក់ទំនងសង្គមក៏មានន័យដែរថា បុរស និងស្ត្រីមានរបៀបនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងមិនមែនជាពាក្យសម្តី និងដោយកាយវិការខុសៗគ្នាដែរ (ឧទាហរណ៍ បុរសតែងតែឈរត្រង់ខ្លួន និងមានភាពជឿជាក់ដោយការឈរពើងទ្រូង និងប្រើក្រសែភ្នែកជាប់ជានិច្ច។ ចំណែកស្ត្រីត្រូវឱនបន្តិច ហើយជារឿយៗត្រូវឱនក្បាលចុះនៅពេលសន្ទនាជាមួយនរណាម្នាក់ដែលមានអំណាចច្រើនជាង)។

☞ សួរសំណួរដូចខាងក្រោម ៖

◈ តើប្អូនគិតដូចម្តេចចំពោះសមត្ថភាពរបស់ស្ត្រីក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព?

☞ ទទួលយកចម្លើយ បន្ទាប់មកចែករំលែកដូចខាងក្រោម ៖

- ទំនាក់ទំនងសង្គមរបស់យើងទាក់ទងនឹងតួនាទីយេនឌ័រ ជារឿយៗ បញ្ជាក់ពីសេរីភាព ចំពោះលទ្ធភាពក្នុងការបង្ហាញពីការគិត និងអារម្មណ៍របស់យើង។ ជានិច្ចកាល ស្ត្រីមិនទទួលបានសេរីភាពក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទង ឬបង្ហាញពីតម្រូវការផ្សេងៗរបស់ខ្លួនចំពោះការសម្រេចចិត្តសំខាន់ៗនៅក្នុងជីវិតរបស់ពួកគាត់ទេ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ វិសមភាពទាំងនេះអាចផ្លាស់ប្តូរបានដើម្បីឱ្យស្ត្រីទទួលបានឱកាសច្រើនថែមទៀត។
- ជំនាញប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពអាចជួយស្ត្រីឱ្យបង្ហាញពីគំនិត តម្រូវការ និងទស្សនៈរបស់ពួកគេដោយសេរី។ ដូច្នេះ ការពង្រឹងនូវការឱ្យតម្លៃ និងការជឿជាក់លើខ្លួន

ឯងរបស់គាត់ធ្វើឱ្យគាត់មានលទ្ធភាពបង្ហាញពីតម្រូវការរបស់ខ្លួននៅក្នុងគ្រួសារ និងសហគមន៍បាន។

☞ សួរសំណួរដូចខាងក្រោម ៖

- នៅក្នុងស្ថានភាពមួយដែលមានផ្ទត់គំនិតផ្នែកយេនឌ័រ ឬឥទ្ធិពលនៃអំណាចដែលមានស្រាប់ តើគេធានាបាននូវការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពបានយ៉ាងដូចម្តេច?

☞ ទទួលយកចម្លើយ បន្ទាប់មកចែករំលែកចំណុចដូចខាងក្រោម ៖

- វាមានសារៈសំខាន់បំផុតក្នុងការយល់ថា ក្នុងនាមជាក្មេងស្រី ប្អូនពិតជាមានសិទ្ធិ និងអំណាច ក្នុងការបង្ហាញពីរបៀបដែលប្អូនគិត និងមានអារម្មណ៍ ទោះបីជាគេបង្រៀនប្អូនឱ្យគិត ឬជឿតាមរបៀបផ្សេងក៏ដោយ។ ប្អូនអាចកសាងជំនាញ និងការលើកទឹកចិត្តរបស់ប្អូនដើម្បីមានលទ្ធភាពបង្ហាញពីគំនិតរបស់ប្អូនឱ្យបានច្បាស់លាស់ និងជាក់លាក់ព្រមទាំងបង្កើនភាពជឿជាក់របស់ប្អូនដើម្បីអាចធ្វើបែបនោះបាន។
- ចំពោះស្ថានភាពឥទ្ធិពលនៃអំណាចដែលមានស្រាប់ដូចនេះ វាមានសារៈសំខាន់ក្នុងការវិនិច្ឆ័យពីស្ថានភាពមុនពេលនិយាយដើម្បីឱ្យមានភាពច្បាស់លាស់ និងប្រសិទ្ធភាពចំពោះសារមួយដែលគេកំពុងព្យាយាមបង្ហាញ។ ចូរចងចាំចំពោះចំណុចខាងក្រោម ៖
  - យល់ពីតួនាទីនៃអំណាចរបស់ប្អូន និងការលម្អៀងផ្នែកយេនឌ័រដែលមានផលប៉ះពាល់ទៅលើស្ថានភាពជាក់លាក់របស់ប្អូន។ ការណ៍នេះជួយប្អូនឱ្យមានយុទ្ធសាស្ត្រចំពោះអ្វីដែលប្អូនចង់និយាយ របៀបដែលប្អូនត្រូវចរចា និងអនុវត្តវាបន្តិចម្តងៗជាបន្តបន្ទាប់។
  - ត្រូវចងចាំពីទីកន្លែង ពេលវេលា និងស្ថានភាពដែលមាននៅក្នុងដៃ។
  - កំណត់គោលបំណងសម្រាប់ការប្រាស្រ័យទាក់ទងជានិច្ច។
  - និយាយឱ្យបានច្បាស់លាស់ និងជឿជាក់ ព្រមទាំងតាំងចិត្តឱ្យស្ងប់ និងមានភាពអត់ធ្មត់ពេលកំពុងប្រាស្រ័យទាក់ទង។
  - យល់ពាក្យថា «ទេ» គឺជាប្រយោគពេញលេញមួយ។ ប្អូនមានអំណាច និងសិទ្ធិក្នុងការនិយាយថា «ទេ» ក្នុងស្ថានភាពមួយដែលប្អូនមិនមានអារម្មណ៍ស្រួលក្នុងចិត្ត។

☞ ប្រាប់សិស្សរួមថា ទោះបីជាត្រូវចំណាយពេលច្រើនដើម្បីលុបបំបាត់ផ្ទត់គំនិតទាំងនោះក្តី ក៏ស្ត្រី ឬក្មេងស្រីត្រូវពង្រឹងភាពក្លាហានដើម្បីបង្ហាញពីគំនិតរបស់ខ្លួន និងប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយភាពជឿជាក់ដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅរបស់ខ្លួន។

កិច្ចការផ្ទះ

កិច្ចការផ្ទះ

- មុនពេលសិស្សបំបែកគ្នា ចំណាយពេល៥នាទីពន្យល់កិច្ចការផ្ទះដល់ពួកគេ។
- ឱ្យពួកគេបើកសន្លឹកកិច្ចការរបស់ខ្លួននៅទំព័រទី៧៩ និងទី៨០។
- ឱ្យសិស្សអានសេចក្តីណែនាំពី «ការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព» បន្ទាប់មកបំពេញសន្លឹកកិច្ចការស្តីពី «ឧបសគ្គក្នុងការនិយាយ»។ អានសេចក្តីណែនាំ បន្ទាប់មកពន្យល់ពីលំហាត់នៅក្នុងសន្លឹកកិច្ចការ។
- រំឭកសិស្សពីសារៈសំខាន់នៃការយកសន្លឹកកិច្ចការរបស់ខ្លួនមកវិញនៅម៉ោងក្រោយ។

សំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

ឯកសារអំណានទី៨ ៖ ឯកសារ អំណានសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

បរិបទចំណេះដឹង ៖ ការប្រាស្រ័យទាក់ទង

- ការប្រាស្រ័យទាក់ទង គឺជាផ្នែករួមមួយនៃជីវិតរបស់យើង។ ការបង្កើតក្រុមសង្គមដូចជា គ្រួសារ កន្លែងការងារ អ្នកជិតខាង និងរដ្ឋអាស្រ័យលើសមត្ថភាពរបស់មនុស្សក្នុងការប្រាស័យទាក់ទងពីទស្សនៈ គំនិត និងអារម្មណ៍។ ជំនាញប្រាស្រ័យទាក់ទង គឺជាចំណុចស្នូលសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ ការបង្ហាញ បុគ្គលិកលក្ខណៈ និងសក្ដានុពលភាពរបស់មនុស្ស។ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងល្អនាំទៅរកការយល់ដឹងពីគ្នាបានល្អរវាងសមាជិកនៅក្នុងក្រុមសង្គមណាមួយ។ បន្ទាប់មក ការយល់ដឹងពីគ្នាបានល្អធានាបាននូវការបំពេញតួនាទីបានត្រឹមត្រូវរបស់ក្រុមនោះ។
- ឱកាស និងសមត្ថភាពក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពអាស្រ័យលើកត្តាមួយចំនួន ៖ បរិបទរបស់បុគ្គលម្នាក់ៗ ឋានៈរបស់គេនៅក្នុងសង្គម ឥទ្ធិពលដែលមនុស្សម្នាក់ប្រើ និងកត្តាមួយចំនួនទៀតដូចជាការអប់រំ និងឋានានុក្រមនៅក្នុងគ្រួសារ កន្លែងធ្វើការ សហគមន៍ និងទីកន្លែងដែលបង្កើតបរិយាកាសសង្គមរបស់មនុស្ស។ ដូច្នេះ នៅពេលមនុស្សរៀបចំកសាងជំនាញទំនាក់ទំនងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព បច្ចេកទេសល្អតែមួយមុខនឹងមិនគ្រប់គ្រាន់ឡើយ។ វាមានសារៈសំខាន់ក្នុងការយល់ពីបរិយាកាសដែលមនុស្សម្នាក់ត្រូវការដើម្បីប្រាស្រ័យទាក់ទង និងអភិវឌ្ឍជំនាញដែលសមស្របជាមួយបរិយាកាសនោះ។
- សរុបមក ការប្រាស្រ័យទាក់ទងគឺជាដំណើរការនៃការបញ្ជូន និងការទទួលព័ត៌មាន ឬគំនិតតាមរយៈពាក្យសម្ដី កម្មភាព ឬសញ្ញា។

គំរូនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង

១. **គំរូឯកទិស** ៖ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងឯកទិស(តែម្ខាង)។ នៅពេលដែលបុគ្គល «ក» ប្រាស្រ័យទាក់ទងអ្វីមួយទៅកាន់បុគ្គល «ខ»។

ក - ► ខ

២. **គំរូទ្វេទិស** ៖ ការផ្ដល់ព័ត៌មានត្រលប់ *(មានពន្យល់ក្នុងសកម្មភាពទី១)*។ នៅពេលបុគ្គល «ក» ប្រាស្រ័យទាក់ទងអ្វីមួយទៅកាន់បុគ្គល «ខ» ហើយបុគ្គល «ខ» បានប្រាស្រ័យទាក់ទង ឬផ្ដល់ព័ត៌មានត្រលប់មកឱ្យបុគ្គល «ក» វិញ ។

៣. គំរូពហុទិស ៖ នៅក្នុងគំរូនេះ មនុស្សម្នាក់ៗកំពុងប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយមនុស្សផ្សេងទៀតក្នុងពេលតែមួយ។ គំរូនេះឆ្លុះបញ្ចាំងកាន់តែត្រឹមត្រូវថែមទៀតពីការប្រាស្រ័យទាក់ទងនៅក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃរបស់យើង ហើយតាមធម្មតា វាជាការរួមបញ្ចូលគ្នានូវគំរូផ្សេងៗជាច្រើន។

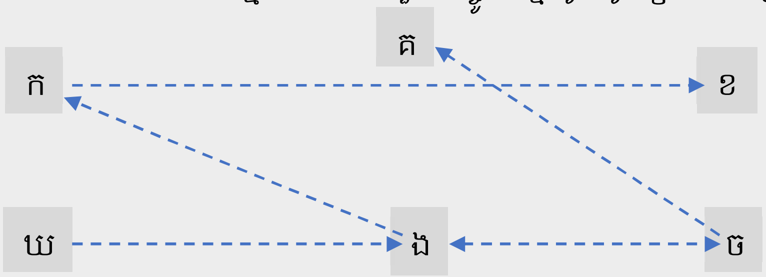

ឯកសារអំណានសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

បរិបទចំណេះដឹង ៖ ការប្រាស្រ័យទាក់ទង (ត)

- មនុស្សប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីចែករំលែកចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍។ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងគឺជាបំណិនមួយ ហើយវាបង្កើតឱ្យមានមូលដ្ឋាននៃទំនាក់ទំនងទាំងអស់។ គុណភាពនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាទូទៅកំណត់ពីគុណភាពរបស់ទំនាក់ទំនង។

- ការប្រាស្រ័យទាក់ទងមិនមែនពាក្យសម្ដី ឬភាសាកាយវិការផ្ដល់អត្ថន័យចំពោះអ្វីដែលគេនិយាយ ហើយវារាប់បញ្ចូលនូវ ៖ ការលើកដាក់សំឡេង ការបង្ហាញទឹកមុខ *(ការញញឹម ការជ្រួញចិញ្ចើម ។ល។)* ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយប្រើក្រសែភ្នែក ចលនារាងកាយ *(ការអង្គុយ ការឈរ ការបោះជំហាន ការឱនទៅមុខ ឬផ្អែកមកក្រោយ)* ការស្ទាបស្ទង់ និងសកម្មភាពផ្សេងៗ។ ភាសាកាយវិការអាចមានឥទ្ធិពលលើការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាវិជ្ជមាន ឬអវិជ្ជមាន។

- ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយពាក្យសម្ដីកើតឡើងនៅពេលមនុស្សម្នាក់និយាយ ចំណែកអ្នកផ្សេងទៀតស្ដាប់ និងមានប្រតិកម្ម។ ចំពោះទំនាក់ទំនងនានា ជាទូទៅ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងគឺមានលក្ខណៈមិនផ្លូវការ។ ការយល់ខុស និងបញ្ហានៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងអាចកើតមានឡើងនៅពេលដែលមនុស្សម្នាក់និយាយវែងពេក និយាយស្រទន់ពេក រំខានអ្នកនិយាយ មិនស្ដាប់ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ឬនៅពេលមានសំឡេងឡូឡានៅខាងក្រោយ ឬការបង្វែរការចាប់អារម្មណ៍ផ្សេងទៀត។

- ការស្តាប់ដោយប្រុងប្រយ័ត្នមានសារៈសំខាន់ចំពោះការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ មានពេលវេលាជាច្រើនដែលអ្នកស្តាប់រវល់គិតពីអ្វីផ្សេងទៀតដែលពួកគេនឹងនិយាយ និងមិនបានយកចិត្តទុកដាក់ច្រើនចំពោះអ្វីដែលអ្នកនិយាយកំពុងនិយាយទេ។ ការណ៍នេះអាចនាំឱ្យមានការយល់ខុស និងមានការភាន់ច្រឡំ។ វាមានសារៈសំខាន់ក្នុងការស្តាប់ដោយប្រុងប្រយ័ត្នចំពោះគ្រប់ចំណុចទាំងអស់ដែលគេនិយាយដោយមិនបង្កការរំខាន ហើយបន្ទាប់មកចាំមានប្រតិកម្មនៅពេលក្រោយ។
- កត្តាសំខាន់ផ្សេងៗទៀតដែលមានផលប៉ះពាល់លើការប្រាស្រ័យទាក់ទងរួមមាន ៖ ពេលវេលា ស្ថានភាព បរិបទ ឬកាលៈទេសៈ កត្តាផ្ទាល់ខ្លួន ដូចជាការធុញថប់អារម្មណ៍ និងការអន្ទះសា ព្រមទាំងកត្តាខាងក្រៅដូចជាសំឡេងឡូឡា ទីកន្លែង វត្តមានរបស់មនុស្សផ្សេងទៀត ការឆ្លើយតបរបស់អ្នកទទួលសារ ។ល។
- របៀប និងសមត្ថភាពប្រាស្រ័យទាក់ទងរបស់យើងក៏មានលក្ខណៈទៅតាមដំណើរការនៃការទំនាក់ទំនងក្នុងសង្គម បទដ្ឋានយេនឌ័រ និងផ្នត់គំនិតរបស់យើងដែរ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ជំនាញប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពអាចជួយយើងឱ្យបង្ហាញពីគំនិត តម្រូវការ និងយោបល់របស់យើងដោយសេរីបានដែរ។ ចំណុចនេះលើកកម្ពស់ការផ្តល់តម្លៃ និងការជឿជាក់លើខ្លួនឯង ដើម្បីមានលទ្ធភាពបង្ហាញឱ្យច្បាស់ពីតម្រូវការរបស់យើងនៅក្នុងគ្រួសារ និងសហគមន៍របស់យើងបាន។

សន្ទានុក្រមពាក្យបច្ចេកទេស

ការប្រាស្រ័យទាក់ទង ៖ ដំណើរការនៃការបញ្ជូន និងទទួលព័ត៌មាន ឬគំនិតតាមរយៈពាក្យសម្តី សកម្មភាព ឬសញ្ញា។

ការប្រាស្រ័យទាក់ទងមិនមែនពាក្យសម្តី ៖ ការបង្ហាញទឹកមុខ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយប្រើ ក្រសែភ្នែក ចលនារាងកាយ ការស្ទាបឬប៉ះ និងសកម្មភាពផ្សេងៗដែលផ្តល់អត្ថន័យចំពោះអ្វីដែលគេនិយាយ។

ភាសាកាយវិការ ៖ សំដៅដល់ការប្រាស្រ័យទាក់ទងមិនមែនពាក្យសម្តី។

ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយពាក្យសម្តី ៖ នៅពេលមនុស្សម្នាក់និយាយ ហើយមនុស្សផ្សេងទៀតស្តាប់ និងមានប្រតិកម្ម។

ការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ៖ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដែលបញ្ចៀសការយល់ខុស និងកែលម្អការទំនាក់ទំនង។

ឯកសារអំណានទី៩ ៖ ការកំណត់របៀបប្រាស្រ័យទាក់ទង ៖ ស្ត្រី និងបុរស

ផ្នែកសម្រាប់ការសង្កេត	ស្ត្រី	បុរស
ភាពខុសគ្នាចំពោះការលើកដាក់សំឡេងក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទង	ស្រទន់ គួរសម មិនច្បាស់	ជឿជាក់ ឮ គំរោះគំរើយ
ភាពខុសគ្នាចំពោះភាសាកាយវិការ	ខ្មាសអៀន ភ័យខ្លាច ស្រគត់ស្រគំ	ក្លាហាន បំពាន
ការសួរសំណួរ	ផ្តល់តែចម្លើយប៉ុណ្ណោះ មិនសួរសំណួរ	មានសំណួរច្រើន
ឥរិយាបថ	ការយកចិត្តទុកដាក់ ស្តាប់បង្គាប់	គ្របសង្កត់ មិនយកចិត្តទុកដាក់
ការពេញចិត្តទៅលើប្រធានបទផ្សេងៗក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទង	ពីគ្រួសារ ឪពុកម្តាយ ការអប់រំរបស់កូន សុខភាព ការងារផ្ទះ	ពីខ្លួនឯង ប្រាក់ នយោបាយ មិត្តភក្តិ

សេចក្តីណែនាំ ៖

- ថតចម្លងសន្លឹកកិច្ចការនេះមួយច្បាប់ និងប្រើវាជាឯកសារយោងនៅពេលគូសតារាងនេះនៅលើក្តារខៀន ក៏ដូចជានៅពេលអនុវត្តសកម្មភាព។ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូអាចកាន់សៀវភៅមេរៀននេះ និងយោងទៅលើទំព័រនេះក៏បាន។
- គូរតារាងនេះនៅលើក្តារខៀន។ ធានាថាតា ងនេះមានកូឡោនចំនួន៣ និងជួរដេកចំនួន៦។
- សរសេរចំណងជើងនៅក្នុងជួរដេកទី១នៅក្នុងកូឡោននីមួយៗ។
- សរសេរឃ្លានៅក្នុងជួរដេកនីមួយៗ ពោលគឺ សម្រាប់តែក្នុងកូឡោនទី១ប៉ុណ្ណោះ។
- ត្រូវបំពេញជួរដេកនីមួយៗនៅក្នុងកូឡោនទី២ និងទី៣នៅពេលអនុវត្តសកម្មភាព។

ជំពូកទី២ ៖ ទំនាក់ទំនងល្អ

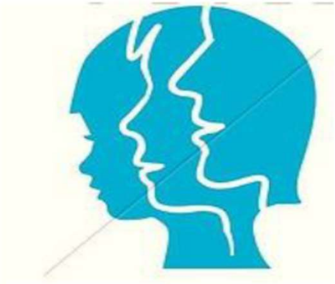

ទិដ្ឋភាពទូទៅ

នៅក្នុងម៉ូឌុលទី១ ៖ «ខ្លួនឯង» សិស្សបានសិក្សាពីជំពូកមួយស្ដីពីការយល់ដឹងពីទំនាក់ទំនង និងអារម្មណ៍។ ជំពូកទី២ នៅក្នុងម៉ូឌុលទី២នេះ ៖ ទំនាក់ទំនងល្អផ្ដោតលើការជួយសិស្សឱ្យយល់ពីរបៀបដែលយេនឌ័រ និងអំណាចអាចមានឥទ្ធិពលលើការប្រាស្រ័យទាក់ទងរវាងបុគ្គលនានា។

សិស្សនឹងសិក្សាពីរបៀបចូលរួមបង្កើតទំនាក់ទំនងល្អ និងដោយការគោរពជាមួយមនុស្សផ្សេងៗទៀត។ ពួកគេនឹងរៀនកំណត់ពីរបៀបដែលអំណាចមានឥទ្ធិពលលើទំនាក់ទំនងរបស់ពួកគេ ព្រមទាំងរបៀបស្វែងយល់ និងចរចានៅពីទំនាក់ទំនងនោះ។

រយៈពេលរួមរបស់ជំពូក ៖ ៤៥ នាទី

ចំនួនលំនាំបង្រៀនសរុប ៖ ១មេរៀន

វត្ថុបំណង៖
១. ដើម្បីយល់ពីរបៀបដែលយេនឌ័រ និងអំណាចដើរតួជាផ្នែកមួយនៅក្នុងទំនាក់ទំនងរបស់យើង
២. ដើម្បីយល់ពីអ្វីដែលធ្វើឱ្យមានទំនាក់ទំនងល្អមួយ។

មេរៀនទី៤ ៖ តើនរណាជាអ្នកមានអំណាច?[2]

➲ **វត្ថុបំណងមេរៀន** ៖ ដើម្បីយល់ដឹងពីរបៀបដែលអំណាចដំណើរការនៅក្នុងទំនាក់ទំនងនានា និងដើម្បីមានលទ្ធភាពកំណត់ពីអ្វីដែលរួមចំណែកដល់ទំនាក់ទំនងល្អ និងមិនល្អ។

រយៈពេលមេរៀន ៖ ៤៥ នាទី

សារសំខាន់ៗ ៖

១. ការបែងចែកអំណាចមិនស្មើគ្នារវាងបុគ្គលពីរនាក់ជារឿយៗនាំឱ្យមានទំនាក់ទំនងមិនល្អ។ នេះគឺជាការពិតសម្រាប់ទំនាក់ទំនងភាគច្រើនដែលដំណើរការនៅក្នុងប្រព័ន្ធបិតាធិបតេយ្យ។

២. សម្រាប់ទំនាក់ទំនងល្អ វាមានសារៈសំខាន់ដែលបុគ្គល២នាក់ធ្វើការរួមគ្នា ហើយដែលអំណាចមិនមែនជាកម្មសិទ្ធិ ឬក្ដោបក្ដាប់ដោយបុគ្គលតែម្នាក់ *(ជាទូទៅបុរស)*។

៣. សម្រាប់ទំនាក់ទំនងល្អ វាមានសារៈសំខាន់ដែលដៃគូទាំង២ ឬបុគ្គលម្នាក់ៗរួមគ្នាដោះស្រាយបញ្ហារបស់ខ្លួន និងធ្វើការសម្រេចចិត្តរួមគ្នា។ ពួកគេត្រូវធ្វើការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ព្រមទាំងគោរព និងគាំទ្រគ្នាទៅវិញទៅមក។

១. ការរៀបចំ

សម្ភារៈដែលត្រូវការ ៖

☞ សម្រាប់គ្រូបង្រៀន ៖ ក្រដាស A4 ចំនួន៤សន្លឹក ក្ដារខៀនហ្វឺត ឬដីស និងកន្ត្រៃ។

☞ សម្រាប់សិស្ស ៖ សន្លឹកកិច្ចការក្នុងថ្នាក់ទំព័រទី៨២-៨៣ និងសម្ភារៈសរសេរ។

ការរៀបចំទុកជាមុន ៖

☞ អានទិដ្ឋភាពទូទៅនៅក្នុងជំពូកទី២ ៖ ទំនាក់ទំនងល្អ។

☞ អាន និងយល់លំនាំបង្រៀនឱ្យបានច្បាស់។

☞ សរសេរស្ថានភាពសម្រាប់ការសម្ដែងតួនៅលើក្រដាសតូច (សូមមើលឯកសារអំណានទី១០ នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន)។

☞ ប្រមូលសម្ភារៈផ្សេងទៀតដែលត្រូវការទាំងអស់។

☞ សរសេរចំណងជើងមេរៀននៅលើក្ដារខៀន។

---

[2] ដកស្រង់ពីអ្នកបង្កើតការផ្លាស់ប្ដូរ សំណុំឯកសារសម្រាប់សកម្មជនវ័យក្មេងសម្រាប់ការបញ្ចប់អំពើហិង្សាលើស្ត្រី និងក្មេងស្រី - សូមមើល ៖ http://asiapacific.unwomen.org/en/digital-library/publications/2014/9/the-changemaker#sthash.Ac9tDT4q.dpuf

⊶ គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

លោកគ្រូ អ្នកគ្រូត្រូវ ៖

- រំឭកសិស្សឱ្យចុះវត្តមាន នៅពេលពួកគេចូលមកក្នុងថ្នាក់រៀន។
- ពិនិត្យមើលថាតើសិស្សយកសន្លឹកកិច្ចការមកដែរឬទេ។
- សួរសិស្សថាតើពួកគេបានអានគន្លឹះផ្សេងៗស្ដីពី «ការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព» បន្ទាប់មកធ្វើកិច្ចការផ្ទះរបស់ខ្លួនដែរឬទេ។
- ឱ្យសិស្សម្នាក់ៗប្រមូលសម្ភារៈសរសេរមុនពេលចូលរៀន។

២. ដំណើរការបង្រៀន

សេចក្ដីណែនាំ

- ស្វាគមន៍សិស្ស បន្ទាប់មកពិនិត្យមើល «អារម្មណ៍» សិស្សនៅក្នុងថ្នាក់ដោយឱ្យសិស្សប្រើដៃរបស់ខ្លួនដើម្បីបង្ហាញពីកម្រិតថាមពលរបស់ពួកគេ។
- ឱ្យសិស្សស្ម័គ្រចិត្ត២-៣នាក់សង្ខេបពីអ្វីដែលពួកគេបានរៀននៅម៉ោងមុន។
- ណែនាំជំពូកទី២ នៅក្នុងម៉ូឌុលទី២។
- អាន និងចង្អុលចំណងជើងមេរៀននៅលើក្ដារខៀន។ ឱ្យសិស្សទាយថាតើមេរៀនអ្វីដែលត្រូវរៀននៅថ្ងៃនេះ។ ឱ្យសិស្សស្ម័គ្រចិត្ត២-៣នាក់ចែករំលែកគំនិតរបស់ពួកគេជាមួយក្រុម។
- ប្រាប់សិស្សថា មេរៀននៅថ្ងៃនេះនឹងផ្ដោតលើចំណុចដូចខាងក្រោម ៖
  - របៀបដែលទំនាក់ទំនងនៅក្នុងជីវិតយើងតែងឆ្លងកាត់វិសមភាពដោយសារសង្គមបូនីយកម្ម និងការរំពឹងទុកនៃប្រព័ន្ធបិតាធិបតេយ្យ។
  - របៀបដែលគំនិតនៅក្នុងប្រព័ន្ធបិតាធិបតេយ្យដែលថាបុរសអាចគ្រប់គ្រងលើស្ត្រី និងរាងកាយរបស់ពួកគេ ជារឿយៗជ្រួតជ្រាបចូលទៅក្នុងទំនាក់ទំនងរវាងបុរស និងស្ត្រី ឬប្ដី និងប្រពន្ធដែលបង្កឱ្យមានមូលហេតុមួយក្នុងចំណោមមូលហេតុសំខាន់ៗនានានៃអំពើហិង្សាទៅលើស្ត្រី។
- ប្រាប់សិស្សថា ដើម្បីយល់ពីរឿងនេះ ពួកគេជាបឋមត្រូវមានការយល់ដឹងមួយថាតើអំណាចមានលក្ខណៈដូចម្ដេចនៅក្នុងទំនាក់ទំនងនានា។
- ឱ្យសិស្សចាប់ដៃគូគ្នា។

ជុំទី១

☞ ចែកក្រដាសតូចៗដែលមានសរសេរស្ថានភាពឱ្យដៃគូនីមួយៗ បន្ទាប់មកផ្តល់ការណែនាំដូចខាងក្រោម ៖

- ដៃគូនីមួយៗគឺជាប្តីប្រពន្ធ *(ប្តីនិងប្រពន្ធ)*។ កំណត់ថាតើនរណានឹងសម្តែងតួអ្វី។
- ប្តីប្រពន្ធចាំបាច់ត្រូវពិភាក្សាពីស្ថានភាពណាមួយដែលជាទូទៅ ពួកគេត្រូវដោះស្រាយជារៀងរាល់ថ្ងៃនៅក្នុងជីវិតរបស់ពួកគេ។ អត្ថបទនៅក្នុងក្រដាសតូចដែលចែកឱ្យគឺជាស្ថានភាពមួយ។
- ប្អូនមានពេល៥នាទីដើម្បីពិភាក្សាពីរបៀបដែលប្អូនដោះស្រាយស្ថានភាពនេះនៅក្នុងលក្ខណៈមួយដែល «**មិនល្អ**»។

☞ ប្រាប់សិស្សនៅក្នុងថ្នាក់ថា ដៃគូមួយចំនួនត្រូវឡើងមកសម្តែងស្ថានភាពនេះនៅក្នុងទម្រង់ជាការសម្តែងតួសម្រាប់ថ្នាក់ទាំងមូល។

☞ ដោយអាស្រ័យលើពេលវេលា ឱ្យសិស្សមួយគូ ឬ២គូឡើងមកសម្តែងតួពីស្ថានភាពរបស់ខ្លួនបង្ហាញដល់សិស្សនៅក្នុងថ្នាក់។

🗝 គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

លោកគ្រូ អ្នកគ្រូត្រូវ ៖

- យកចិត្តទុកដាក់ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន នៅពេលសិស្សសម្តែងតួនៅជុំទី១ដែលពួកគេត្រូវពិភាក្សា និងសម្តែងពីស្ថានភាពដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីការទំនាក់ទំនង និងការមានអាកប្បកិរិយាមិនល្អរវាងប្តីប្រពន្ធ។ អាចមានសិស្សមួយចំនួនពិភាក្សា និងសម្តែងពីអាកប្បកិរិយាដែលពួកគេបានឃើញផ្ទាល់ភ្នែកនៅផ្ទះរបស់គេផ្ទាល់ (ឧទាហរណ៍ ស្ថានភាពស្តីពីការសម្រេចចិត្តជុំវិញប្រាក់ដែលឪពុករបស់កុមារីធ្វើការសម្រេចចិត្តទាំងអស់ និងមានអំណាចចំណែកម្តាយមិននិយាយអ្វីសោះពីបញ្ហានេះ)។
- សកម្មភាពនេះលើកទឹកចិត្តសិស្ស ឱ្យស្គាល់ពីរបៀបដែលអំណាចដើរតួនៅក្នុងការទំនាក់ទំនង។
- រង់ចាំពួកគេឆ្លើយសំណួរមុនពេលសួរសំណួរបន្ទាប់ទៀត។

ជុំទី២

☞ ឱ្យសិស្សរក្សាដៃគូរបស់ខ្លួនដដែល។ ប្រមូលក្រដាសស្ថានភាពមកវិញ។ ច្របល់ក្រដាសចូលគ្នា បន្ទាប់មកចែកទៅឱ្យដៃគូនីមួយៗវិញ។

☞ ផ្តល់ការណែនាំដូចខាងក្រោម ៖

– អនុវត្តដំណើរការដូចគ្នាក្នុងជុំទី១ ប៉ុន្តែ ឥឡូវត្រូវពិភាក្សាពីរបៀបដែលប្តីប្រពន្ធនីមួយៗនឹងដោះស្រាយស្ថានភាពនៅក្នុងក្រដាសតូចតាមវិធី «ល្អ»។

– ប្រាប់ពួកគេថា ពួកគេមានពេល៥នាទីដើម្បីធ្វើកិច្ចការនេះ។

☞ ដោយអាស្រ័យលើពេលវេលា ឱ្យសិស្សមួយគូ ឬពីរគូសម្តែងពីស្ថានភាពរបស់ខ្លួនដល់សិស្សនៅក្នុងថ្នាក់។

៣. ការពង្រឹងចំណេះដឹង

ចំណុចសម្រាប់ការពិភាក្សា

☞ ចូលមកក្រុមធំវិញ។ ប្រើចំណុចខាងក្រោម នៅពេលសម្របសម្រួលការពិភាក្សាក្រុម ៖

- តើប្អូនមានអារម្មណ៍យ៉ាងណាក្រោយពីអនុវត្តសកម្មភាពនេះ? តើប្អូនចូលចិត្តអ្វីខ្លះពីសកម្មភាពនេះ?

- តើនរណាជាអ្នកមានអំណាចក្នុងជុំទី១នៃការពិភាក្សា និងការសម្តែង?

  ចម្លើយអាចមាន ៖ ដៃគូដែលសម្តែងជាបុរស ឬប្តីជាអ្នកមានអំណាច។

- តើគូ *(ប្តីប្រពន្ធ)* បានពិភាក្សាពីស្ថានភាពនៅក្នុងលក្ខណៈល្អ និងដោយមានការគោរពដោយរបៀបណានៅជុំទី២? តើវាខុសគ្នាយ៉ាងដូចម្តេចពីជុំទី១? តើមានការផ្លាស់ប្តូរអ្វីខ្លះ?

– *ចម្លើយអាចមាន ៖ ក្នុងជុំទី២ ដៃគូទាំង២ជាអ្នកធ្វើការសម្រេចចិត្តរួមគ្នា ហើយបង្ហាញពីគំនិតរបស់ខ្លួនចំពោះស្ថានភាពនោះ។ ដូច្នេះគេបែងចែកអំណាចកាន់តែស្មើគ្នារវាងប្តីប្រពន្ធ។*

- តើឧទាហរណ៍មួយចំនួនពីការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដែលគេប្រើមានអ្វីខ្លះ?

  ចម្លើយអាចមាន ៖ ដៃគូទាំង២បើកចិត្តកាន់តែច្រើនក្នុងការស្តាប់គ្នាទៅវិញទៅមក។ ស្ត្រីនិយាយច្រើនពីការសម្រេចចិត្តលើស្ថានភាព។ ម្នាក់ៗគិតពីអ្វីដែលពួកគេត្រូវនិយាយ ព្រមទាំងមានភាពច្បាស់លាស់ និងដោយគោរពចំពោះការប្រាស្រ័យទាក់ទងរបស់គេទៅវិញទៅមក។

- តើដៃគូនីមួយៗប្រព្រឹត្តិខុសគ្នាដូចម្តេចរវាងការសម្តែងនៅជុំទី១ និងជុំទី២?

  ចម្លើយអាចមាន ៖ ក្នុងជុំទី១ ប្តីប្រពន្ធកំពុងពិភាក្សា ឬកំពុងដោះស្រាយបញ្ហាតាមវិធី «មិនល្អ»។ បុរសនៅក្នុងការសម្តែងមានអំណាច។ ក្នុងជុំទី២ អំណាចត្រូវបានបែងចែក (ពោលគឺប្តីប្រពន្ធបានពិភាក្សាពីស្ថានភាព និងធ្វើការសម្រេចចិត្តរួមគ្នា)។

☞ ប្រាប់សិស្សនូវចំណុចដូចខាងក្រោម ៖

- ទំនាក់ទំនងល្អគឺជាទំនាក់ទំនងដែលភាគីទាំង២អាចស្តាប់គ្នាទៅវិញទៅមក និងប្រព្រឹត្តិចំពោះគ្នាដោយគោរព និងថ្លៃថ្នូរ។ នៅពេលមនុស្សម្នាក់មានអំណាចច្រើនជាងមនុស្សម្នាក់ទៀត ឬគេមិនផ្តល់តម្លៃ ឬការគោរពដោយសារតែយេនឌ័ររបស់គេ ការណ៍នេះអាចនាំឱ្យមានភាពតានតឹង ការគាបសង្កត់ និងពេលខ្លះមានអំពើហិង្សាជាដើម។
- រាល់ការប្រាស្រ័យទាក់ទងតែងតែជួបវិវាទ។ មិនថាទំនាក់ទំនងនៅក្នុងគ្រួសាររវាងឪពុកម្តាយ បងប្អូនបង្កើត មិត្តភក្តិ ឬដៃគូទេ វានឹងមានពេលវេលាមួយដែលប្អូនមិនយល់ស្របជាមួយគ្នាទៅវិញទៅមក ឬនរណាម្នាក់នៅក្នុងចំណោមប្អូនមិនសប្បាយចិត្ត។ នៅក្នុងទំនាក់ទំនងល្អ វិវាទនេះត្រូវបានដោះស្រាយតាមរយៈការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងការប្រើប្រាស់ការគាំទ្ររបស់បណ្តាញនៅជុំវិញយើង។ គេមិនអាចដោះស្រាយវិវាទតាមទម្រង់ណាមួយនៃអំពើហិង្សា មិនថាលើផ្នែករូបរាងកាយ អារម្មណ៍ ផ្លូវភេទ ឬសេដ្ឋកិច្ចបានទេ។
- ក្នុងនាមជាមនុស្សដែលនៅវ័យក្មេង យើងក៏ត្រូវមានលទ្ធភាពយល់ថាតើវាមានន័យដូចម្តេចតាមរយៈពាក្យថាយល់ព្រមនិងការចរចា។ នៅក្នុងទំនាក់ទំនងដែលមានភាពផ្អែមល្ហែម មានការពិភាក្សាសំខាន់ៗមួយចំនួនដែលគេត្រូវធ្វើជុំវិញបញ្ហាសន្តិសុខ និងសុវត្ថិភាព។ វាជាទំនួលខុសត្រូវរបស់ដៃគូទាំង២ក្នុងការធានាថា សកម្មភាពណាមួយដែលកើតឡើងគឺមានការឯកភាព និងទទួលយកដែលនេះគឺជាអ្វីដែលមានន័យថា ការយល់ព្រមនោះ។ នៅពេលភាគីទាំង២យល់ព្រម វាបង្កើតបានបរិយាកាសសុវត្ថិភាពមួយដែលគេអាចមានភាពរីករាយជាមួយគ្នា។ នៅពេលមានការមិនឯកភាពគ្នាចំពោះផ្នែកផ្សេងៗនៃសកម្មភាពផ្លូវភេទដូចជាថាតើត្រូវប្រើថ្នាំពន្យារកំណើតដែរឬអត់ ដៃគូទាំង២ត្រូវស្តាប់គ្នាទៅវិញទៅមក ហើយយោបល់របស់គេត្រូវទទួលបានការគោរពនៅពេលដែលប្តីប្រពន្ធចរចាគ្នាពីរបៀបនៃការបន្តសកម្មភាពទៅមុខទៀត។ ក្នុងទំនាក់ទំនងល្អមួយ ពុំមានអ្នកណាមានអារម្មណ៍ថាទទួលរងការបង្ខំឱ្យចូលរួមក្នុងសកម្មភាពមួយដែលគេមានអារម្មណ៍មិនស្រួលក្នុងការចូលរួម។

☞ ពន្យល់ និងភ្ជាប់ទៅនឹងសកម្មភាព ៖

- សកម្មភាពនៃការសម្តែងតួធ្វើឱ្យយើងយល់ស៊ីជម្រៅពីរបៀបដែលមនុស្សមានទំនាក់ទំនងនានាធ្វើការជាមួយគ្នាដើម្បីដោះស្រាយស្ថានការណ៍ និងបញ្ហាផ្សេងៗ។ ដើម្បីឱ្យមានទំនាក់ទំនងល្អមួយ វាមានសារៈសំខាន់ ដែលបុគ្គលទាំង២ធ្វើការរួមគ្នា និងមានការបែងចែងអំណាចស្មើគ្នា។
- នៅក្នុងប្រព័ន្ធបិតាធិបតេយ្យ ជាទូទៅគេសន្មតថាវាជាការពិតដែលបុរសត្រូវគ្រប់គ្រង និងជាអ្នកដែលធ្វើការសម្រេចចិត្តសំខាន់ៗចំពោះទំនាក់ទំនងមួយ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ

ការគ្រប់គ្រងប្រភេទនេះ និងអតុល្យភាពនៃអំណាចបង្កើតឱ្យមានទំនាក់ទំនងមិនល្អ មិនសប្បាយចិត្ត និងជាញឹកញាប់មានដំណើរការមិនល្អ។

- តាមរយៈការសម្តែងតួទាំង២លើក យើងបានដឹងថា វាពិតជាមានវិធីល្អៗដែលត្រូវនិយាយ និងដោះស្រាយស្ថានភាពនានានៅក្នុងទំនាក់ទំនងមួយដែលដៃគូទាំង២មានអារម្មណ៍ថាបានស្តាប់យោបល់គ្នា គោរពគ្នា និងធ្វើការសម្រេចចិត្តរួមគ្នា។
- គន្លឹះក្នុងការធ្វើឱ្យមានទំនាក់ទំនងល្អគឺការធានាថា គេប្រើប្រាស់ការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយការគោរព និងការគិតគូរពិចារណាដោយស្មើភាពគ្នាទៅវិញទៅមកជានិច្ច ទោះបីជានៅពេលភាគីទាំងពីរមិនយល់ស្របគ្នាក៏ដោយ។

កិច្ចការក្នុងថ្នាក់ ៖

- ☞ ឱ្យសិស្សបើកសន្លឹកកិច្ចការរបស់ខ្លួននៅទំព័រទី៨២ និង៨៣។
- ☞ អានសេចក្តីណែនាំ បន្ទាប់មកពន្យល់ពីអ្វីដែលពួកគេចាំបាច់ត្រូវធ្វើ។
- ☞ ប្រាប់ពួកគេថា ពួកគេមានពេល ១០នាទីដើម្បីធ្វើសកម្មភាពនេះ។
- ☞ សរុបមេរៀនដោយចែករំលែកចំណុចដូចខាងក្រោម ៖
  - មានប្រភេទទំនាក់ទំនងជាច្រើននៅក្នុងជីវិតរបស់យើង។ មិនមែនការប្រាស្រ័យទាក់ទងទាំងអស់សុទ្ធតែមានអំណាចស្មើគ្នានោះទេ (ឧទាហរណ៍ ឪពុកម្តាយ ឬគ្រូរបស់ប្អូននៅតែមានសិទ្ធិអំណាចច្រើនមកលើប្អូន)។
  - វាមានសារៈសំខាន់ក្នុងការចងចាំថា ទំនាក់ទំនងនីមួយៗដែលយើងមានចាំបាច់ត្រូវតែកសាងឱ្យបាននូវការគោរពគ្នាទៅវិញទៅមក និងការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ នៅពេលដែលគេមិនស្តាប់នរណាម្នាក់ វាបង្កើតឱ្យមានតុល្យភាពអំណាចមិនល្អ ដូចដែលយើងបានឃើញតាមរយៈការឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងសន្លឹកកិច្ចការ។ យើងក៏បានឃើញពីរបៀបដែលគេអាចប្រើប្រាស់ការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពក្នុងការស្វែងរកមធ្យោបាយដែលត្រឹមត្រូវសម្រាប់ដោះស្រាយស្ថានភាពនៃតុល្យភាពអំណាចដែលលំបាកចំពោះប្រភេទខុសៗគ្នានៃទំនាក់ទំនងនៅក្នុងជីវិតរបស់យើង។
- ☞ ប្រសិនបើមានពេល ឱ្យសិស្សស្ម័គ្រចិត្តចែករំលែកអ្វីដែលពួកគេបានរៀនពីមេរៀននៅថ្ងៃនេះ។

គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

លោកគ្រូ អ្នកគ្រូត្រូវ ៖

- ប្រមូលសន្លឹកកិច្ចការទាំងអស់មុនពេលសិស្សបំបែកគ្នា។

សំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

ឯកសារអំណានទី១០ ៖ ក្រដាសស្ថានភាព ៖ ការសម្តែងតួ

ការសម្រេចចិត្តពីប្រាក់នៅក្នុងគ្រួសារ ៖ ដើម្បីសន្សំ ចំណាយ និងការទិញ ឬវិនិយោគធំៗ។
ការអប់រំថ្នាក់ឧត្តមសិក្សា។ ការបន្តការសិក្សា។
ការចាប់ផ្តើមបង្កើតគ្រួសារ ៖ ការសម្រេចចិត្តថាត្រូវយក ឬមិនយកកូន ហើយកូនចំនួនប៉ុន្មានដែលត្រូវយក។
ការប្រើប្រាស់ទូរសព្ទដៃជាឯកជន។
ប្រភេទសម្លៀកបំពាក់អ្វីដែលត្រូវស្លៀកពាក់។
ការចេញពីផ្ទះទៅធ្វើការ។
ការចេញទៅជួបមិត្តភក្តិ។

សេចក្តីណែនាំ ៖

- ចតចម្លងក្រដាសនេះចំនួន៣ទៅ៤ច្បាប់ដូចបង្ហាញខាងលើដោយអាស្រ័យលើចំនួនសិស្សនៅក្នុងថ្នាក់របស់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ ។
- ចងចាំថា ដៃគូនីមួយៗត្រូវមានសន្លឹកស្ថានភាពមួយ។
- កាត់ក្រដាសស្ថានភាពតាមបន្ទាត់ចុចៗ។
- យកក្រដាសស្ថានភាពតាមខ្លួនសម្រាប់អនុវត្តសកម្មភាពនេះ។

ជំពូកទី៣ ៖ ការយល់ដឹងពីអំពើហិង្សា

ទិដ្ឋភាពទូទៅ

អង្គការសហប្រជាជាតិកំណត់និយមន័យអំពើហិង្សាប្រឆាំងនឹងស្ត្រី (VAW) ថាជា «ទង្វើណាមួយនៃអំពើហិង្សាតាមយេនឌ័រដែលនាំឱ្យ ឬអាចនាំឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់លើរូបរាងកាយ ផ្លូវភេទ ឬផ្លូវចិត្ត ឬរងគ្រោះដល់ស្ត្រីរួមមាន ការគំរាមកំហែងនូវសកម្មភាពនានាដូចជា ការបង្ខិតបង្ខំ ឬការដកហូតសេរីភាពតាមអំពើចិត្តមិនថាកើតឡើងនៅតាមទីសាធារណៈ ឬនៅក្នុងជីវិតឯកជនឡើយ»។ (UN ឆ្នាំ១៩៩៣) និយាយម្យ៉ាងទៀត អំពើហិង្សាអាចមានន័យច្រើន។ វាអាចជាអំពើហិង្សាលើរូបរាងកាយ ផ្លូវចិត្ត ផ្លូវភេទ ឬសេដ្ឋកិច្ច។ អំពើហិង្សាកើតឡើងនៅពេលណាដែលមនុស្សម្នាក់បង្កឱ្យមនុស្សម្នាក់ទៀតឈឺចាប់ ឬមានរបួស។ ច្បាប់អន្តរជាតិទទួលស្គាល់ថាអំពើហិង្សាប្រឆាំងនឹងស្ត្រី ថាជា ការរំលោភបំពានលើសិទ្ធិមនុស្សជាមូលដ្ឋានរបស់ស្ត្រី និងថាជាទម្រង់ច្បាស់លាស់មួយនៃការរើសអើងផ្អែកយេនឌ័រ។ ការបែងចែកអំណាចមិនស្មើភាពគ្នារវាងបុរសនិងស្ត្រីបង្កើតឱ្យមានប្រព័ន្ធនៃបិតាធិបតេយ្យដែលសិទ្ធិរបស់ស្ត្រីទទួលរងការកៀបសង្កត់ ហើយពួកគេក្លាយជាជនងាយរងគ្រោះពីការកេងប្រវ័ញ្ច និងការរើសអើង។ ដោយវាបានចាក់ឫសគល់យ៉ាងជ្រៅនៅក្នុងវិសមភាពយេនឌ័រ ប្រព័ន្ធទាំងនេះអនុញ្ញាតឱ្យបុរសគ្រប់គ្រងលើស្ត្រី។ ការណ៍នេះបង្កើតឱ្យមានឱកាសមួយចំពោះការប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សាទោះបីជាលើរូបរាងកាយ អារម្មណ៍ ផ្លូវចិត្ត ឬសេដ្ឋកិច្ចក្តី។

ជាញឹកញាប់ ស្ត្រីប្រឈមមុខនឹងការជំទាស់ចំពោះសិទ្ធិរបស់ខ្លួនក្នុងការគ្រប់គ្រង ត្រួតត្រា និងសិទ្ធិទទួលបានសិទ្ធិមូលដ្ឋានផ្សេងៗដូចជា ការអប់រំ ប្រព័ន្ធថែទាំសុខភាព ហិរញ្ញវត្ថុជាដើម។

ជំពូកទី៣នៅក្នុងម៉ូឌុលទី២ ជួយក្មេងស្រីឱ្យយល់កាន់តែទូលំទូលាយពីអំពើហិង្សា និងទម្រង់ខុសៗគ្នានៃអំពើហិង្សា កំណត់ពីអំពើហិង្សានៅជុំវិញខ្លួនរបស់គេ និងអាចឱ្យពួកគេប្រមើលមើលការផ្លាស់ប្តូរដែលអាចមាននៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធមូលដ្ឋានរបស់សង្គមបច្ចុប្បន្ន។

🕘 **រយៈពេលជំពូក ៖ ២ ម៉ោង ២៥ នាទី**

ចំនួនលំនាំបង្រៀនសរុប ៖ ៣ មេរៀន

🏆 **វត្ថុបំណង៖**
១. ដើម្បីមានលទ្ធភាពកំណត់ទង្វើខុសៗគ្នានៃអំពើហិង្សានៅក្នុងបរិយាកាសជុំវិញ និងជីវិតប្រចាំថ្ងៃរបស់គេ។
២. ដើម្បីមានការយល់ដឹងមួយពីទម្រង់ខុសៗគ្នានៃអំពើហិង្សា និងកត្តាទូទៅដែលស្ថិតនៅពីក្រោយអំពើហិង្សា។
៣. ដើម្បីមានលទ្ធភាពប្រមើលមើលការផ្លាស់ប្តូរដែលអាចកើតមាននៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធមូលដ្ឋានរបស់សង្គមបច្ចុប្បន្ន។

មេរៀនទី៥ ៖ តើអំពើហិង្សាជាអ្វី?[3]

➲ **វត្ថុបំណងមេរៀន** ៖ ដើម្បីកំណត់ និងយល់ពីទម្រង់ខុសៗគ្នានៃអំពើហិង្សាដែលគេជួបប្រទះ និងកត្តាទូទៅដែលស្ថិតនៅពីក្រោយអំពើហិង្សា។

🕘 **រយៈពេល** ៖ ៤៥ នាទី

✉ **សារសំខាន់ៗ** ៖

១. អំពើហិង្សាលើស្ត្រីរួមមានទង្វើណាមួយនៃអំពើហិង្សាផ្អែកយេនឌ័រដែលនាំឱ្យ ឬអាចនាំឱ្យមានរបួស ឬការឈឺចាប់លើរូបរាងកាយ ផ្លូវភេទ ឬផ្លូវចិត្តរបស់ស្ត្រី។ អំពើហិង្សាទាំងនោះរួមមានការគំរាមកំហែងដូចជាទង្វើ ការបង្ខិតបង្ខំ ឬការដកហូតសេរីភាពតាមអំពើចិត្តមិនថាតើវាកើតមានក្នុងទីសាធារណៈ ឬនៅក្នុងជីវិតឯកជនឡើយ»។

២. អំពើហិង្សាអាចកើតមានតាមទម្រង់ណាមួយដូចជាលើរូបរាងកាយ អារម្មណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុ ឬផ្លូវភេទ។

៣. អំពើហិង្សាមិនអាចមានភាពស្របច្បាប់ទេទោះបីស្ថិតក្រោមកាលៈទេសៈណាមួយក៏ដោយ។

១. ការរៀបចំ

📖 **សម្ភារៈដែលត្រូវការ** ៖

☞ សម្រាប់គ្រូបង្រៀន ៖ ក្រដាសA4មួយសន្លឹក ម៉ាស៊ីនថតចម្លង ក្រដាសផ្ទាំងធំមួយសន្លឹក ក្តារខៀន ហ្វឺត ឬដីស ហ្វឺតលុបមិនជ្រះ ស្កុត និងកន្ត្រៃ។

☞ សម្រាប់សិស្ស ៖ គ្មាន។

ការរៀបចំទុកជាមុន ៖

☞ អានទិដ្ឋភាពទូទៅនៅក្នុងជំពូកទី៣ ៖ ការយល់ដឹងពីអំពើហិង្សា និង ឯកសារអំណានទី១១ នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន។

☞ អាន និងយល់លំនាំបង្រៀនឱ្យបានច្បាស់។

---

[3] ដកស្រង់ពីកម្មវិធីសិក្សា GEMS (ICRW)

- ☞ រៀបចំបណ្ណចម្លើយចំនួន៣សន្លឹកដោយប្រើក្រដាសផ្ទាំងធំ (សូមមើល ឯកសារអំណានទី១២ នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន)។
- ☞ ថតចម្លង «រឿងទាំង៣ តើវាជាអំពើហិង្សាឬ?» មួយច្បាប់ (សូមមើលឯកសារអំណានទី១៣ នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន)។
- ☞ ប្រមូលសម្ភារៈដែលត្រូវការទាំងអស់ផ្សេងទៀត។
- ☞ បិទបណ្ណចម្លើយទាំង៣នៅលើជញ្ជាំងខុសៗគ្នាក្នុងថ្នាក់រៀន *(ប្រសិនបើអាចធ្វើទៅបាន)*។
- ☞ សរសេរចំណងជើងមេរៀននៅលើក្ដារខៀន។

គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

លោកគ្រូ អ្នកគ្រូត្រូវ ៖

- រំឭកសិស្ស ឱ្យចុះវត្តមានរបស់ពួកគេនៅពេលពួកគេចូលថ្នាក់រៀន ។
- មុនពេលចាប់ផ្ដើមធ្វើសកម្មភាព សូមពិនិត្យឡើងវិញ និងសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើបទបញ្ញាផ្ទៃក្នុងដែលបានបង្កើត «**តំបន់របស់យើង**» ដែលរួមមានការរក្សាការសម្ងាត់ ការគោរព និងការទុកចិត្តចំពោះគ្នាទៅវិញទៅមក។

២. ដំណើរការបង្រៀន

សេចក្ដីណែនាំ

- ☞ ស្វាគមន៍សិស្ស បន្ទាប់មកពិនិត្យមើល «អារម្មណ៍» សិស្សនៅក្នុងថ្នាក់ដោយឱ្យសិស្សប្រើដៃរបស់ខ្លួនដើម្បីបង្ហាញពីកម្រិតថាមពលរបស់ពួកគេ។
- ☞ ឱ្យសិស្សស្ម័គ្រចិត្ត២- ៣នាក់សង្ខេបអ្វីដែលពួកគេបានរៀននៅម៉ោងមុន។
- ☞ ណែនាំជំពូកទី៣នៅក្នុងម៉ូឌុលទី២ (សូមមើលឯកសារអំណានទី១១ នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន)។
- ☞ អាន និងចង្អុលចំណងជើងមេរៀននៅលើក្ដារខៀន។ ឱ្យសិស្សទាយថា តើមេរៀនថ្ងៃនេះរៀនពីអ្វី។ ឱ្យសិស្សស្ម័គ្រចិត្ត ២-៣នាក់ចែករំលែកពីគំនិតរបស់ពួកគេជាមួយក្រុម។
- ☞ ប្រាប់សិស្សថា មេរៀនថ្ងៃនេះនឹងមានរឿងចំនួន៣ដែលនឹងជួយពួកគេឱ្យយល់កាន់តែទូលំទូលាយ និងកំណត់ទម្រង់នៃអំពើហិង្សាក្នុងស្ថានភាព និងកាលៈទេសៈខុសៗគ្នា។
- ☞ អានរឿងនីមួយៗឮៗម្ដងមួយៗ (សូមមើលឯកសារអំណានទី១៣ នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន)។ បន្ទាប់ពីអានរឿងនីមួយៗ រួចហើយ សួរសិស្សនូវសំណួរដូចខាងក្រោម ៖
  - តើនេះជាអំពើហិង្សាឬ?

☞ លើកទឹកចិត្តសិស្សឱ្យឆ្លុះបញ្ចាំងពីរឿងនីមួយៗ បន្ទាប់មកបង្ហាញចម្លើយរបស់ខ្លួនដោយឈរនៅក្បែរបណ្ណចម្លើយណាមួយក្នុងចំណោមបណ្ណចម្លើយទាំង៣នៅលើជញ្ជាំង។ បណ្ណមានចម្លើយមួយក្នុងចំណោមចម្លើយនានាដែលមានសរសេរដូចខាងក្រោម ៖

– បាទ/ចាំ! វាជាអំពើហិង្សា។
– ទេ! វាមិនមែនជាអំពើហិង្សាទេ។
– ខ្ញុំមិនប្រាកដទេ។

🗝 **គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន**

លោកគ្រូ អ្នកគ្រូត្រូវ ៖

- ធ្វើការសង្កេត និងប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់នៅពេលរៀនមេរៀននេះ ដោយសារប្រធានបទមួយចំនួនអាចបង្ហាញឱ្យឃើញនូវការរំខានអារម្មណ៍របស់សិស្សមួយចំនួន។ វាក៏អាចមានលទ្ធភាពដែរដែលសិស្សមួយចំនួនជ្រើសរើសចែករំលែករឿងផ្ទាល់ខ្លួនរបស់គេ។ ប្រសិនបើមានជួបប្រទះរឿងនេះនៅពេលកំពុងបង្រៀនជំពូកនេះ ចូរដោះស្រាយរឿងនេះជាលក្ខណៈបុគ្គលនៅវគ្គ «មួយទល់មួយ» ដែលបង្កើតឱកាសមួយឱ្យសិស្សនិយាយដោយបន្ទាប់មកលោកគ្រូ អ្នកគ្រូអាចជួយផ្តល់ជំនួយ និងការគាំទ្រដល់ពួកគេ។

៣. ការពង្រឹងចំណេះដឹង

🗣 ចំណុចសម្រាប់ការពិភាក្សា

☞ ឱ្យសិស្សចូលក្រុមធំវិញដើម្បីធ្វើការពិភាក្សា។

☞ សួរសិស្សនូវសំណួរដូចខាងក្រោម ៖

- តើមានរឿងណាមួយក្នុងចំណោមរឿងទាំងនេះដូចគ្នានឹងរឿងពិតរបស់ប្អូនដែរឬទេ?
- តើមាននរណាម្នាក់បានឃើញ ឬស្តាប់ឮពីឧប្បត្តិហេតុដូចគ្នាចំពោះអ្នកជិតខាងរបស់ខ្លួនដែរឬទេ?

☞ ទទួលយកចម្លើយ បន្ទាប់មកចែករំលែកចំណុចដូចខាងក្រោម ៖

– យើងទាំងអស់គ្នាបានឃើញទម្រង់ខុសៗគ្នានៃអំពើហិង្សានៅជុំវិញយើង។
– ជារឿយៗ យើងមានអារម្មណ៍ថា អំពើហិង្សាលើស្ត្រីកើតឡើងតែនៅក្នុងសហគមន៍មួយចំនួន និងស្ថិតក្រោមកាលៈទេសៈមួយចំនួនប៉ុណ្ណោះ។ ប៉ុន្តែ ការសិក្សាមួយចំនួនទាំងថ្នាក់ជាតិ និងអន្តរជាតិបានបង្ហាញថា អំពើហិង្សាផ្អែកយេនឌ័រកើតមានយ៉ាងទូលំទូលាយ។ មាន

ស្ត្រីម្នាក់ក្នុងចំណោមស្ត្រីបីនាក់នៅទូទាំងសកលលោកបានជួបប្រទះទម្រង់មួយចំនួននៃអំពើហិង្សាពេញមួយជីវិតរបស់ពួកគេ។

– យោងតាមរបាយការណ៍របស់ធនាគារពិភពលោកស្តីពីការកំណត់(ផែនទី)ស្ថាប័នដែលធ្វើការផ្តែកអំពើហិង្សាយេនឌ័រ[4]ចេញផ្សាយថ្ងៃទី១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៩ ស្ត្រីកម្ពុជាចំនួន២១% បានរាយការណ៍ឧប្បត្តិហេតុនៃអំពើហិង្សាផ្នែករាងកាយ ឬផ្លូវភេទ ឬទាំង២ពីសំណាក់ដៃគូរបស់ខ្លួន។

☞ សួរសំណួរដូចខាងក្រោម ៖

 ◈ សិស្សដែលបានឆ្លើយថា «បាទ/ចាំ! វាជាអំពើហិង្សា» សម្រាប់ករណីក្នុងរឿងទី២ ៖ សូមលើកដៃរបស់ប្អូនឡើង។
 ◈ ហេតុអ្វីបានជាប្អូនគិតថាទម្រង់ទាំងនោះគឺជាអំពើហិង្សា? សូមប្អូនភ្ជាប់ទម្រង់ទាំងនេះទៅនឹងឧប្បត្តិហេតុដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងសាច់រឿងវិញដើម្បីបញ្ជាក់ពីភាពត្រឹមត្រូវនៃចម្លើយរបស់ប្អូន។

☞ កត់ទុកចម្លើយនៅលើក្តារខៀន នៅពេលដែលសិស្សនិយាយ។

☞ បន្ទាប់មកសួរសិស្សទាំងអស់នូវសំណួរដូចខាងក្រោម ៖

 ◈ តើប្អូនមានបានកត់សម្គាល់ឃើញពីទម្រង់ខុសគ្នានៃអំពើហិង្សានៅក្នុងរឿងដែលបានអានដែរឬទេ?

🗝 គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

លោកគ្រូ អ្នកគ្រូត្រូវ ៖

- ប្រើប្រាស់សំណួរបើកដើម្បីសម្របសម្រួលការពិភាក្សាក្នុងការជួយក្រុមឱ្យកំណត់ពីទម្រង់ខុសគ្នានៃអំពើហិង្សា។

☞ ទទួលយកចម្លើយ បន្ទាប់មកចែករំលែកដូចខាងក្រោម ៖

– អំពើហិង្សាអាចមានទម្រង់ខុសៗគ្នាជាច្រើន។ វាអាចជាអំពើហិង្សាលើរូបរាងកាយ ផ្លូវចិត្ត ផ្លូវភេទ ឬសេដ្ឋកិច្ច។ អំពើហិង្សាកើតមានឡើង នៅពេលដែលមនុស្សម្នាក់បង្កឱ្យមនុស្សម្នាក់ទៀតឈឺចាប់ ឬរងរបួស។

[4] http://documents1.worldbank.org/curated/en/644691594091820996/pdf/Cambodia-Gender-Based-Violence-Institutional-Mapping-Report.pdf

- គេទទួលស្គាល់អំពើហិង្សាប្រឆាំងនឹងស្ត្រី (VAW) ថាជាការរំលោភបំពានលើសិទ្ធិមនុស្សជាមូលដ្ឋានរបស់ស្ត្រី និងថាជាទម្រង់ច្បាស់លាស់មួយនៃការរើសអើងផ្នែកយេនឌ័រ។
- ជារឿយៗ យើងទទួលស្គាល់ពីអំពើហិង្សាថាជាទម្រង់នៃការបំពានលើរូបរាងកាយ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ទម្រង់នៃអំពើហិង្សាដែលមានលក្ខណៈគំរាមកំហែងកាន់តែខ្លាំងអាចមានដូចខាងក្រោម ៖
  - អំពើហិង្សាផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ៖ ការបដិសេធមិនឱ្យដៃគូគ្រប់គ្រងលើធនធានមូលដ្ឋាន។ អំពើហិង្សានេះរួមមាន ទង្វើនានាដូចជាការបដិសេធមិនឱ្យគ្រប់គ្រប់លើថវិកា ការបដិសេធមិនចែករំលែកហិរញ្ញវត្ថុ ការបដិសេធមិនឱ្យទទួលទានម្ហូបអាហារ និងតម្រូវការជាមូលដ្ឋានផ្សេងៗ ឬការគ្រប់គ្រងលើសិទ្ធិទទួលបានការថែទាំសុខភាព ការងារជាដើម។
  - អំពើហិង្សាលើរូបរាងកាយ ៖ ការប្រើកម្លាំងលើរូបរាងកាយដោយចេតនាដែលអាចបង្កឱ្យស្លាប់ របួស ឬឈឺចាប់។
  - អំពើហិង្សាផ្នែកអារម្មណ៍ ៖ ទង្វើ ឬការបំភ្លេចចោលណាមួយដែលធ្វើឱ្យខូចដល់ការឱ្យតម្លៃលើខ្លួនឯង អត្តសញ្ញាណ ឬការអភិវឌ្ឍរបស់បុគ្គលណាម្នាក់។ អំពើហិង្សានេះរួមមាន ការបំបាក់មុខ ការគំរាមកំហែង ការបង្ខំឱ្យនៅឯកោ ឬការបន្ទាបបន្ថោកម្តងហើយម្តងទៀត។
  - អំពើហិង្សាផ្លូវភេទ ៖ ទង្វើណាមួយដែលមនុស្សម្នាក់ស្ថិតក្នុងទំនាក់ទំនងមួយប្រើកម្លាំង ការបង្ខិតបង្ខំ ឬការបំភិតបំភ័យផ្លូវចិត្តដើម្បីបង្ខំឱ្យមនុស្សម្នាក់ទៀតអនុវត្តទង្វើផ្លូវភេទណាមួយប្រឆាំងនឹងឆន្ទៈរបស់គេ។ អំពើហិង្សានេះអាចមានចាប់ពីការបង្ខំឱ្យមើលសម្ភារៈដែលមានលក្ខណៈអាសអាភាស រហូតដល់ការប៉ះរាងកាយដូចជាការស្ទាបមិនសមស្រប ឬការបំពានផ្លូវភេទ។

☞ សួរសិស្សនូវសំណួរដូចខាងក្រោម ៖

  ◈ តើនរណាប្រឈមនឹងអំពើហិង្សា? ហេតុអ្វី?

☞ ទទួលយកចម្លើយ បន្ទាប់មកចែករំលែកនូវចំណុចដូចខាងក្រោម ៖

- អំពើហិង្សាមិនមានភាពរើសអើងទេ ហើយអាចប៉ះពាល់ដល់ស្ត្រីដោយមិនគិតពីប្រទេស ជាតិពន្ធុ ប្រាក់ចំណូល ឬសាសនារបស់ពួកគេឡើយ។
- ស្ត្រីទោះនៅអាយុណាក៏ដោយក៏អាចជួបអំពើហិង្សាដែរពោលគឺចាប់តាំងពីមុនកើតរហូតដល់ចាស់។

- មានប្រភេទខុសៗគ្នានៃអំពើហិង្សាដែលទាក់ទងនឹងយេនឌ័ររបស់មនុស្ស។ អំពើហិង្សាមិនចាំបាច់តែជាអ្វីមួយដែលមានតែបុរសធ្វើមកលើស្ត្រីនោះទេ។ អំពើហិង្សាផ្អែកយេនឌ័រសំដៅលើទម្រង់នានានៃអំពើហិង្សាទៅលើមនុស្សណាម្នាក់ដែលប្រឈមនឹងអំពើហិង្សាដោយសារយេនឌ័ររបស់ពួកគេ។ អ្នកទាំងនេះរួមមានស្ត្រី មនុស្សក្រុមភេទទីបី និងបុរស។ នៅពេលដែលពួកគេនៅក្មេង ក្មេងប្រុស និងក្មេងស្រីជួបទម្រង់ដូចគ្នានៃអំពើហិង្សា (ការដាក់ពិន័យលើរាងកាយ ការបំពានផ្លូវភេទ) ទោះបីក្មេងស្រីជួបប្រទះអំពើហិង្សាច្រើនជាងក្នុងទម្រង់មួយចំនួនក៏ដោយ (ឧទាហរណ៍ ការបញ្ចប់ការមានផ្ទៃពោះ ប្រសិនបើកូនក្នុងផ្ទៃជាទារិកា ការមិនផ្តល់អាហារូបត្ថម្ភឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ការទទួលបន្ទុកលើការទទួលខុសត្រូវក្នុងគ្រួសារច្រើន ខ្វះសិទ្ធិទទួលបានការអប់រំ ។ល។) ហើយក្មេងប្រុសពេលខ្លះទទួលរងការដាក់ពិន័យលើរាងកាយច្រើននៅសាលារៀន និងនៅផ្ទះ។
- នៅពេលពួកគេធំឡើង ទម្រង់នៃអំពើហិង្សាចាប់ផ្តើមមានភាពខុសគ្នា។ បុរស និងក្មេងប្រុសពេញវ័យអាចជាជនរងគ្រោះនៃអំពើហិង្សានៅខាងក្រៅផ្ទះ (ឧទាហរណ៍ សង្គ្រាម អំពើហិង្សាផ្អែកជាតិពន្ធ ក្រុមបងធំជាដើម) ចំណែកស្ត្រី និងក្មេងស្រីពេញវ័យអាចជាជនរងគ្រោះនៃអំពើហិង្សានៅក្នុងផ្ទះ (អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ការបំពានផ្លូវភេទ ការត្រួតត្រាអារម្មណ៍ជាដើម)។ បុរសហាក់មានការគ្រប់គ្រងច្រើនលើប្រភេទនៃអំពើហិង្សាដែលពួកគេជួប ឬជាប់ពាក់ព័ន្ធ (ឧទាហរណ៍ មិនមែនបុរសទាំងអស់សុទ្ធតែជាផ្នែកនៃក្រុមបងធំ ឬចូលទៅក្នុងសង្គ្រាមនោះទេ) ចំណែកស្ត្រីមានការគ្រប់គ្រងតិចលើអំពើហិង្សាដែលពួកគេជួបប្រទះ (ឧទាហរណ៍ ពួកគេមិនជ្រើសរើសយកប្តីប្រើហិង្សា ឬឪពុកម្តាយប្រើហិង្សាទេ)។ មនុស្សក្រុមភេទទីបី និងក្រុមមនុស្សប្តូរភេទជារឿយៗប្រឈមនឹងអំពើហិង្សាពីមនុស្សផ្សេងទៀតដោយសារតែស្លាកស្នាមទុយសដែលនៅជុំវិញអត្តសញ្ញាណយេនឌ័ររបស់ខ្លួន។

☞ សួរសំណួរដូចខាងក្រោម ៖

- ◈ សិស្សដែលបានឆ្លើយថា «ទេ មិនមែនជាអំពើហិង្សាទេ» ចំពោះរឿងទី២ ៖ សូមលើកដៃរបស់ប្អូន។
- ◈ ភ្ជាប់សាច់រឿងទៅនឹងចម្លើយរបស់ប្អូនវិញដើម្បីផ្តល់សុពលភាពដល់ចម្លើយរបស់ប្អូន។

☞ ទទួលយកចម្លើយ បន្ទាប់មកចែករំលែកនូវចំណុចដូចខាងក្រោម ៖

- នៅទូទាំងសហគមន៍ គេមើលឃើញថាអំពើហិង្សាគឺជាទម្រង់សមហេតុផលនៃការបង្ខិតបង្ខំដើម្បីបង្កើតឱ្យមាន «សណ្តាប់ធ្នាប់» និងការធានាថា រចនាសម្ព័ន្ធមូលដ្ឋានរបស់សង្គមមិនមានបញ្ហាប្រឈមទេ។

- ជាអកុសល មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃរចនាសម្ព័ន្ធសង្គមនេះគឺស្ថិតក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធបិតាធិបតេយ្យដែលធ្វើឱ្យអាកប្បកិរិយានៃការបំពាន និងអំពើហិង្សាមានលក្ខណៈធម្មតា។
- ជារឿយៗអំពើហិង្សាផ្នែកយេនឌ័រពុំមានរបាយការណ៍គ្រប់គ្រាន់ទេដោយសារតែវាជាទម្រង់នៃអាកប្បកិរិយាដែលគេទទួលយកជាទូទៅ ប៉ុន្តែវាបង្ហាញពីការដាក់ឱ្យនៅក្រោមការត្រួតត្រា និងការគ្រប់គ្រង។ ការរក្សាភាពស្ងៀមស្ងាត់ជុំវិញអំពើហិង្សាគឺជាហេតុផលមួយក្នុងចំណោមហេតុផលនានាដែលធ្វើឱ្យមានរបាយការណ៍មិនគ្រប់គ្រាន់ ទោះបីជាវាមានផលប៉ះពាល់យ៉ាងទូលំទូលាយទៅលើស្ត្រីក៏ដោយ។
- មានមធ្យោបាយដ៏ច្បាស់លាស់ និងអាចមើលឃើញយ៉ាងច្រើននៃការគ្រប់គ្រង និងអំណាចដែលគេអនុវត្តចំពោះទំនាក់ទំនងខុសៗគ្នា ហើយពេលខ្លះគេចាត់ទុកថាជាមធ្យោបាយត្រឹមត្រូវមួយក្នុងការគ្រប់គ្រង និង «បង្រៀន» ជនរងគ្រោះពី «មេរៀនស្តីពីអាកប្បកិរិយាដែលត្រូវទទួលយករបស់គេ»។ ឧទាហរណ៍ គេចាត់ទុកអំពើហិង្សានៅក្នុងគ្រួសារលើស្ត្រីថាជារឿងធម្មតាដែលជាទង្វើមួយរបស់ប្តីដែលបញ្ចេញកំហឹងរបស់ខ្លួនដើម្បីឱ្យប្រាកដថា ប្រពន្ធរបស់ខ្លួន «ស្តាប់បង្គាប់» និង «ស្មោះត្រង់»។ បងៗនៅក្នុងគ្រួសារចាត់ទុកអំពើហិង្សាទៅលើប្អូនៗថាជារឿងត្រឹមត្រូវដោយសារតែគេមើលឃើញរឿងនេះថាជាវិធីរបស់ខ្លួនក្នុងការ «បង្រៀន» មេរៀនផ្សេងៗដល់ប្អូន។

☞ សួរសំណួរដូចខាងក្រោម ៖

  ◈ តាមការយល់របស់ប្អូន តើប្អូនយល់ដូចម្តេចចំពោះអំពើហិង្សា? តើប្អូនគិតថាវាជាអ្វី?

☞ សម្របសម្រួលការពិភាក្សាដើម្បីជួយក្រុមឱ្យសម្រេចបាននិយមន័យផ្ទាល់របស់ពួកគេ។ សម្របសម្រួលការពិភាក្សារបស់សិស្សជុំវិញខ្លឹមសារដែលបានផ្តល់ឱ្យនៅក្នុងឯកសារអំណានទី១១ ៖ ការយល់ពីអំពើហិង្សា ៖ តើវាជាអ្វី?

☞ សរុបមេរៀនដោយសួរសិស្សនូវសំណួរចុងក្រោយមួយ ៖

  ◈ តើអំពើហិង្សាជារឿងត្រឹមត្រូវដែរឬទេ?

☞ ទទួលយកចម្លើយ បន្ទាប់មកមើលខ្លឹមសារនៅក្នុងឯកសារអំណានទី១១ ៖ តើអំពើហិង្សាជារឿងត្រឹមត្រូវដែរឬទេ? ដើម្បីពន្យល់ថា អំពើហិង្សាមិនមែនជារឿងត្រឹមត្រូវទេទោះស្ថិតក្រោមកាលៈទេសៈណាមួយក៏ដោយ។

☞ ប្រសិនបើមានពេល បូកសរុបពីអ្វីដែលបានរៀនសូត្រពីមេរៀននេះ។

សំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

ឯកសារអំណានទី១១ ៖ ឯកសារអំណានសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

បរិបទចំណេះដឹង ៖ អំពើហិង្សា

- **ការយល់ដឹងពីអំពើហិង្សា ៖ តើវាជាអ្វី?**
  - ទង្វើណាមួយនៃការប្រើអំណាចដែលមានបំណងធ្វើឱ្យនរណាម្នាក់ឈឺចាប់ *(ស្មារតី រាងកាយ ផ្លូវភេទ ឬអារម្មណ៍)* ដែលជាការប្រឆាំងនឹងអ្នកនោះដោយផ្ទាល់គឺជាអំពើហិង្សា។ វាមិនមែនជាទម្រង់នៃអាកប្បកិរិយាដែលមានការព្រមព្រៀងគ្នា ឬអាចទទួលយកបានទេ ដោយសារវាជាការរំលោភបំពានទាំងស្រុងទៅលើសិទ្ធិមូលដ្ឋានរបស់បុគ្គលម្នាក់ៗ។
  - ប្រព័ន្ធបិតាធិបតេយ្យគឺជាអ្នកបង្កើតឱ្យមានការបែងចែកអំណាចមិនស្មើភាពគ្នារវាងបុរស និងស្ត្រី ដែលសិទ្ធិរបស់ស្ត្រីត្រូវទទួលរងការកៀបសង្កត់ ហើយពួកគេក្លាយជាជនងាយរងគ្រោះពីការកេងប្រវ័ញ្ច និងការរើសអើង។ ដោយមានវាចាក់ឫសគល់យ៉ាងជ្រៅនៅក្នុងវិសមភាពយេនឌ័រ ប្រព័ន្ធទាំងនេះអនុញ្ញាតឱ្យបុរសគ្រប់គ្រងលើស្ត្រី។ ការណ៍នេះបង្កើតបានជាឱកាសមួយដែលធ្វើឱ្យអំពើហិង្សាកើតឡើងមិនថាលើរូបរាងកាយ អារម្មណ៍ ផ្លូវចិត្ត ឬសេដ្ឋកិច្ចឡើយ។
  - អំពើហិង្សាប៉ះពាល់ដល់មនុស្សគ្រប់រូបនៅក្នុងសហគមន៍រួមមាន កុមារ ឪពុកម្តាយ គ្រូ មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល និងយុវជន។ នោះមានន័យថា មនុស្សគ្រប់គ្នាមានតួនាទីក្នុងការអនុវត្តដើម្បីទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាបើទោះបីតាមរយៈការនិយាយពីអំពើហិង្សា ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង ឬការតស៊ូមតិឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរនៅកម្រិតណាមួយក៏ដោយ។
- **តើអំពើហិង្សាជារឿងស្របច្បាប់ដែរឬទេ?**
  - អំពើហិង្សាមិនមែនជារឿងស្របច្បាប់ទេទោះបីជាវាស្ថិតនៅក្រោមកាលៈទេសៈណាមួយក៏ដោយ។
  - វាជាសិទ្ធិមូលដ្ឋានរបស់យើងក្នុងការរស់នៅក្នុងជីវិតប្រកបដោយភាពថ្លៃថ្នូរ ហើយទង្វើណាមួយនៃការដាក់សម្ពាធទៅលើជនរងគ្រោះដែលដកហូតសិទ្ធិទទួលបានសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់ពួកគេគឺជារឿងខុសច្បាប់។
  - ទង្វើណាមួយប្រឆាំងនឹងការឯកភាពរបស់នរណាម្នាក់ដែលប៉ះពាល់ដល់សុខុមាលភាពរាងកាយ និងអារម្មណ៍របស់គេគឺអាចចាត់ទុកថាជាអំពើហិង្សា។ វាមានសារៈសំខាន់ក្នុងការចងចាំថា អំពើហិង្សាមិនមែនជារឿងធម្មតាដែលមានចម្លើយយ៉ាងសាមញ្ញមួយទេ។ ការបញ្ចប់អំពើហិង្សាប្រឆាំងនឹងស្ត្រី(VAW)ទាមទារឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរជាមូលដ្ឋាន និង រយៈពេលវែងនៅគ្រប់កម្រិតទាំងអស់ដែលរួមមានបុគ្គលម្នាក់ៗ គ្រួសារ សហគមន៍ និងប្រទេសជាតិដែលដោះស្រាយនូវ ឫសគល់នៃការរើសអើង និងវិសមភាពយេនឌ័រ។

ឯកសារអំណានទី១២ ៖ គំរូបណ្ណចម្លើយ

បាទ/ចាស! វាជាអំពើហិង្សា។	ទេ! វាមិនមែនជាអំពើហិង្សាទេ។
ខ្ញុំមិនប្រាកដទេ។	

សេចក្តីណែនាំ ៖

- បត់ក្រដាសផ្ទាំងធំជាបួនផ្នែកស្មើៗគ្នា។
- លាក្រដាសមកវិញ បន្ទាប់មកកាត់ទៅតាមស្នាមបត់ដើម្បីបង្កើតបណ្ណចម្លើយ។
- ប្រើតែពាសន្លឹកប៉ុណ្ណោះ។
- សរសេរឃ្លានៅក្នុងក្រដាសនីមួយៗដូចបង្ហាញខាងលើ។
- ធានាថាឃ្លាសរសេរបានធំ ច្បាស់ និងជិតល្អ ។
- បិទក្រដាសនៅលើជញ្ជាំងដាច់ៗពីគ្នានៅកន្លែងដែលទូលាយ និងងាយស្រួលដល់សិស្សចូលទៅឈរជិតចម្លើយនោះនៅពេលធ្វើសកម្មភាពនេះ*(ប្រសិនបើអាចធ្វើទៅបាន)* ឬនៅចម្ងាយប្រមាណជាមួយម៉ែត្រពីគ្នានៅលើជញ្ជាំងតែមួយ។

ឯកសារអំណានទី១៣ ៖ រឿងទាំងបី ៖ តើវាជាអំពើហិង្សាដែរឬទេ?

រឿងទី១ ៖ តើវាជាអំពើហិង្សាឬ?

លីណា និងគឹមសេន ទើបតែបានរៀបការនឹងគ្នាប៉ុន្មានខែប៉ុណ្ណោះ។ គឹមសេនធ្វើការនៅក្រៅទីក្រុងក្នុងរោងចក្រមួយ។ គាត់មានកាលវិភាគធ្វើការ១២ម៉ោង និងចេញទៅធ្វើការជារៀងរាល់ថ្ងៃនៅពេលព្រឹក និងត្រលប់មកផ្ទះវិញយឺត និងអស់កម្លាំងនៅពេលល្ងាច។ ជីវិតមានភាពរវល់មែនទែនសម្រាប់គាត់។

ថ្ងៃមួយ គឹមសេនត្រលប់មកពីធ្វើការវិញយឺតជាងធម្មតា។ គាត់ឱ្យ លីណា រៀបចំអាហារពេលល្ងាចឱ្យគាត់ឱ្យលឿន។ លីណា ក៏ប្រញាប់ប្រញាលរៀបចំអាហារពេលល្ងាចឱ្យបានរួចរាល់ ហើយក៏ភ្លេចដាក់អំបិលក្នុងម្ហូប។

គឹមសេនចាប់ផ្តើមហូបអាហារពេលល្ងាចរបស់គាត់។ ដោយដឹងថា ម្ហូបអាហារមិនមានបង់អំបិល គាត់ក៏ក្រោកឈរឡើង ហើយបានទះកំផ្លៀង លីណា។

រឿងទី២ ៖ តើវាជាអំពើហិង្សាឬ?

សុដាពូកែលេងបាល់បោះខ្លាំងណាស់។ នាងគ្រោងពង្រឹងអាជីពរបស់នាងក្នុងវិស័យនេះ។

ឆ្នាំនេះ សុដា មានអាយុ១៨ឆ្នាំហើយ ហើយម្តាយនាងបានប្រាប់នាងឱ្យឈប់ទៅហាត់បាល់បោះ និងចាប់ផ្តើមជួយការងារផ្ទះបន្ថែម។ សុដា មិនបានប្រកែកក្នុងការជួយការងារផ្ទះម្តាយរបស់នាងទេ ប៉ុន្តែគ្រូបាល់បោះរបស់នាងមិនសប្បាយចិត្តទាល់តែសោះដែល សុដា មកហាត់បាល់មិនបានទៀងទាត់។ គាត់បាននិយាយជាមួយនាង និងបានឱ្យនាងសម្រេចចិត្តថាតើនាងពិតជាចង់បន្តហាត់តទៅទៀតដែរឬទេ។

សុដា ពិតជាចង់ហាត់បន្ត ដោយសារនេះជាបំណង និងក្តីសុបិនរបស់នាង ប៉ុន្តែគ្រួសារនាងកំពុងបញ្ចុះបញ្ចូលនាងឱ្យឈប់។ ពួកគាត់ប្រាប់នាងថា កីឡាបាល់បោះជាមុខរបរមិនមានអនាគតទេ ហើយឥឡូវនេះថា នាងមានអាយុ១៨ឆ្នាំហើយ ដែលនាងចាំបាច់ត្រូវចាប់ផ្តើមនៅផ្ទះឱ្យបានច្រើនសម្រាប់សេចក្តីល្អដល់គ្រួសារ ដល់នាងផ្ទាល់ និងប្អូនៗរបស់នាងដែរ។

រឿងទី៣ ៖ តើវាជាអំពើហិង្សាឬ?

ជារៀងរាល់ថ្ងៃ សុខា ទៅសាលាជាមួយមិត្តរបស់នាងឈ្មោះសុជាតា។ សុជាតា មិនស្រួលខ្លួនអស់រយៈពេលប៉ុន្មានថ្ងៃមកហើយ ដូច្នេះ សុខា ក៏បានដើរទៅសាលាដោយខ្លួនឯង។

សុខា បានកត់សម្គាល់ឃើញថា មានបុរស២នាក់កំពុងជិះកង់តាមនាងជារៀងរាល់ថ្ងៃនៅពេលនាងដើរទៅសាលារៀន។ នាងមិនរវល់នឹងពួកគេទេ ហើយដើរទៅសាលារៀនយ៉ាងលឿនជារៀងរាល់ថ្ងៃ។ ប៉ុន្តែថ្ងៃនេះ ពួកគេបានជិះតម្រង់មករកនាង ចាប់ទាញ «មួក» របស់នាង និងស្ទាបថ្ពាល់របស់នាង។ សុខា ភ័យខ្លាំងណាស់ ហើយមិនដឹងថាត្រូវធ្វើអ្វីទេ។

សេចក្តីណែនាំ ៖

– ថតចម្លងរឿងទាំងនេះមួយច្បាប់ដើម្បីប្រើជាឯកសារយោងនៅពេលអនុវត្តសកម្មភាពនេះ។ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូក៏អាចយកសៀវភៅណែនាំរបស់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូជំនួសបានដែរដោយយោងទៅលើទំព័រនេះ។

មេរៀនទី៦ ៖ តើវាពិតដែរឬទេ?[5]

➲ **វត្ថុបំណងមេរៀន ៖**

- ដើម្បីរៀនពីរបៀបដែលអំពើហិង្សាលើស្ត្រីកើតឡើងនៅគ្រប់វណ្ណៈ ត្រកូល សាសនា និងវប្បធម៌។
- ដើម្បីអាចកំណត់ពីជំនឿមិនត្រឹមត្រូវជុំវិញអំពើហិង្សាទៅលើស្ត្រី។

🕘 **រយៈពេលមេរៀន ៖** ៤៥ នាទី

✉ **សារសំខាន់ៗ ៖**

១. អំពើហិង្សាអាចប៉ះពាល់ដល់មនុស្សគ្រប់រូប។ វាមិនកំណត់ចំពោះវណ្ណៈសង្គម ត្រកូល សាសនា ឬទីតាំងភូមិសាស្ត្រឡើយ។

២. ស្លាកស្នាមទុយ៌សនៃអាកប្បកិរិយារបស់ស្ត្រីក្នុងសង្គម ជារឿយៗធ្វើឱ្យពួកគេកាន់តែងាយរងគ្រោះចំពោះការមិនរាប់រក និងទម្រង់ខុសៗគ្នានៃអំពើហិង្សាដែលធ្វើឱ្យវដ្តនៃអំពើហិង្សាកើតមានជាប់ជានិច្ច។

៣. វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដែលត្រូវស្គាល់ពីទម្រង់ខុសៗគ្នានៃអំពើហិង្សា និងមិនត្រូវចាត់ទុកវាថាជារឿងមិនធ្ងន់ធ្ងរទេដើម្បីធានាថាអ្នករស់រានមានជីវិតពីអំពើហិង្សាអាចព្យាបាលបាន។

១. ការរៀបចំ

📖 **សម្ភារៈដែលត្រូវការ ៖**

☞ សម្រាប់គ្រូបង្រៀន ៖ ក្រដាសA4ចំនួន២សន្លឹក ម៉ាស៊ីនថតចម្លង ក្តារខៀន ឬហ្វីត ឬដីស និងបន្ទាត់។

☞ សម្រាប់សិស្ស ៖ សន្លឹកក្រដាស A4 ចំនួន៨សន្លឹក សន្លឹកកិច្ចការក្នុងថ្នាក់ទំព័រទី៨៥ និងសម្ភារៈសរសេរ។

---

[5] ដកស្រង់ពីអ្នកបង្កើតការផ្លាស់ប្តូរ សំណុំឯកសារសម្រាប់សកម្មជនវ័យក្មេងសម្រាប់ការបញ្ចប់អំពើហិង្សាទៅលើស្ត្រី និងក្មេងស្រី - សូមមើលបន្ថែមនៅវែបសាយត៍៖ http://asiapacific.unwomen.org/en/digital-library/publications/2014/9/the-changemaker#sthash.Ac9tDT4q.dpuf

ការរៀបចំទុកជាមុន ៖

- អាន និងយល់លំនាំបង្រៀនឱ្យបានច្បាស់។
- អានឯកសារអំណានទី១៤ នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន។
- ថតចម្លង «សេចក្តីថ្លែងនៅលើក្រដាសតូចៗ ៖ ជំនឿជុំវិញអំពើហិង្សា» មួយច្បាប់ (សូមមើលឯកសារអំណានទី១៥ នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន)។ កាត់ក្រដាសតាមបន្ទាត់ចុចៗដើម្បីឱ្យបានក្រដាសតូចៗចំនួន៨សន្លឹក។
- ថតចម្លងសន្លឹកឯកសារការពិតមួយច្បាប់ស្តីពី«ប្រភេទនៃការរើសអើងផ្នែកយេនឌ័រទាំង៧ដែលនាំឱ្យមានអំពើហិង្សាលើសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់ស្ត្រី» (សូមមើលឯកសារអំណានទី១៦នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន)។
- ប្រមូលធនធានដែលត្រូវការទាំងអស់ផ្សេងទៀត។
- គូរតារាង «ជំនឿ និងការពិត» នៅលើក្តារខៀន (សូមមើលឯកសារអំណានទី១៧ នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន)។
- សរសេរចំណងជើងមេរៀនដាក់នៅលើក្តារខៀន។

> **គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន**
>
> លោកគ្រូ អ្នកគ្រូត្រូវ ៖
>
> - រំឭកសិស្សឱ្យចុះវត្តមានរបស់ពួកគេនៅពេលពួកគេចូលក្នុងថ្នាក់រៀន។
> - ឱ្យសិស្ស ម្នាក់ៗប្រមូលសន្លឹកកិច្ចការរបស់ខ្លួន និងសម្ភារៈសរសេរមុនពេលចូលរៀន។

២. ដំណើរការបង្រៀន

សេចក្តីណែនាំ

- ស្វាគមន៍សិស្ស បន្ទាប់មកពិនិត្យមើល«អារម្មណ៍»សិស្សនៅក្នុងថ្នាក់ដោយឱ្យសិស្សប្រើដៃរបស់ខ្លួនដើម្បីបង្ហាញពីកម្រិតថាមពលរបស់ពួកគេ។
- ឱ្យសិស្សស្ម័គ្រចិត្ត២-៣នាក់សង្ខេបអ្វីដែលពួកគេបានរៀននៅម៉ោងមុន។
- អាន និងចង្អុលចំណងជើងមេរៀននៅលើក្តារខៀន។ ឱ្យសិស្សទាយថា តើពីមេរៀនថ្ងៃនេះនឹងរៀនពីអ្វី? ឱ្យសិស្សស្ម័គ្រចិត្ត ២-៣នាក់ចែករំលែកពីគំនិតរបស់គេជាមួយក្រុម។
- ប្រាប់សិស្សថា នៅក្នុងមេរៀននៅថ្ងៃនេះ ពួកគេនឹងពិភាក្សាពីជំនឿមួយចំនួនក្នុងចំណោមជំនឿទូទៅនានានៃអំពើហិង្សាលើស្ត្រី។

- បែងចែកសិស្សជា៨ក្រុម។ ចែកសេចក្ដីថ្លែងមួយសន្លឹក និងក្រដាសទំហំ A4 មួយសន្លឹកដល់ក្រុមនីមួយៗ។
- ផ្ដល់ការណែនាំដូចខាងក្រោម ៖
  - ក្រដាសតូចនីមួយៗមានសេចក្ដីថ្លែងមួយ។ ពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមរបស់ប្អូនថាតើសេចក្ដីថ្លែងនៅក្នុងក្រដាសនោះឆ្លុះបញ្ចាំងពីទម្រង់មួយចំនួននៃ «អំពើហិង្សាទៅលើស្ត្រី» ដែរឬទេ។
  - ប្រសិនបើមាន ត្រូវធ្វើការជាក្រុមដើម្បីកែតម្រូវ«ជំនឿ»នេះ បន្ទាប់មកសរសេរដំណោះស្រាយរបស់ប្អូនដាក់នៅលើក្រដាសទំហំA4។ ប្រសិនបើមិនមាន ចូលបញ្ជាក់ហេតុផលសម្រាប់ចម្លើយរបស់ប្អូន។
  - ប្រាប់ពួកគេថា ពួកគេមានពេល ១០នាទីដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាពនេះ។

៣. ការពង្រឹងចំណេះដឹង

- ក្រោយពីពិភាក្សាក្រុមតូចរួចហើយ ឱ្យក្រុមនីមួយៗបង្ហាញពី «ជំនឿដែលបានកែតម្រូវការពិតរបស់ខ្លួន» របស់ពួកគេ ឬចម្លើយផ្សេងទៀតដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីចម្លើយខុសគ្នា។
- ប្រាប់សិស្សឱ្យអានសេចក្ដីថ្លែងនៅលើក្រដាសជាមុនសិន ហើយបន្ទាប់មកចែករំលែកចម្លើយរបស់គេ។

គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ៖

- នៅពេលក្រុមនីមួយៗបង្ហាញ ប្រើតារាងដែលបានគូរនៅលើក្ដារខៀនដើម្បីកត់ទុក «ការពិត» ដោយធៀបជាមួយនឹង«ជំនឿ» ដែលត្រូវគ្នានីមួយៗ។
- ឱ្យសិស្សធ្វើតាមលោកគ្រូ អ្នកគ្រូ និងកត់ចម្លើយនៅក្នុងសន្លឹកកិច្ចការផ្ទាល់របស់គេម្នាក់ៗ ទំព័រទី១០។ សូមមើល «កិច្ចការក្នុងថ្នាក់» ដែលគេផ្ដល់ឱ្យខាងក្រោមសម្រាប់ជាការណែនាំ។

កិច្ចការក្នុងថ្នាក់ ៖

- មុនពេលចាប់ផ្ដើមធ្វើការបង្ហាញ ចូរផ្ដល់ការណែនាំដូចខាងក្រោម។
  - ឱ្យសិស្សបើកសន្លឹកកិច្ចការរបស់ខ្លួននៅទំព័រទី៨៥។
  - អានសេចក្ដីណែនាំនៅក្នុងសន្លឹកកិច្ចការ។ ឱ្យសិស្សធ្វើតាមលោកគ្រូ អ្នកគ្រូដើម្បីបំពេញ «ការពិត» ដោយប្រៀបធៀបនឹង «ជំនឿ» ដែលសមស្របដែលត្រូវគ្នានៅពេលលោកគ្រូ អ្នកគ្រូកត់ត្រាទុកការពិតទាំងនោះនៅលើក្ដារខៀន។

☞ ចាប់ការបង្ហាញ និងអនុវត្តតាមការណែនាំខាងក្រោម។
  - នៅពេលក្រុមនីមួយៗធ្វើបទបង្ហាញ កត់ត្រាទុក «ការពិត» ដោយប្រៀបធៀបជាមួយនឹង «ជំនឿ» នីមួយៗនៅលើក្តារខៀន។
  - ក្រោយពីក្រុមនីមួយៗ ធ្វើបទបង្ហាញរួចហើយ សួរក្រុមផ្សេងទៀតថាតើពួកគេមានសំណួរ ឬចំណុចបន្ថែមដែលពួកគេមានដែរឬទេ។ កត់បញ្ចូលចំណុចទាំងនោះទៅក្នុងតារាង ប្រសិនបើមាន។
  - ឱ្យសិស្សសរសេរចម្លើយដែលសមស្របដោយធៀបទៅនឹងជំនឿនីមួយៗដែលត្រូវគ្នានៅក្នុងសន្លឹកកិច្ចការរបស់ពួកគេ។

☞ ក្រោយពីធ្វើបទបង្ហាញទាំងអស់រួចហើយ ចែករំលែកដូចខាងក្រោម ៖
  - នៅពេលធ្វើបទបង្ហាញ ក្រុមចែករំលែកគំនិតរបស់ខ្លួនដោយផ្អែកលើការកំណត់របស់សង្គមទៅលើតួនាទីយេនឌ័រ និងផលប៉ះពាល់របស់វាលើតួនាទីរបស់ស្ត្រី និងការសម្រេចចិត្តដោយឯករាជ្យ។ ចំណុចទាំងនេះគឺជា «ជំនឿ» ទូទៅបំផុតដែលគេជឿជាក់ដែលធ្វើឱ្យតួនាទីនៃការរើសអើង និងអំពើហិង្សាផ្អែកយេនឌ័រមានជាប់ជានិច្ច។
  - គេអាចយល់ពីសេចក្តីថ្លែងនីមួយៗទៅតាមហេតុផល ប្រសិនបើយើងយល់ពីប្រយោគទាំងនោះថាជាលទ្ធផលនៃការបង្ខិតបង្ខំរបស់ប្រព័ន្ធបិតាធិបតេយ្យលើតួនាទីយេនឌ័រ។ ជារឿយៗគេបញ្ជាក់ថាសេចក្តីថ្លែងទាំងនោះមានលក្ខណៈសមស្របទៅនឹងអំពើហិង្សាផ្អែកយេនឌ័រ។

☞ អានឯកសារស្តីពីការពិតពីប្រភេទទាំង៧នៃការរើសអើងយេនឌ័រដែលនាំឱ្យមានការរំលោភបំពានសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់ស្ត្រី (សូមមើលឯកសារអំណានទី១៦ នៅក្នុងសំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន)។

☞ សរុបមេរៀនដោយចែករំលែកចំណុចដូចខាងក្រោម ៖
  - ការពិតដាច់ខាតគឺថា អំពើហិង្សាអាចប៉ះពាល់ដល់មនុស្សគ្រប់រូប ហើយវាមិនមែនជារឿងស្របច្បាប់ទេ។
  - វាគឺជាបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរ ហើយគេអាច និងត្រូវតែបញ្ឈប់វាឱ្យបាន។
  - ទំនួលខុសត្រូវសម្រាប់ការបញ្ឈប់អំពើហិង្សាលើស្ត្រីគឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់មនុស្សគ្រប់រូប។
  - ជំនឿណាមួយដែលប្រាប់យើងពីអ្វីមួយដែលខុសចាំបាច់ត្រូវតែលុបបំបាត់ជំនឿនោះក្នុងសហគមន៍ និងប្រទេសនីមួយៗរបស់យើង។

សំណុំឯកសារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

ឯកសារអំណានទី១៨ ៖ ឯកសារអំណានសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

បរិបទចំណេះដឹង

- ការពិតដាច់ខាតគឺថា អំពើហិង្សាអាចប៉ះពាល់ដល់មនុស្សគ្រប់រូប ហើយវាមិនដែលស្របច្បាប់ទេ។ វាជាបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរដែលគេអាចនិងត្រូវតែបញ្ឈប់បាន ហើយការទទួលខុសត្រូវចំពោះការបញ្ចប់អំពើហិង្សាទៅលើស្ត្រី គឺជាកិច្ចការរបស់យើងគ្រប់គ្នា។
- បទដ្ឋានសង្គមដែលរងឥទ្ធិពលពីវប្បធម៌គួរតែត្រូវគិតគូរពិចារណាឡើងវិញចំពោះឥរិយាបថរើសអើងយេនឌ័រណាមួយដែលវាធ្វើឱ្យអំពើហិង្សានៅតែបន្តកើតឡើង។
- ការរើសអើងយេនឌ័រ និងអំពើហិង្សាលើស្ត្រី គឺជាបាតុភាពសកលមួយ។ ស្ត្រីម្នាក់ក្នុងចំណោមស្ត្រី៣នាក់បានរាយការណ៍ពីការឆ្លងកាត់ទម្រង់មួយចំនួននៃអំពើហិង្សានៅក្នុងជីវិតរបស់គេ។
- អំពើហិង្សាទៅលើស្ត្រីមិនត្រឹមតែប៉ះពាល់ដល់ស្ត្រីប៉ុណ្ណោះទេ វាក៏ប៉ះពាល់ដូចគ្នាទៅលើបុរសនិងតួនាទីរបស់គេនៅក្នុងសង្គមដែរ។
- ជំនឿទូទៅភាគច្រើនជុំវិញស្ត្រីបណ្ដាលឱ្យមានការខ្វះខាតការចូលរួមរបស់ស្ត្រីផ្នែកកម្លាំងពលកម្ម ការអប់រំ សុខភាព និងវិស័យផ្សេងៗទៀតដែលត្រូវចូលរួម។
- គេអាចកំណត់ពីភាពខុសគ្នាតែមួយគត់រវាងបុរស និងស្ត្រីបានតាមរយៈសរីរាង្គជីវសាស្ត្រដូចដែលយើងបានយល់នៅក្នុងម៉ូឌុលទី១។

ឯកសារអំណានទី១៥ ៖ សេចក្តីថ្លែង ៖ ជំនឿជុំវិញអំពើហិង្សា

សេចក្តីថ្លែងទី១ អំពើហិង្សា គឺជាបញ្ហាឯកជន ហើយគេមិនត្រូវពិភាក្សាវាជាមួយនរណាម្នាក់ក្រៅពីគ្រួសារឡើយ។	**សេចក្តីថ្លែងទី២** ស្ត្រីមិនពូកែគណិតវិទ្យាទេ ដូច្នេះគេមិនគួរសម្រេចចិត្តលើផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងគ្រួសារឡើយ។
សេចក្តីថ្លែងទី៣ បុរសដែលមានវណ្ណៈ និងកម្រិតអប់រំជាក់លាក់អាចប្រព្រឹត្តិអំពើហិង្សាបាន។	**សេចក្តីថ្លែងទី៤** ប្រសិនបើស្ត្រីផឹកស្រា ឬជក់បារី ពួកគេងាយទទួលរងការកេញចំណេញ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ។
សេចក្តីថ្លែងទី៥ អំពើហិង្សាទៅលើស្ត្រីកម្រមានណាស់ ហើយគ្មាននរណាម្នាក់ដែលខ្ញុំស្គាល់ទទួលរងផលប៉ះពាល់ពីអំពើហិង្សាទេ។	**សេចក្តីថ្លែងទី៦** ស្ត្រីគឺជាសត្រូវដ៏អាក្រក់បំផុតរបស់ស្ត្រីគ្នាឯង។
សេចក្តីថ្លែងទី៧ អំពើហិង្សាលើស្ត្រីនៅក្នុងគ្រួសារមិនមានផលប៉ះពាល់ដល់កូនទេ។	**សេចក្តីថ្លែងទី៨** ជាធម្មជាតិ ស្ត្រីមានភាពទន់ខ្សោយ បើធៀបទៅនឹងបុរស។

សេចក្តីណែនាំ ៖

– ថតចម្លងឯកសារនេះមួយច្បាប់។
– កាត់សេចក្តីថ្លែងនីមួយៗតាមបន្ទាត់ចុចៗដើម្បីឱ្យបានសេចក្តីថ្លែងចំនួន៨សន្លឹក។
– យកវាតាមខ្លួនដើម្បីងាយស្រួលយកវាមកប្រើប្រាស់សម្រាប់សកម្មភាពនេះ។

ឯកសារអំណានទី១៦ ៖ ឯកសារស្ដីពីការពិត

មានការរើសអើងផ្នែកយេនឌ័រចំនួន៧ប្រភេទដែលនាំឱ្យមានការរំលោភបំពានលើសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់ស្ត្រី។ ការរើសអើងទាំងនោះមានដូចខាងក្រោម ៖

វិសមភាពអត្រាមរណៈ ៖ នៅក្នុងតំបន់មួយចំនួនក្នុងពិភពលោក វិសមភាពរវាងបុរស និងស្ត្រីមានពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់នឹងជីវិតរស់នៅ និងការស្លាប់ ព្រមទាំងមានទម្រង់ច្បាស់លាស់នៃអត្រាមរណៈខ្ពស់ខុសធម្មតារបស់ស្ត្រី និងផលវិបាកមួយដែលបុរសមានចំនួនច្រើនជាងស្ត្រីនៅក្នុងចំនួនប្រជាជនសរុប ដែលផ្ទុយពីការដែលស្ត្រីមានចំនួនច្រើនជាងដែលគេរកឃើញនៅក្នុងសង្គមជាច្រើនដែលមានភាពលម្អៀងយេនឌ័រតិចតួច ឬគ្មានសោះចំពោះការថែទាំសុខភាព និងអាហារូបត្ថម្ភ។ គេសង្កេតឃើញមានវិសមភាពអត្រាមរណៈយ៉ាងច្រើននៅអាហ្វ្រិកខាងជើង និងនៅទ្វីបអាស៊ីរួមមានប្រទេសចិន និងអាស៊ីខាងត្បូងដែរ។

វិសមភាពអត្រាកំណើត ៖ ដោយសារការចង់បានកូនប្រុសជាងកូនស្រីដែលសង្គមយកប្រុសជាធំជាច្រើនមាន វិសមភាពយេនឌ័រអាចបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ក្នុងទម្រង់ដែលមានឪពុកម្ដាយចង់បានកូនប្រុសជាងកូនស្រី។ ដោយសារមានបច្ចេកវិទ្យាទំនើបក្នុងការកំណត់យេនឌ័ររបស់គភ៌ ការជ្រើសរើសការរំលូតកូនតាមភេទបានក្លាយទៅជារឿងធម្មតានៅក្នុងប្រទេសជាច្រើន។ ជាពិសេសអត្រាទូទៅនៅក្នុងរដ្ឋ Haryana, Punjab និងផ្នែកផ្សេងទៀតនៃប្រទេសឥណ្ឌា។ នេះគឺជាភេទនិយមតាមបច្ចេកវិទ្យាទំនើប។

វិសមភាពផ្នែកសិទ្ធិជាមូលដ្ឋាន ៖ សូម្បីតែនៅពេលលក្ខណៈប្រជាសាស្ត្រមិនបានបង្ហាញច្រើន ឬការលម្អៀងប្រឆាំងនឹងស្ត្រីក៏ដោយ ក៏មានវិធីផ្សេងទៀតដែលស្ត្រីអាចប្រឈមនឹងវិសមភាពដែរ។ ប្រទេសអាហ្គានីស្ថានអាចជាប្រទេសតែមួយគត់ក្នុងពិភពលោកដែលរដ្ឋាភិបាលមានចេតនាមុតមាំក្នុងការមិនឱ្យក្មេងស្រីទៅសាលារៀន។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី មានប្រទេសជាច្រើននៅអាស៊ី និងអាហ្វ្រិក ក៏ដូចជាអាមេរិកឡាទីនដែរដែលក្មេងស្រីមានឱកាសតិចជាងក្មេងប្រុសច្រើនណាស់ក្នុងការចុះឈ្មោះចូលរៀន។ នៅប្រទេសកម្ពុជា កង្វះហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសំខាន់ៗផ្នែកយេនឌ័រជាពិសេសសម្រាប់ក្មេងស្រីវ័យជំទង់នាំឱ្យមានអត្រាបោះបង់ការសិក្សាខ្ពស់ក្រោយពីក្មេងស្រីចូលដល់ភាពពេញវ័យគ្រប់ការ។ មានឱនភាពផ្សេងទៀតចំពោះសិទ្ធិមូលដ្ឋានដែលមានសម្រាប់ស្ត្រី ដែលមានចាប់ពីការលើកទឹកចិត្តរហូតដល់ការអភិវឌ្ឍទេពកោសល្យពីធម្មជាតិរបស់ស្ត្រីក្នុងការចូលរួមប្រកបដោយយុត្តិធម៌នៅក្នុងការផ្តល់រង្វាន់ចំពោះតួនាទីក្នុងសង្គមនៅក្នុងសហគមន៍។

វិសមភាពឱកាសពិសេស ៖ ទោះបីជាមានភាពខុសគ្នាតិចតួចបំផុតក៏ដោយចំពោះសិទ្ធិមូលដ្ឋាននានារួមទាំងការចុះឈ្មោះចូលរៀន ឱកាសទទួលបានការអប់រំខ្ពស់អាចមានតិចសម្រាប់ស្ត្រីវ័យក្មេងជាងបុរស

វ័យក្មេង។ សិទ្ធិទទួលបានវគ្គបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសសម្រាប់ស្ត្រីក៏មានកម្រិតខ្លាំងដែរ ហើយក៏មានការខ្វះខាតនូវលទ្ធភាពធ្វើឱ្យមានការរីកចម្រើននៅថ្ងៃអនាគតចំពោះផ្នែកនីមួយៗដែរ។

វិសមភាពវិជ្ជាជីវៈ ៖ ចំពោះការងារ និងការឡើងឋានៈនៅក្នុងការងារ និងមុខរបរ ជារឿយៗ ស្ត្រីប្រឈមនឹងឧបសគ្គច្រើនជាងបុរស។ ការចូលរួមជាកម្លាំងពលកម្មរបស់ស្ត្រីជាពិសេសនៅក្នុងវិស័យដែលមានលក្ខណៈរៀបរយមានកម្រិតក្នុងការទទួលបានការងារជួរមុខ ហើយគេរកឃើញថាលទ្ធភាពនៃការឡើងឋានៈមានភាពលម្អៀងខ្លាំងទៅរកបុរស។

វិសមភាពភាពជាម្ចាស់ ៖ នៅក្នុងសង្គមជាច្រើន ភាពជាម្ចាស់លើទ្រព្យសម្បត្តិក៏អាចមានវិសមភាពច្រើនដែរ។ អចលនទ្រព្យដូចជាផ្ទះ និងដីមិនទទួលបានការបែងចែកស្មើគ្នាទេ។ ការមិនមានការទាមទារលើទ្រព្យសម្បត្តិមិនត្រឹមតែអាចកាត់បន្ថយសំឡេងស្ត្រីប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងធ្វើឱ្យស្ត្រីមានការលំបាកកាន់តែច្រើនក្នុងការចូល និងការទទួលជោគជ័យលើសកម្មភាពផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម សេដ្ឋកិច្ច និងសូម្បីតែសកម្មភាពសង្គមមួយចំនួន។[2] ប្រភេទនៃវិសមភាពនេះកើតមានឡើងក្នុងផ្នែកជាច្រើននៃពិភពលោក។

វិសមភាពនៅក្នុងគ្រួសារ ៖ ជារឿយៗ មានវិសមភាពមូលដ្ឋានចំពោះទំនាក់ទំនងយេនឌ័រនៅក្នុងគ្រួសារ ឬនៅក្នុងផ្ទះដែលអាចមានទម្រង់ខុសៗគ្នាជាច្រើន។ ទោះបីនៅក្នុងករណីផ្សេងៗដែលមិនមានសញ្ញាលាក់បាំងពីការលម្អៀងប្រឆាំងនឹងស្ត្រីក៏ដោយ ក៏ការរស់រាន ឬការចង់បានកូនប្រុស ឬការអប់រំ ឬសូម្បីនៅក្នុងការដំឡើងឋានៈលើមុខតំណែងផ្នែកប្រតិបត្តិកាន់តែខ្ពស់ ការរៀបចំក្នុងគ្រួសារអាចមិនស្មើគ្នាចំពោះការចែករំលែកបន្ទុកគ្រួសារ និងការថែទាំកូន។ ឧទាហរណ៍ វាមានលក្ខណៈទូទៅបំផុតនៅក្នុងសង្គមជាច្រើនក្នុងការគិតពិចារណាថានៅពេលដែលបុរសត្រូវចេញទៅធ្វើការនៅខាងក្រៅផ្ទះ ស្ត្រីអាចក៏អាចធ្វើបានដែរ ប្រសិនណាបើពួកគេអាចរួមបញ្ចូលការងារទាំងនោះជាមួយការងារផ្ទះដែលត្រូវតែធ្វើដោយមិនអាចចៀសផុតបាន។ ពេលខ្លះ គេហៅចំណុចនេះថា «ការបែងចែកការងារ» ទោះបីជាគេអាចលើកលែងទោសឱ្យស្ត្រី ដោយសារការមើលឃើញវាជា «ការងារបន្ថែម»។ ការមានវិសមភាពនេះមិនត្រឹមតែមានចំពោះការទំនាក់ទំនងមិនស្មើភាពគ្នានៅក្នុងគ្រួសារប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែវាក៏បង្កើតឱ្យមានវិសមភាពនៅក្នុងការងារ និងការទទួលស្គាល់នៅក្នុងពិភពខាងក្រៅដែរ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ការមិនប្រែប្រួលដែលបានបង្កើតចំពោះប្រភេទនៃ «ការបែងចែក» ឬ «ការបន្ថែម» ការងារនេះក៏អាចមានផលប៉ះពាល់ខ្លាំងលើចំណេះដឹង និងការយល់ពីប្រភេទខុសៗគ្នានៃការងារនៅក្នុងវដ្តវិជ្ជាជីវៈ។

ការប្រឈមជាច្រើននៃវិសមភាពយេនឌ័រ Amartya Sen; Frontline, Volume 18 – Issue ២២, តុលា២៧ -វិច្ឆិការ. ០៩, ២០០១

សេចក្តីណែនាំ ៖

- ថតចម្លងឯកសារនេះមួយច្បាប់ដើម្បីប្រើនៅពេលអនុវត្តសកម្មភាពនេះ។ ជាជម្រើស លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ អាចយកសៀវភៅណែនាំរបស់លោគ្រូ អ្នកគ្រូជំនួសបានដែរ ដោយយោងទៅលើទំព័រនេះ។

ឯកសារអំណានទី១៧ ៖ តំរូតារាង ៖ ជំនឿ និងការពិត

កូឡោនទី១ ៖ ជំនឿ	កូឡោនទី២ ៖ ការពិត
១. អំពើហិង្សា គឺជាបញ្ហាឯកជន ហើយគេមិនត្រូវពិភាក្សាវាជាមួយនរណាម្នាក់ក្រៅពីគ្រួសារឡើយ។	
២. ស្ត្រីមិនពូកែគណិតវិទ្យាទេ ដូច្នេះគេមិនគួរសម្រេចចិត្តលើផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងគ្រួសារឡើយ។	
៣. បុរសដែលមានវណ្ណៈ និងកម្រិតអប់រំជាក់លាក់អាចប្រព្រឹត្តិអំពើហិង្សាបាន។	
៤. ប្រសិនបើស្ត្រីផឹកស្រា ឬជក់បារី ពួកគេងាយទទួលរងការកេញចំណេញ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ។	
៥. អំពើហិង្សាទៅលើស្ត្រីកម្រមានណាស់ ហើយគ្មាននរណាម្នាក់ដែលខ្ញុំស្គាល់ទទួលរងផលប៉ះពាល់ពីអំពើហិង្សាទេ។	
៦. ស្ត្រីគឺជាសត្រូវដ៏អាក្រក់បំផុតរបស់ស្ត្រីគ្នាឯង។	
៧. អំពើហិង្សាលើស្ត្រីនៅក្នុងគ្រួសារមិនមានផលប៉ះពាល់ដល់កូនទេ។	
៨. ជាធម្មជាតិ ស្ត្រីមានភាពទន់ខ្សោយ បើធៀបទៅនឹងបុរស។	

សេចក្ដីណែនាំ ៖

- ប្រើក្ដារខៀននៅក្នុងថ្នាក់រៀន និងគូរតារាងដែលបង្ហាញខាងលើ។
- គូរកូឡោនចំនួន២ និងជួរដេកចំនួន៩ដូចដែលបានបង្ហាញខាងលើ។
- ធានាថាជួរដេកនីមួយៗមានទំហំធំល្មមសម្រាប់សរសេរចម្លើយមួយចំនួនពីក្រុមនីមួយៗនៅក្នុងកូឡោនទី២។
- សរសេរចំណងជើង «ជំនឿ» និង «ការពិត» នៅក្នុងជួរឈរទី១ក្នុងកូឡោននីមួយៗ។
- សរសេរជំនឿទាំង៨ក្នុងជួរដេកនីមួយៗក្នុងកូឡោនទី១១។
- ធានាថា អក្សរសរសេរបានធំ និងច្បាស់ល្អ។

គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន ៖ កូឡោនទី២នឹងត្រូវបំពេញនៅពេលក្រុមឆ្លើយពេលអនុវត្តសកម្មភាពនេះ។

មេរៀនទី៧ ៖ ការផ្លាស់ប្តូរដែលយើងចង់ឃើញ

➲ **វត្ថុបំណងមេរៀន ៖** ដើម្បីឱ្យសិស្សមានលទ្ធភាពមើលឃើញពីយេនឌ័រ យុត្តិធម៌សង្គម និងសមភាពសង្គម។

រយៈពេលមេរៀន ៖ ៤៥ នាទី

សារសំខាន់ៗ ៖

១. មនុស្សគ្រប់រូបមានការទទួលខុសត្រូវចំពោះការធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរក្នុងសង្គម! មនុស្សគ្រប់រូបមានតួនាទីមួយដែលត្រូវអនុវត្តទោះបីជាតាមរយៈការនិយាយពីអំពើហិង្សា ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង ឬការតស៊ូមតិដើម្បីឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរនៅកម្រិតណាមួយ។

២. ការផ្លាស់ប្តូរសង្គមគឺជាសរីរាង្គមួយ ប៉ុន្តែ វាជាដំណើរការដែលចាំបាច់សម្រាប់សង្គមណាមួយក្នុងការអភិវឌ្ឍ និងធ្វើឱ្យមានវឌ្ឍនៈភាព។ មនុស្សម្នាក់ចាំបាច់ត្រូវចាប់ផ្តើមផ្លាស់ប្តូរដោយទទួលស្គាល់អត្រាទូទៅនៃអំពើហិង្សាចំពោះខ្លួនគេ និងនៅជុំវិញខ្លួនគេ។

១. ការរៀបចំ

សម្ភារៈដែលត្រូវការ ៖

☞ សម្រាប់គ្រូបង្រៀន ៖ ក្តារខៀនហ្វឺត ឬដីស និងក្រដាសពណ៌សម្រាប់បិទចំណាំខុសគ្នា ២-៣ ដុំ។

☞ សម្រាប់សិស្ស ៖ សន្លឹកកិច្ចការ កិច្ចការផ្ទះទំព័រទី៨៦ សម្ភារៈសរសេរ*(មួយក្នុងមួយក្រុម)*។

ការរៀបចំទុកជាមុន ៖

☞ អាន និងយល់លំនាំបង្រៀនឱ្យបានច្បាស់។

☞ ប្រមូលសម្ភារៈដែលត្រូវការទាំងអស់ផ្សេងទៀត។

☞ សរសេរចំណងជើងមេរៀនដាក់នៅលើក្តារខៀន។

គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន

លោកគ្រូ អ្នកគ្រូត្រូវ ៖

- រំឭកសិស្សឱ្យចុះវត្តមាន នៅពេលពួកគេចូលថ្នាក់រៀន។
- ឱ្យសិស្សម្នាក់ៗប្រមូលសន្លឹកកិច្ចការរបស់ពួកគេ និងសម្ភារៈសរសេរមុនពេលចូលរៀន។

២. ដំណើរការបង្រៀន

សេចក្តីណែនាំ

- ស្វាគមន៍សិស្ស បន្ទាប់មកពិនិត្យមើល«អារម្មណ៍»សិស្សនៅក្នុងថ្នាក់ដោយឱ្យសិស្សប្រើដៃរបស់ខ្លួនដើម្បីបង្ហាញពីកម្រិតថាមពលរបស់ពួកគេ។
- ឱ្យសិស្សស្ម័គ្រចិត្ត២-៣នាក់សង្ខេបអ្វីដែលពួកគេបានរៀននៅម៉ោងមុន។
- ប្រាប់សិស្សថា មេរៀននៅថ្ងៃនេះនឹងបញ្ចប់ម៉ូឌុលទី២ ៖ ស្វ័យប្រសិទ្ធភាព។
- អាន និងចង្អុលចំណងជើងមេរៀននៅលើក្តារខៀន។ ឱ្យសិស្សទាយថាតើមេរៀនថ្ងៃនេះនឹងរៀនពីអ្វី ហើយបន្ទាប់មកឱ្យសិស្សស្ម័គ្រចិត្ត ២-៣នាក់ចែករំលែកពីគំនិតរបស់ពួកគេជាមួយក្រុម។
- ប្រាប់សិស្សថា ថ្ងៃនេះពួកគេនឹងចូលរួមក្នុងសកម្មភាពមួយដែលលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការច្នៃប្រឌិត និងមានភាពរីករាយ នៅពេលបូកសរុបការសិក្សារៀនសូត្រ និងការយល់ដឹងរបស់គេចំពោះម៉ូឌុលទី២។
- បែងចែកសិស្សជាក្រុមដែលមួយក្រុមមានគ្នាចំនួន១០នាក់។ ចែកក្រដាសបិទចំណាំពណ៌ខុសគ្នាដល់ក្រុមនីមួយៗ។
- សួរក្រុមនូវសំណួរដូចខាងក្រោម ៖
  - ប្រសិនបើប្អូនមានឱកាស តើប្អូនចង់ផ្លាស់ប្តូរអ្វីមួយដែលមាននៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធសង្គមដែលគ្រប់គ្រងស្ត្រី និងបុរស ព្រមទាំងទម្រង់អាកប្បកិរិយារបស់គេដែរឬទេ?
  - ផ្តល់ពេលវេលាចំនួន១០នាទីដើម្បីបំផុសគំនិតនៅក្នុងក្រុមរបស់គេ។ ប្រាប់សិស្សឱ្យសរសេរ«គំនិតសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរ»មួយដាក់នៅក្នុងក្រដាសបិទចំណាំ។
- ឱ្យសិស្សចូលក្នុងក្រុមធំមួយវិញ បន្ទាប់មកឱ្យសិស្សម្នាក់មកពីក្រុមនីមួយៗឡើងមកចែករំលែកទស្សនៈ និងគំនិតរបស់ក្រុមខ្លួន។

> **គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន**
>
> លោកគ្រូ អ្នកគ្រូត្រូវ ៖
>
> - នៅពេលក្រុមចែករំលែកគំនិត ប្រមូលក្រដាសបិទចំណាំរបស់ពួកគេ។ ផ្តុំគំនិតដែលដូចគ្នារបស់ក្រុមទាំងអស់ជាមួយគ្នាដោយបិទក្រដាសបិទចំណាំនៅលើក្តារខៀន ឬនៅជញ្ជាំងខាងមុខរបស់ថ្នាក់រៀន។

- ប្រាប់សិស្សថា ពួកគេនឹងចូលរួមទាំងអស់គ្នានៅក្នុងសកម្មភាពនៃការច្នៃប្រឌិតមួយដែលគេហៅថា «រូបចម្លាក់មានជីវិត»។ ពន្យល់ដូចខាងក្រោម ៖

រូបចម្លាក់មានជីវិត - នេះគឺជាវិធីសាស្រ្តក្នុងការបង្ហាញពីគោលគំនិតណាមួយតាមវិធីដែលអាចមើលឃើញជាជាងការប្រើពាក្យសម្តី។ សិស្សម្នាក់ ឬច្រើននាក់ធ្វើជាជាងឆ្លាក់ និងរៀបចំអ្នកផ្សេងទៀតឱ្យតំណាងនូវគំនិតដែលមានលក្ខណៈជាទិដ្ឋភាពមួយ ឬរូបភាពមួយ។ បន្ទាប់មកឱ្យសិស្សប្តូរវេនគ្នាធ្វើជាជាងឆ្លាក់ និងផ្លាស់ប្តូររូបចម្លាក់រហូតទាល់តែវាតំណាងឱ្យគំនិតទាំងអស់។

ជុំទី១

☞ ឱ្យសិស្សស្ម័គ្រចិត្តពី៣-៥នាក់ដើម្បីចាប់ផ្តើមរៀបចំរូបចម្លាក់មនុស្សដែលបង្ហាញពីសង្គមបច្ចុប្បន្ន។

ជុំទី២

☞ នៅពេលធ្វើរួច ចាប់ផ្តើមជុំទី២។

☞ ឱ្យសិស្សនៅក្នុងថ្នាក់បន្ថែមសមាសធាតុថ្មីៗដែលពួកគេចង់ផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងសង្គម។ ប្រាប់ពួកគេថា ពួកគេអាចដាក់បញ្ចូលអារម្មណ៍ផ្សេងៗស្តីពីរបៀបដែលពួកគេមានអារម្មណ៍ចំពោះការផ្លាស់ប្តូរទាំងនោះដែរ។

☞ ឱ្យពេល ១០នាទីដល់ក្រុមដើម្បីបញ្ចប់ការរៀបចំ «រូបចម្លាក់មានជីវិត» របស់ពួកគេ។

> **គន្លឹះសម្រាប់គ្រូបង្រៀន**
>
> លោកគ្រូ អ្នកគ្រូត្រូវ ៖
>
> - លើកទឹកចិត្តសិស្សនៅក្នុងថ្នាក់ឱ្យបន្ថែមទម្រង់ថ្មីទៀតទៅលើរូបចម្លាក់របស់សិស្សស្ម័គ្រចិត្ត។ ឱ្យសិស្សផ្សេងទៀតផ្តល់គំនិត និងជួយពួកគេតាមរយៈការផ្តល់ការគាំទ្រ។

☞ អបអរសាទរសិស្សនៅក្នុងថ្នាក់សម្រាប់ជាងឆ្លាក់ដែលពោរពេញទៅដោយភាពច្នៃប្រឌិតរបស់ខ្លួន បន្ទាប់មកនិយាយថា ពួកគេបានក្លាយជា «អ្នករៀបចំពិភពលោកថ្មីមួយ»។

៣. ការពង្រឹងចំណេះដឹង

ចំណុចសម្រាប់ការពិភាក្សា

☞ ប្រមូលផ្តុំគ្នាវិញដើម្បីពិភាក្សាជាក្រុមរួម។

☞ សួរសំណួរដូចខាងក្រោម ៖

- តើប្អូនមានអារម្មណ៍យ៉ាងដូចម្តេចនៅពេលធ្វើលំហាត់នេះ?
- តើនរណាដែលប្អូនគិតថា ទទួលខុសត្រូវចំពោះការនាំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរទាំងនេះនៅក្នុងសង្គមរបស់យើង?

☞ ទទួលយកចម្លើយ បន្ទាប់មកចែករំលែកដូចខាងក្រោម ៖

- មនុស្សគ្រប់រូបមានការទទួលខុសត្រូវចំពោះការនាំមកនូវការផ្លាស់ប្តូរនានានៅក្នុងសង្គម!
- អំពើហិង្សាប៉ះពាល់ដល់មនុស្សគ្រប់រូបនៅក្នុងសហគមន៍រួមមានកុមារ ឪពុកម្តាយ គ្រូ មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល និងយុវជន។
- មនុស្សគ្រប់រូបមានតួនាទីដែលត្រូវអនុវត្តទោះបីជាតាមរយៈការនិយាយពីអំពើហិង្សា ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង ឬការតស៊ូមតិឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរនៅកម្រិតណាមួយក្តី។

☞ សួរសំណួរដូចខាងក្រោម ៖

◈ តើប្អូនគិតថា ការផ្លាស់ប្តូរអាចធ្វើទៅបានដែរឬទេ?

☞ ទទួលយកចម្លើយ បន្ទាប់មកចែករំលែកដូចខាងក្រោម ៖

- ការរើសអើងផ្នែកយេនឌ័រគឺជាបាតុភាពសកល។
- ការរើសអើងយេនឌ័រកាន់តែមានភាពច្បាស់លាស់តាមរយៈស្ថាប័នសង្គមខុសៗគ្នាទៅតាមបទដ្ឋាន និងការប្រតិបត្តិផ្នែករប្បធម៌។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ស្ថានភាពនៅក្នុងសង្គមបានឆ្លងកាត់ការផ្លាស់ប្តូរជាច្រើនបន្តិចម្តងៗអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំ។ បច្ចុប្បន្ននេះ ស្ត្រីកំពុងបំបែកភាពស្ងៀមស្ងាត់របស់ខ្លួន។ ក្មេងស្រីកាន់តែច្រើនបានទទួលការអប់រំ ហើយស្ថិតិបានបង្ហាញយើងថា ចំនួនក្មេងស្រីយ៉ាងច្រើនកំពុងចុះឈ្មោះចូលរៀន។
- ឥឡូវនេះ ជម្រើសការងារនានាបានបើកចំហចំពោះគំនិតរបស់ស្ត្រីក្នុងការចូលរួមក្នុងវិស័យខុសៗគ្នា។
- ការផ្លាស់ប្តូរសង្គមគឺជាសរីរាង្គមួយ ប៉ុន្តែ វាជាដំណើរការចាំបាច់សម្រាប់សង្គមណាមួយក្នុងការអភិវឌ្ឍ និងវឌ្ឍនៈភាព។ មនុស្សចាំបាច់ត្រូវចាប់ផ្តើមផ្លាស់ប្តូរដោយការទទួលស្គាល់អត្រាទូទៅនៃអំពើហិង្សាចំពោះខ្លួន និងនៅជុំវិញខ្លួន។

☞ សួរសំណួរដូចខាងក្រោម ៖

◈ ហេតុអ្វីបានជាប្អូនគិតថា វាមានសារៈសំខាន់ដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរ?

☞ ទទួលយកចម្លើយ បន្ទាប់មកចែករំលែកដូចខាងក្រោម ៖

- យើងទាំងអស់គ្នាមានតួនាទីមួយដែលត្រូវអនុវត្តឆ្ពោះទៅរកការផ្លាស់ប្តូរសង្គមនេះ។
- ពេលខ្លះ យើងស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការទទួលស្គាល់ទង្វើនៃអំពើហិង្សានៅក្នុងជីវិត និងទំនាក់ទំនងផ្ទាល់របស់យើង ហើយវាធ្វើឱ្យមានភាពងាយរងគ្រោះបន្ថែមទៀតជាប់ជាប្រចាំ។
- សង្គមត្រូវធានាបរិយាកាសអនុគ្រោះមួយសម្រាប់ស្ត្រី និងក្មេងស្រីដើម្បីស្វែងរកសំណងនិងយុត្តិធម៌ក្នុងករណីអំពើហិង្សាទៅលើស្ត្រី។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយគេត្រូវអនុវត្តវិធានការបង្ការមួយចំនួនលើសពីវិធានការនៃការមានប្រតិកម្មធម្មតាដែលគេផ្តល់ឱ្យជារឿយៗ

បន្ទាប់ពីកើតមានអំពើហិង្សាមក។ នៅក្នុងដំណើរការនៃការទាមទារឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរ និងសិទ្ធិផ្ទាល់របស់មនុស្សម្នាក់ មានហានិភ័យ និងការវិវាទជាច្រើនដែលមនុស្សម្នាក់អាចត្រូវប្រឈមមុខ និងដោះស្រាយវា។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ដោយមានការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយភាពជឿជាក់ និងការជៀសវាងការក្លាយជាជនរងគ្រោះ មនុស្សម្នាក់អាចចេញមកធ្វើជាបុគ្គលដែលរឹងមាំដែលអាចទាមទារសិទ្ធិមនុស្សជាមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួនបាន។

- ប្រសិនបើមានពេល បូកសរុបសារសំខាន់ៗពីមេរៀននេះឱ្យបានឆាប់រហ័ស។

កិច្ចការផ្ទះ

កិច្ចការផ្ទះ

- មុនពេលសិស្សបំបែកគ្នា ចំណាយពេល៥នាទីពន្យល់ពីកិច្ចការផ្ទះដល់ពួកគេ។
- ឱ្យសិស្សបើកសន្លឹកកិច្ចការរបស់ខ្លួននៅទំព័រទី៨៦។
- ប្រាប់សិស្សថា ពួកគេត្រូវធ្វើសន្លឹកកិច្ចការនេះដោយខ្លួនឯងនៅផ្ទះ។
- អានសេចក្តីណែនាំ បន្ទាប់មកពន្យល់ពីអ្វីដែលសិស្សត្រូវធ្វើ។
- រំឭកសិស្សពីសារៈសំខាន់នៃការយកសន្លឹកកិច្ចការរបស់ខ្លួនមកវិញនៅម៉ោងរៀនក្រោយ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី១

សន្លឹកកិច្ចការសិស្ស

សន្លឹកកិច្ចការកម្មវិធីសិក្សា ៖ តើត្រូវស្វែងរកនៅកន្លែងណា?

ផ្នែកនៃការផ្ដល់ភាពអង់អាចៈ ម៉ូឌុល២ ស្វ័យប្រសិទ្ធភាព				
ជំពូក	កូដមេរៀន និងសន្លឹកកិច្ចការ	ចំណងជើងមេរៀន	ចំណងជើងសន្លឹកកិច្ចការ	ទំព័រ
1. ទំនាក់ទំនងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព				76-77
	ជំពូកទី១៖ មេរៀនទី៣	យេនឌ័រ និងការប្រាស្រ័យទាក់ទង	ការកំណត់ពីរបៀបនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង ៖ ស្ត្រី និង បុរស	78
	ជំពូកទី១៖ មេរៀនទី៣	យេនឌ័រ និងការប្រាស្រ័យទាក់ទង	គន្លឹះស្ដីពីការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ៖ សន្លឹកកិច្ចការស្ដីពីចំណេះដឹងរបស់សិស្ស	79
	ជំពូកទី១៖ មេរៀនទី៣	យេនឌ័រ និងការប្រាស្រ័យទាក់ទង	ឧបសគ្គក្នុងការនិយាយ	80
2. ទំនាក់ទំនងល្អ				81
	ជំពូកទី២៖ មេរៀនទី៤	តើនរណាជាអ្នកមានអំណាច?	ក្រោកឈរដើម្បីខ្លួនឯង	82-83
3. ការយល់ដឹងពីហិង្សា				84
	ជំពូកទី៣៖ មេរៀនទី៦	តើវាពិតដែរឬទេ?	ជំនឿ និងការពិត	85
	ជំពូកទី៣៖ មេរៀនទី៧	ការផ្លាស់ប្ដូរដែលយើងចង់ឃើញ	គំនិតរបស់ខ្ញុំ	86

ជំពូកទី១ ៖ ទំនាក់ទំនងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព

ទិដ្ឋភាពទូទៅ

នៅពេលយើងគិតពិចារណាពីពាក្យថា "ការប្រាស្រ័យទាក់ទង" ជារឿយៗ យើងតែងតែគិតថា ពាក្យនេះសំដៅទៅលើសកម្មភាពនៃការនិយាយដើម្បីបញ្ជូនសារមួយទៅកាន់មនុស្សម្នាក់ ឬច្រើននាក់។ ប៉ុន្តែ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងមានន័យលើសពីនេះទៅទៀត។ ការប្រាស្រ័យទាក់ទង គឺជាការផ្លាស់ប្តូរគ្នាទៅវិញទៅមកនូវការគិត គំនិត ឬអារម្មណ៍ ហើយគេអាចធ្វើការប្រាស្រ័យទាក់ទងបានតាមវិធីជាច្រើន (ដូចជា តាមរយៈពាក្យសម្តី ឬភាសាកាយវិកា ឬអត្ថបទជាដើម)។

ការប្រាស្រ័យទាក់ទងបង្កើតបានជាមូលដ្ឋាននៃការទំនាក់ទំនង(អន្តរកម្ម)ទាំងអស់របស់យើង ហើយវាគឺជាជំនាញដ៏សំខាន់មួយដែលកំណត់ពីរបៀបដែលយើងបង្ហាញពីខ្លួនឯង ការគិត អារម្មណ៍ តម្រូវការ និងបំណងប្រាថ្នារបស់យើងចំពោះពិភពខាងក្រៅ។ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងក៏បង្កើតបានជាមូលដ្ឋានក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហា និងការចរចាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពផងដែរ។ របៀបដែលយើងជ្រើសរើសការប្រាស្រ័យទាក់ទង ឬរបៀបដែលគេបង្រៀនយើងពីការប្រាស្រ័យទាក់ទង ជារឿយៗ ក៏ត្រូវបានកំណត់ដោយសង្គមភាវូបនីយកម្ម(ការរៀនពីសង្គម) បទដ្ឋានយេនឌ័រទូទៅ ព្រមទាំងបរិបទផ្នែកវប្បធម៌ និងសង្គមផ្ទាល់ខ្លួនរបស់យើងម្នាក់ៗដែរ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ដោយសារគេអាចកំណត់ការប្រាស្រ័យទាក់ទងទៅតាមលក្ខណៈយេនឌ័រ យើងអាចអភិវឌ្ឍជំនាញឱ្យកាន់តែរឹងមាំថែមទៀតដើម្បីធ្វើឱ្យមធ្យោបាយដែលយើងប្រើប្រាស់ក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព។

មេរៀនទី១ស្តីពី "ការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព" ក្នុងម៉ូឌុល២ ៖ ស្វ័យប្រសិទ្ធភាពនេះ នឹងផ្តោតលើការជួយក្មេងស្រីពេញវ័យជំទង់ឱ្យកសាងនូវជំនាញនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពជាមូលដ្ឋានដែលរាប់បញ្ចូលទាំងការរៀនសូត្រពី ៖

- មូលហេតុដែលការប្រាស្រ័យទាក់ទងមានសារៈសំខាន់ក្នុងជីវិតរស់នៅ។
- របៀបដែលការប្រាស្រ័យទាក់ទងតែងទទួលរងឥទ្ធិពលពីកត្តាផ្សេងៗរបស់សង្គម។
- របៀបដែលអំណាច និងយេនឌ័រដើរតួនាទីនៅក្នុងមធ្យោបាយដែលយើងប្រាស្រ័យទាក់ទង។

ជំពូកទី១៖ លទ្ធផលសិក្សា

ជំពូកនេះនឹងជួយសិស្សឱ្យ ៖

១. ទទួលបានការយល់ដឹងពីការសន្ទត់ និងសមាសធាតុនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។
២. អាចយល់ដឹងពីសារៈសំខាន់នៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពក្នុងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃរបស់គេ។
៣. សិក្សារៀនសូត្រពីរបៀបដែលការកំណត់ផ្នែកយេនឌ័រ និងអំណាចពេលខ្លះអាចជះឥទ្ធិពល និងរាំងដល់ជំនាញប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងរបៀបដែលគេអាចជម្នះឧបសគ្គទាំងនេះបាន។
៤. អាចបង្ហាញ(ប្រាប់)គ្រួសារ និងសហគមន៍របស់ខ្លួនឱ្យដឹងច្បាស់លាស់ពីតម្រូវការ និងបំណងប្រាថ្នារបស់ខ្លួនក្នុងលក្ខណៈមួយដែលមានភាពច្បាស់លាស់ ជឿជាក់ និងពេញលេញ ។

ការកំណត់របៀបទំនាក់ទំនង ៖ ស្ត្រី និងបុរស

យេនឌ័រ និងការប្រាស្រ័យទាក់ទង

សេចក្តីណែនាំ ៖

- ចូរអានឃ្លានៅក្នុងកូឡោនទី១ដែលមានបញ្ជាក់ពីផ្នែកមួយចំនួនសម្រាប់ឱ្យប្អូនៗផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់
- ចូរភ្ជាប់ផ្នែកនៃការផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ទាំងនេះទៅនឹងបទពិសោធន៍ក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃរបស់ប្អូន ហើយធ្វើការឆ្លុះបញ្ចាំងទៅលើរបៀបនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងនីមួយៗទាំងរបស់ស្ត្រី និងបុរសក្នុងស្ថានភាពខុសៗគ្នា។ តើប្អូនកត់សម្គាល់ឃើញអ្វីខ្លះ?
- ចូរប្អូនបំពេញកូឡោនទី២ និងទី៣ដើម្បីបង្ហាញពីចម្លើយរបស់ប្អូនទៅតាមការកត់សម្គាល់នោះ

ផ្នែកដែលត្រូវផ្តោតសម្រាប់ការសង្កេតមើល	ស្ត្រី	បុរស
ភាពខុសគ្នានៃការលើកដាក់សំឡេងក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នា		
ភាពខុសគ្នាចំពោះភាសាកាយវិការ		
ការសួរសំណួរ		
ឥរិយាបថ		
ជម្រើសប្រធានបទដែលចូលចិត្តលើកឡើងក្នុងពេលប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នា		

កិច្ចការផ្ទះ

គន្លឹះនៃទំនាក់ទំនងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព

សន្លឹកកិច្ចការទាក់ទងនឹងចំណេះដឹងរបស់សិស្ស

សេចក្តីណែនាំ ៖

- ចូរអានគន្លឹះនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព

ការណែនាំអំពីទំនាក់ទំនងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព

1. ការប្រាស្រ័យទាក់ទងច្បាស់លាស់កើតឡើងនៅពេលអ្នកបញ្ជូនយល់ច្បាស់ពីសារដែលអ្នកទទួលចង់បាន។
2. មនុស្សប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាទាំងតាមពាក្យសម្តី និងមិនមែនពាក្យសម្តី។
3. វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការពិនិត្យមើលថា តើគេយល់ពីសាររបស់ប្អូនបានច្បាស់លាស់ដែរ ឬទេ ជាពិសេសនៅពេលដែលសារនោះទាក់ទងនឹងប្រធានបទដែលពិបាក ឬអារម្មណ៍។
4. នៅគ្រប់ស្ថានភាពទាំងអស់ បច្ចេកទេសមួយក្នុងចំណោមបច្ចេកទេសសំខាន់ៗបំផុតសម្រាប់ការប្រាស្រ័យទាក់ទងល្អគឺការស្តាប់ឱ្យបានច្បាស់ និងប្រកបដោយការគោរព។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ បទដ្ឋានវប្បធម៌មានឥទ្ធិពលលើអ្វីដែលជាប្រភេទនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងដែលគេចាត់ទុកថាសមស្រប។
5. ការស្តាប់ដោយយកចិត្តទុកដាក់ និងដោយមិនវិនិច្ឆ័យជាមុនអាចជួយពង្រឹងការប្រាស្រ័យទាក់ទង។ នៅពេលដែលប្អូនកំពុងស្តាប់ ចូរប្អូនអនុវត្តតាមចំណុចខាងក្រោម ៖
   - ព្យាយាមយល់ពីអ្នកដទៃ និងមនុស្សទូទៅផ្សេងទៀត។
   - និយាយពីចំណុចផ្សេងៗដើម្បីបញ្ជាក់ពីអ្វីដែលគេកំពុងនិយាយ ឧ. "ខ្ញុំអាចយល់ពីអារម្មណ៍របស់អ្នក" ឬ "ចំណុចល្អ" ឬ "ការមើលភ្នែក និង ប្រើក្រសែភ្នែក" ។ល។
   - បង្ហាញកាយវិការជាវិជ្ជមាន ដូចជា ញញឹម ងក់ក្បាល និងការសួរបញ្ជាក់។
6. អាកប្បកិរិយាជាក់លាក់ផ្សេងៗអាចពង្រឹងការប្រាស្រ័យជាពាក្យសម្តី។ អាកប្បកិរិយាដែលមានលក្ខណៈស្ថាបនាទូទៅរួមមាន ៖ ការទទួលស្គាល់ថាមនុស្សគ្រប់រូបមានសិទ្ធិបង្ហាញពីអារម្មណ៍ និងមតិរបស់ខ្លួនឱ្យបានច្បាស់លាស់តាមដែលអាចធ្វើទៅបាននូវអ្វីដែលគេចង់បាន និងអ្វីដែលខ្លួនមិនចង់ ការជួយរកដំណោះស្រាយដែលអាចធ្វើទៅបានសម្រាប់បញ្ហាផ្សេងៗ។
7. ជៀសវាងការណែនាំ ការវិនិច្ឆ័យ ឬការគ្រប់គ្រង(ត្រួតត្រា)ខ្លាំងពេក។

ឧបសគ្គក្នុងការនិយាយ

យេនឌ័រ និងការប្រាស្រ័យទាក់ទង

សេចក្តីណែនាំ ៖

- ចូរមើលដ្យាក្រាមដែលបានផ្តល់ជូនខាងក្រោម។
- ចូរកំណត់ពីកិច្ចសន្ទនាដែលពិបាកមួយដែលប្អូនត្រូវធ្វើជាមួយមនុស្សម្នាក់ ឬមនុស្សមួយក្រុម
- ឃ្លានៅក្នុងប្រអប់នីមួយៗអាចជាឧបសគ្គដែលអាចកើតមានដែលបញ្ឈប់ប្អូនពីការសន្ទនានេះ។ ចូរផាត់ពណ៌លើប្រអប់ណាមួយដែលត្រូវជាមួយអ្នក។

ខ្ញុំខ្លាច

ខ្ញុំអាចធ្វើឱ្យពួកគាត់មិនសប្បាយចិត្ត

ស្តាប់ទៅ ខ្ញុំអាចខ្សោយ

គេអាចយល់ច្រឡំពីខ្ញុំ។

ខ្ញុំគ្មានជំនឿចិត្ត

ខ្ញុំមិនមានសេចក្តីក្លាហានគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការនិយាយទេ។

មិនដែលមាននរណាស្តាប់ខ្ញុំផង ហេតុអ្វីខ្ញុំត្រូវនិយាយ។

ខ្ញុំមិនដឹងថាត្រូវចាប់ផ្តើមពីចំណុចណា។

ខ្ញុំមិនមានសេចក្តីក្លាហានគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការនិយាយទេ។

ពួកគាត់អាចសើចចំអកខ្ញុំ។

ខ្ញុំអាចធ្វើឱ្យពួកគាត់បារម្ភ។

ពួកគាត់អាចខឹងខ្ញុំ។

នេះគឺជាខ្ញុំ!

គូររូបរបស់ប្អូននៅទីនេះ

ខ្ញុំប្រហែលជាមិនអាចរៀបរាប់ពីខ្លួនឯងឱ្យបានច្បាស់លាស់ទេ

ពួកគាត់ប្រហែលជាមិនស្តាប់អ្វីដែលខ្ញុំត្រូវនិយាយទេ។

អ្វីដែលខ្ញុំត្រូវនិយាយគឺមិនសំខាន់នោះទេ។

អ្វីដែលខ្ញុំត្រូវនិយាយមានភាពស្មុគស្មាញពេក។

ប្អូនបានកំណត់ឧបសគ្គដែលរារាំងប្អូនពីការប្រាស្រ័យទាក់ទងរួចហើយ។
ចូរគិតពីរបៀបដែលប្អូនអាចជម្នះលើឧបសគ្គទាំងនេះបាន។
តើអ្នកត្រូវធ្វើអ្វីខ្លះ?

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

ជំពូកទី២ ៖ ទំនាក់ទំនងល្អ

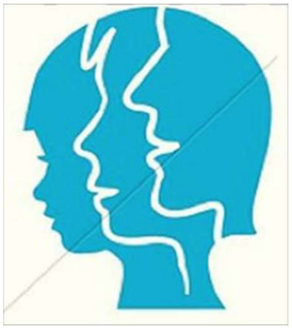

ទិដ្ឋភាពទូទៅ

ក្នុងម៉ូឌុល១ ៖ «ខ្លួនឯង» សិស្សបានសិក្សាពីជំពូកមួយស្តីពីការយល់ដឹងពីទំនាក់ទំនង និង អារម្មណ៍។ ជំពូកទី២ ក្នុងម៉ូឌុល២ ៖ ទំនាក់ទំនងល្អ ផ្តោតសំខាន់លើការជួយសិស្សឱ្យ យល់ពីរបៀបដែលយេនឌ័រ និងអំណាចអាចមានផលជះលើទំនាក់ទំនងអន្តរបុគ្គល។

សិស្សនឹងសិក្សាពីរបៀបភ្ជាប់ ឬចូលរួមក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកដទៃបានយ៉ាងល្អ ប្រសើរ និងដោយការគោរព។ សិស្សនឹងរៀនកំណត់ពីរបៀបដែលអំណាចមានឥទ្ធិពល លើទំនាក់ទំនងរបស់ពួកគេ ព្រមទាំងរបៀបយល់ដឹង និងចរចាពីចំណុចនោះ។

ជំពូកទី២ ៖ លទ្ធផលសិក្សា

ជំពូកនេះនឹងជួយសិស្សឱ្យ ៖

1. យល់ដឹងពីរបៀបដែលយេនឌ័រ និងអំណាចដើរតួនាទីជាផ្នែកមួយក្នុងទំនាក់ទំនងរបស់យើង។
2. យល់ដឹងពីអ្វីដែលធ្វើឱ្យទំនាក់ទំនងមួយមានភាពល្អប្រសើរ។

គ្រោគឈរដើម្បីខ្លួនឯង

តើនរណាជាអ្នកមានអំណាច?

សេចក្ដីណែនាំ

- ឆ្លុះបញ្ចាំងពីជីវិតរបស់ប្អូន។ ចូរគិតពីស្ថានភាពចំនួន៣ដែលប្អូនធ្លាប់ឆ្លងកាត់ចំពោះការមានអារម្មណ៍មួយថាគ្មានអំណាច ឬមិនត្រូវបានគេស្ដាប់ ឬត្រូវបានគេប្រាប់មិនឱ្យនិយាយ។ ចូរសរសេរស្ថានភាពទាំងនោះនៅក្រោមកូឡោនទី១ដែលមានចំណងជើងថា "ស្ថានភាព"
- ចូរបំពេញកូឡោនទី២ និង ៣ទាក់ទងនឹងស្ថានភាពនីមួយៗដែលប្អូនបានជួបប្រទះ
- គេផ្ដល់ឧទាហរណ៍មួយដើម្បីជួយប្អូនឱ្យយល់កាន់តែច្បាស់។

តារាងទី១ ៖ តើកត្តាអ្វីដែលធ្វើឱ្យប្អូនមានអារម្មណ៍បែបនេះ?		
ស្ថានភាព	តើនរណាខ្លះដែលពាក់ព័ន្ធ?	តើលទ្ធផលខុសពីអ្វីដែលខ្ញុំចង់បានយ៉ាងដូចម្ដេច?
ឧទាហរណ៍ ៖ គ្រូស្ដីបន្ទោសខុសចំពោះការឡូឡាក្នុងថ្នាក់។	គ្រូ	គ្រូមិនគួរស្ដីបន្ទោសខ្ញុំមុនគេទេ ពីព្រោះមិនមែនជាកំហុសរបស់ខ្ញុំឡើយ។
1.		
2.		
3.		

សេចក្ដីណែនាំ ៖

- ប្រើប្រាស់ស្ថានភាពទាំង៣ដដែល។ ចូរគិតពីចំណុចដែលប្អូនអាចធ្វើផ្សេងពីនេះ? សរសេរចម្លើយរបស់ប្អូនក្នុងតារាងទី២។ គេផ្ដល់ឧទាហរណ៍មួយដើម្បីជួយប្អូនឱ្យយល់កាន់តែច្បាស់។

តារាងទី២ ៖ តើកត្តាអ្វីដែលធ្វើឱ្យប្អូនមានអារម្មណ៍បែបនេះ?		
ស្ថានភាព	**តើខ្ញុំក្រោកឈរដើម្បីខ្លួនឯងដោយរបៀបណា?**	**តើលទ្ធផលខុសពីអ្វីដែលខ្ញុំចង់បានយ៉ាងដូចម្ដេច?**
ឧទាហរណ៍ ៖ គ្រូស្ដីបន្ទោសខុសចំពោះការឡូឡាក្នុងថ្នាក់។	ខ្ញុំអាចស្ដាប់គាត់សិន ហើយបន្ទាប់មកចាំទៅរកគាត់ដើម្បីពន្យល់ពីសាច់រឿងរបស់ខ្ញុំនៅពេលក្រោយ។	មិនគួរមានអារម្មណ៍មិនសប្បាយចិត្តទេ។ ត្រូវបកស្រាយគំនិតរបស់ខ្ញុំដោយភាពអត់ធ្មត់។ ស្ដាប់ ហើយបន្ទាប់មក លើកឡើង ឬបញ្ជាក់ពីគំនិតរបស់ខ្ញុំ។
១.		
២.		
៣.		

ជំពូកទី៣ ៖ ការយល់ដឹងពីអំពើហិង្សា

ទិដ្ឋភាពទូទៅ

អង្គការសហប្រជាជាតិកំណត់និយមន័យនៃអំពើហិង្សាលើស្ត្រី (VAW) ថាជា "សកម្មភាពហិង្សាលើយេនឌ័រណាមួយដែលបណ្តាលឱ្យ ឬទំនងជាបណ្តាលឱ្យមានការឈឺចាប់ដល់រូបរាងកាយ ផ្លូវភេទ ឬស្មារតី ឬការធ្វើបាបស្ត្រី ដូចជាសកម្មភាពគំរាមកំហែង ការបង្ខិតបង្ខំ ការដកហូតសិទ្ធិសេរីភាពតាមទំនើងចិត្ត មិនថាកើតឡើងក្នុងជីវិតសាធារណៈ ឬឯកជនក្តី"។ (UN ឆ្នាំ1993) និយាយម្យ៉ាងទៀត ហិង្សាអាចមានន័យច្រើន។ វាអាចជាហិង្សាលើរូបរាងកាយ ផ្លូវចិត្ត ផ្លូវភេទ ឬសេដ្ឋកិច្ច។ អំពើហិង្សាកើតឡើងនៅពេលដែលមនុស្សម្នាក់ធ្វើឱ្យបុគ្គលម្នាក់ទៀតឈឺចាប់ កើតទុក្ខ ឬវេទនា។ VAW ត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយច្បាប់អន្តរជាតិថាជាអំពើហិង្សាលើសិទ្ធិមនុស្សជាមូលដ្ឋានរបស់ស្ត្រី និងជាទម្រង់ច្បាស់លាស់មួយនៃការរើសអើងផ្អែកយេនឌ័រផងដែរ។ ការបែងចែកអំណាចមិនស្មើគ្នារវាងបុរស និងស្ត្រីបង្កើតបានជាប្រព័ន្ធបិតាធិបតេយ្យដែលសិទ្ធិរបស់ស្ត្រីត្រូវបានគាបសង្កត់ ហើយពួកគេក្លាយជាជនងាយរងគ្រោះចំពោះការកេងប្រវ័ញ្ច និងការរើសអើង។ ដោយសារតែវាបានចាក់ឫសគល់យ៉ាងជ្រៅក្នុងវិសមភាពយេនឌ័រ ប្រព័ន្ធនេះអនុញ្ញាតឱ្យបុរសគ្រប់គ្រងលើស្ត្រី។ ប្រព័ន្ធនេះបានបង្កើតឱកាសឱ្យមានការប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សាលើស្ត្រី ទោះបីវាជាអំពើហិង្សាលើរូបរាងកាយ ផ្លូវចិត្ត ចិត្តសាស្ត្រ ឬសេដ្ឋកិច្ចក្តី។

ជារឿយៗ ស្ត្រីតែងតែប្រឈមមុខនឹងការជំទាស់ចំពោះសិទ្ធិរបស់ខ្លួនក្នុងការគ្រប់គ្រង កាន់កាប់ និងសិទ្ធិទទួលបានសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានដូចជា ការអប់រំ ប្រព័ន្ធសុខាភិបាល ហិរញ្ញវត្ថុ។ល។

ជំពូកទី៣ ក្នុងម៉ូឌុលទី២ នេះជួយក្មេងស្រីឱ្យយល់ដឹងច្បាស់លាស់ពីអំពើហិង្សា និងទម្រង់ខុសៗគ្នារបស់វា កំណត់ពីអំពើហិង្សានៅជុំវិញខ្លួនរបស់គេ និងធ្វើឱ្យពួកគេមើលឃើញពីការផ្លាស់ប្តូរដែលអាចធ្វើទៅបាននៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធជាមូលដ្ឋានរបស់សង្គមបច្ចុប្បន្ន។

ជំពូកទី៣ ៖ លទ្ធផលសិក្សា

ជំពូកនេះនឹងជួយសិស្សឱ្យ ៖

១. មានលទ្ធភាពកំណត់ពីសកម្មភាពខុសៗគ្នានៃអំពើហិង្សានៅជុំវិញខ្លួន និងជីវិតរស់នៅប្រចាំថ្ងៃរបស់ពួកគេ។
២.មានការយល់ដឹងមួយពីទម្រង់ខុសគ្នានៃអំពើហិង្សា និងកត្តាទូទៅ។
៣.មានលទ្ធភាពមើលឃើញពីការផ្លាស់ប្តូរដែលអាចធ្វើទៅបាននៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធជាមូលដ្ឋានរបស់សង្គមបច្ចុប្បន្ន។

ជំនឿ និងការពិត

តើវាពិតដែរឬទេ?

សេចក្តីណែនាំ៖

- ចូរអានប្រយោគនីមួយៗនៅក្នុងកូឡោនទី១។
- គូសសញ្ញាធីក(✓) ក្នុងកូឡោន "មែន" "មិនមែន" ឬ"មិនដឹង" ដោយប្រៀបធៀបនឹងប្រយោគនីមួយៗដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងពីចម្លើយរបស់ប្អូន។
- សរសេរមូលហេតុផ្សេងៗសម្រាប់ការជ្រើសរើសចម្លើយរបស់ប្អូនក្នុងកូឡោនទី៣ដោយប្រៀបធៀបនឹងប្រយោគនីមួយៗ។

ប្រយោគ	ចម្លើយរបស់ខ្ញុំ			មូលហេតុរបស់ខ្ញុំ
	មែន	មិនមែន	មិនដឹង	
1. អំពើហិង្សាគឺជារឿងឯកជន និងមិនគួរយកមកពិភាក្សាជាមួយអ្នកដទៃក្រៅពីគ្រួសារឡើយ។				១.
2. ស្ត្រីមិនពូកែខាងគណិតវិទ្យាទេ ដូច្នេះពួកគេមិនគួរសម្រេចចិត្តលើបញ្ហាហិរញ្ញវត្ថុក្នុងគ្រួសារឡើយ។				២.
3. បុរសស្ថិតក្នុងក្រុម ឬវណ្ណៈ និងកម្រិតអប់រំជាក់លាក់ងាយនឹងប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សា។				៣.
4. ប្រសិនបើស្ត្រីទទួលទានគ្រឿងស្រវឹង និងជក់បារីពួកគេកំពុងធ្វើឱ្យមានការកេងចំណេញ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ។				៤.
5. អំពើហិង្សាលើស្ត្រីគឺជារឿងដែលកម្រកើតមានណាស់ ហើយពុំមាននរណាម្នាក់ដែលខ្ញុំស្គាល់ទទួលរងផលប៉ះពាល់ពីអំពើហិង្សាទេ។				៥.
6. ស្ត្រីគឺជាសត្រូវដ៏អាក្រក់បំផុតរបស់ស្ត្រី(គ្នាឯង)។				៦.
7. អំពើហិង្សាលើស្ត្រីនៅក្នុងគ្រួសារមិនមានផលប៉ះពាល់ដល់កូនទេ។				៧.
8. តាមធម្មតា ស្ត្រីមានភាពទន់ខ្សោយបើប្រៀបធៀបនឹងបុរស។				៨.

កិច្ចការផ្ទះ

គំនិតរបស់ខ្ញុំ

ការផ្លាស់ប្តូរដែលយើងចង់ឃើញ

សេចក្តីណែនាំ ៖

- ការរើសអើងផ្អែកយេនឌ័រគឺជាបញ្ហាសកល។
- ឆ្លុះបញ្ចាំងពីសង្គមដែលប្អូនរស់នៅក្នុងបរិបទនេះ ហើយបំពេញចម្លើយរបស់ប្អូនទៅតាមនោះ។

គំនិតរបស់ខ្ញុំ ...

តើត្រូវផ្លាស់ប្តូរអ្វីមួយនៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធសង្គមដែលមានស្រាប់ដែលគ្រប់គ្រងលើស្ត្រី និង បុរស និងទម្រង់នៃអាកប្បកិរិយារបស់ពួកគេមែនដែរ ឬទេ?

ការឆ្លុះបញ្ចាំងរបស់ខ្ញុំ ...

តើការផ្លាស់ប្តូរនេះអាចធ្វើទៅបានដែរ ឬទេ? ប្រសិនបើអាច តើត្រូវផ្លាស់ប្តូរអ្វីខ្លះ? ប្រសិនបើ មិនអាច តើហេតុអ្វី? តើមានការប្រឈមមុខអ្វីខ្លះ?

ទំនួលខុសត្រូវរបស់ខ្ញុំ ...

តើនរណាជាអ្នកទទួលខុសត្រូវ? តើប្អូនអាចរួមចំណែកដល់ដំណើរការនៃការផ្លាស់ប្តូរនេះ ដោយរបៀបណា? ចូរសរសេរផែនការសកម្មភាពរបស់ប្អូន ....

ឧបសម្ព័ន្ធទី២

ទម្រង់វាយតម្លៃសិស្ស

ពិន្ទុសរុប
........../២៥

កម្រងសំណួរការធ្វើតេស្តចំណេះដឹងសិស្ស
សម្រាប់ក្មេងស្រី ពេញវ័យ (ម៉ូឌុល ២)

វិទ្យាល័យ/អនុវិទ្យាល័យ..............................ខេត្ត/ក្រុង.....................ស្រុក/ខណ្ឌ....................ឃុំ/សង្កាត់..................
ឈ្មោះគ្រូបង្រៀន...............................ភេទ.............ឈ្មោះសិស្ស...............................ភេទ...........ថ្នាក់ទី....................
កាលបរិច្ឆេទការធ្វើតេស្ត: ថ្ងៃទី................ខែ.........................ឆ្នាំ...............................

ខ្លឹមសារ	**ពិពណ៌នាសកម្មភាព**	**ឥស្សុតាខ ផ្សេងៗ**
ម៉ូឌុល២: *ស្វ័យប្រសិទ្ធភាព*		
ជំពូកទី១៖ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព		
១.១. ការប្រាស្រ័យទាក់ទង ដោយពាក្យសម្តី លទ្ធផល ☐	☐ក. ជាការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយប្រើពាក្យនិយាយ ភាសា និង ការបញ្ចេញសម្លេង និង ឥរិយាបថ ឬកាយវិការដែលតម្រូវឱ្យអ្នក ស្តាប់យល់ពីអ្វីដែលកំពុងនិយាយ។	
	☐ខ. ជាការផ្លាស់ប្តូរការគិត គំនិត ឬអារម្មណ៍ទៅវិញទៅមក។	
	☐គ. ជាវិធីដែលមនុស្សផ្តល់ និងទទួលព័ត៌មានពីគ្នាទៅវិញទៅមក នៅក្នុងជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ។	
	☐ឃ. ជាជំនាញមួយដែលមនុស្សម្នាក់ៗត្រូវតែមាន។	
	☐ង. មិនដឹង។	
១.២. ការប្រាស្រ័យទាក់ទង មិនមែនពាក្យសម្តី លទ្ធផល ☐	☐ក. ជាការបញ្ចេញអារម្មណ៍របស់មនុស្សក្នុងការបង្ហាញដល់ នរណាម្នាក់ដោយប្រើកាយវិការ។	
	☐ខ. ជាសកម្មភាពមួយដែលរួមបញ្ចូលនូវលទ្ធភាពជាច្រើនហួសពី ការបញ្ចូលគ្នានៃពាក្យ រួមនិងឥរិយាបថ ការបញ្ចេញទឹកមុខ សកម្មភាព សម្លេង ការបន្លំ ចលនារាងកាយ កាយវិការ និង សកម្មភាពជាច្រើនទៀត។	
	☐គ. ជាការទំនាក់ទំនងដោយប្រើកាយវិការជំនួសពាក្យសម្តី។	
	☐ឃ. ជាការទាក់ទងតាមរយៈការផ្ញើសំបុត្រ។	
	☐ង. មិនដឹង។	

១.៣. យេនឌ័រ គឺជា ?	☐ក. លទ្ធភាពដែលអាចធ្វើអ្វីមួយបានរបស់ក្មេងប្រុស និងក្មេងស្រី លើការសម្រេចចិត្ត។	
លទ្ធផល	☐ខ. ទំនួលខុសត្រូវ តួនាទី និងការងារដែលត្រូវធ្វើជាមួយគ្នារវាង ភេទប្រុស និងភេទស្រី។	
☐	☐គ. សិទ្ធនិងអំណាចឫឯកពាជ្យភាពរបស់ភេទទាំងពីរ ។	
	☐ឃ. ការរំពឹងទុកដែលផ្អែកលើការអនុវត្តតាមបែបសង្គមវប្បធម៌ ដែលអាចមានភាពមិនស្មើគ្នា និងអយុត្តិធម៌។ ☐ង. មិនដឹង។	
ជំពូកទី២៖ ទំនាក់ទំនងល្អ		
២.១. តាមគំនិតរបស់អ្នក រវាងបុរស និងស្ត្រី អ្នកណាមានអំណាចជាង?	☐ក. បុរសមានអំណាចជាងស្ត្រី។	
	☐ខ. បុរសនិងស្ត្រីមានអំណាចស្មើគ្នាលើភារកិច្ចមួយចំនួនប៉ុណ្ណោះ។	
លទ្ធផល	☐គ. បុរស និងស្ត្រីមានអំណាចស្មើគ្នាលើគ្រប់ការងារទាំងអស់។	
☐	☐ឃ. ស្ត្រីមានអំណាចជាងបុរស។	
	☐ង. មិនដឹង។	
ជំពូកទី៣៖ ការយល់ដឹងអំពីអំពើហិង្សា		
៣.១. អំពើហិង្សាគឺជា?	☐ក. សកម្មភាពមួយដែលបង្ករបួសស្នាមលើរាងកាយ ផ្លូវភេទ និងផ្លូវចិត្ត។	
លទ្ធផល	☐ខ. ការវាយតប់គ្នា។	
☐	☐គ. ការឈ្លោះប្រកែកគ្នា។	
	☐ឃ. ការស្តីបន្ទោសគ្នា។	
	☐ង. មិនដឹង។	